

**ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**

Πτυχιακή εργασία με θέμα :

"Ευρώ και Τουρισμός : Προοπτικές & Εξελίξεις"

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ : Κος Γεώργιος Σωτηρόπουλος

**ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΕΣ : Ξαγοράρη Κωνσταντίνα
Χονδρογιάννη Αγγελική**

COPYRIGHT 2001

84

SCIENCE CLEANLINE	6320
----------------------	------

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.	Πρόλογος	Σελ 1
2.	Τι είναι η οικονομική και νομισματική ένωση (ONE)	Σελ 2
3.	Τι είναι το ευρώ	Σελ 12
4.	Η ισοτιμία μετατροπής του ευρώ και τα θέματα τιμών που προκύπτουν	Σελ 16
5.	Το Χρονοδιάγραμμα για την εισαγωγή του ευρώ	Σελ 22
6.	Το Χρονοδιάγραμμα για την εισαγωγή του ευρώ στην Ελλάδα	Σελ 24
7.	Πλεονεκτήματα και Μειονεκτήματα από την εισαγωγή του ευρώ	Σελ 25
8.	Νομικά Θέματα	Σελ 28
9.	Ο Δρόμος προς το νέο νόμισμα	Σελ 34
10.	Πώς και πότε θα χρησιμοποιηθεί το Ευρώ από τους τουρίστες	Σελ 35
11.	Επιπτώσεις από τη μετάβαση στο Ευρώ στη λειτουργία της επιχείρησης	Σελ 37
12.	Καθορισμός της Στρατηγικής Προσαρμογής και Επικοινωνίας των Επιχειρήσεων – Η εφαρμογή ενός σχεδίου δράσης για το ευρώ	Σελ 39
13.	Η σχέση με τον πελάτη	Σελ 46
14.	Η Αλυσίδα Προμηθευτών	Σελ 51
15.	Χρηματοδότηση και Πληρωμές	Σελ 55
16.	Επιμόρφωση Προσωπικού	Σελ 62
17.	Διοίκηση	Σελ 65
	-Λογιστικά Θέματα	
	-Πληροφορική	
18.	Συμπεράσματα – Εκτιμήσεις	Σελ 85
19.	Προτάσεις	Σελ 88
20.	Επίλογος	Σελ 94
21.	Παράρτημα	Σελ 95
	-Τι λένε οι έρευνες	

-Από τη δραχμή στο ... ευρώ

-Γλωσσάρι

-Η οργάνωση της μετάβασης στο ευρώ στα άλλα
κράτη μέλη

-Συμπληρωματικές πηγές πληροφοριών

22. Βιβλιογραφία – Πηγές Σελ 124

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ο τουριστικός κλάδος είναι ένας ισχυρός κλάδος, με δυναμική ανάπτυξη και καθοριστική συμβολή στην εθνική οικονομία. Η συμμετοχή του τουριστικού κλάδου ανέρχεται στο 5,5% του Ακαθάριστου Προϊόντος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 6% της συνολικής απασχόλησης, ποσοστό που σε ορισμένες περιοχές είναι πολύ υψηλότερο. Επίσης, δημιουργεί έμμεσα χιλιάδες θέσεις εργασίας σε υπηρεσίες που συνδέονται με τον κλάδο.

Την 1η Ιανουαρίου 1999, 11 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Αυστρία, Βέλγιο, Γερμανία, Ιρλανδία, Ισπανία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Ολλανδία, Πορτογαλία και Φινλανδία-υιοθέτησαν το ευρώ ως επίσημο νόμισμα, δημιουργώντας με τον τρόπο αυτό μία νομισματική ζώνη 291 εκατομμυρίων κατοίκων. Η ζώνη του ευρώ αντιπροσωπεύει τον πρώτο προορισμό των τουριστών με 1,8 δισεκατομμύρια διανυκτερεύσεις σε τουριστικές εγκαταστάσεις και θετικό ισοζύγιο ποιότητας - πληρωμών ανερχόμενο στα 8 δισεκατομμύρια ευρώ. Περισσότεροι από 1 στους 5 Ευρωπαίους ταξιδεύουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση κάθε χρόνο. Οι δαπάνες των τουριστών ανέρχονται στα 146 δισεκατομμύρια ευρώ ανά έτος (εκτός των μεταφορικών υπηρεσιών). Ο τουριστικός τομέας αναμένεται να αντλήσει σημαντικά οφέλη από το ευρώ, καθώς θα αυξήσει την κίνηση, θα μειώσει το λειτουργικό κόστος και θα ενθαρρύνει τις επενδύσεις.

Η Ελλάδα χάριν των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της έναντι των άλλων χωρών, της ιστορικής της κληρονομιάς και του φυσικού κάλους της, έχει τη δυνατότητα να προσελκύσει μεγάλο μέρος τουριστών και να καρπωθεί τα σημαντικά οφέλη από την εισαγωγή του Ευρώ. Αρκεί βέβαια, να προσέλθει στην εφαρμογή της ποιότητας σ'όλο το φάσμα των τουριστικών υπηρεσιών, ώστε το ελληνικό τουριστικό προϊόν να καταστεί ανταγωνιστικότερο στο επίπεδο σχέσης τιμής.

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ & ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ (ΟΝΕ);

Η οικονομική και νομισματική ένωση (ΟΝΕ) σημαίνει ότι θα υπάρχει μία ενιαία νομισματική πολιτική σε μία ενιαία οικονομική αγορά, και συνεπώς αποτελεί το λογικό συμπλήρωμα της ενιαίας αγοράς. Τη νομισματική πολιτική (π.χ τα επιτόκια) θα διαχειρίζεται η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ανεξάρτητα από εθνικές κυβερνήσεις και κοινοτικά θεσμικά όργανα. Η οικονομική πολιτική (π.χ φορολογία και αποφάσεις περί δημοσίων δαπανών) θα παραμείνει την αρμοδιότητα των εθνικών κυβερνήσεων οι οποίες θα ασκούν την εν λόγω πολιτική σύμφωνα με τους από κοινού συμφωνηθέντες κανόνες του συμφώνου για την ανάπτυξη και τη σταθερότητα. Αυτό δεν σημαίνει ότι η ΟΝΕ προϋποθέτει την πολιτική ένωση για παράδειγμα, δεν απαιτείται η λήψη κοινών αποφάσεων όσον αφορά τα συνολικά επίπεδα φορολόγησης, και το ίδιο ισχύει για τις αποφάσεις σχετικά με τη σχέση μεταξύ διαφόρων κατηγοριών φόρων, όπως π.χ μεταξύ άμεσης και έμμεσης φορολογίας, ή μεταξύ φορολογίας του κεφαλαίου και φορολογίας της εργασίας. Αυτά θα εξακολουθήσουν να καθορίζονται σύμφωνα με τις εθνικές ανάγκες και προτεραιότητες, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας.

Τα στάδια που οδηγούν στο «ευρώ».

- **1^η Ιουλίου 1990:** Έναρξη του πρώτου σταδίου της οικονομικής και νομισματικής ένωσης. Πλήρης ελευθέρωση των κινήσεων κεφαλαίων στις χώρες της Ένωσης (εκτός των περιπτώσεων προσωρινής παρέκκλισης).
- **Φεβρουάριος 1992:** Υπογραφή της Συνθήκης του Μάαστριχτ.
- **1^η Ιανουαρίου 1993:** Ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς.
- **1η Νοεμβρίου 1993:**
 - Καθλώνεται η σύνθεση της δέσμης νομισμάτων του ECU.
 - Θέση σε ισχύ της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση που υπογράφηκε στο Μάαστριχτ. Έναρξη της δεύτερης φάσης της ΟΝΕ.
- **1^η Ιανουαρίου 1994:**

- Ίδρυση του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ιδρύματος(ΕΝΙ) στη Φρανκφούρτη .
 - Ενίσχυση των διαδικασιών συντονισμού των οικονομικών πολιτικών σε ευρωπαϊκό επίπεδο .
 - Καταπολέμηση των «υπερβολικών ελλειμάτων και πολιτική οικονομικής σύγκλισης εκ μέρους των κρατών μελών.
- **31 Μαΐου 1995:**Έκδοση από την Επιτροπή του Πράσινου Βιβλίου για το ενιαίο νόμισμα(σενάριο αναφοράς για τη μετάβαση στο ενιαίο νόμισμα).
- **15-16 Δεκεμβρίου 1995:**Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Μαδρίτης
- Υιοθέτηση του ονόματος «ευρώ» για το ενιαίο νόμισμα.
 - Προσδιορισμός του τεχνικού σεναρίου καθιέρωσης του ευρώ και του χρονοδιαγράμματος για τη μετάβαση στο ενιαίο νόμισμα που προβλέπεται να πραγματοποιηθεί το 1999.
- **16-17 Ιουνίου 1997:**Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Άμστερνταμ
- Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καταλήγει σε οριστική συμφωνία για το νομικό πλαίσιο που θα διέπει τη χρησιμοποίηση του ευρώ, για το σύμφωνο σταθερότητας και ανάπτυξης, και για το καθεστώς που θα διαδεχθεί το ΕΝΣ.
 - Παρουσιάζεται η παράσταση που θα φέρουν τα κέρματα σε ευρώ.
- **1998 :**Οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων αποφασίζουν ποιά κράτη μέλη θα συμμετάσχουν από την αρχή στο ενιαίο νόμισμα, σε συνάρτηση με τα κριτήρια σύγκλισης και με βάση τα οικονομικά αποτελέσματα του 1997.
- **Το συντομότερο δυνατόν μετά την απόφαση αυτή:**
- Τα κράτη μέλη διορίζουν την Εκτελεστική Επιτροπή της ΕΚΤ.
 - Η ΕΚΤ και το Συμβούλιο προσδιορίζουν την ημερομηνία εισαγωγής των τραπεζογραμματίων και κερμάτων σε ευρώ.
- **Πριν από την 1^η Ιανουαρίου 1999.**Τελική προετοιμασία της ΕΚΤ και του ΕΣΚΤ.
- Το Συμβούλιο εκδίδει τη νομοθεσία σχετικά με την κλείδα κατανομής για την εγγραφή στο κεφάλαιο, τη συλλογή στατιστικών πληροφοριών, ελάχιστα αποθεματικά, τη συμβουλευτική λειτουργία της ΕΚΤ και τα πρόστιμα ή τις περιοδικές χρηματικές ποινές που μπορούν να επιβληθούν στις επιχειρήσεις.
 - Η ΕΚΤ και το ΕΣΚΤ προετοιμάζονται για το λειτουργικό στάδιο:έκδοση του κανονιστικού πλαισίου, πρακτική

εφαρμογή της νομισματικής της νομισματικής πολιτικής
κ.λ.π.

- **1^η Ιανουαρίου 1999.** Έναρξη του τρίτου σταδίου της ΟΝΕ.
 - Το Συμβούλιο καθορίζει αμετάκλητα τις συναλλαγματικές ισοτιμίες των νομισμάτων των συμμετεχουσών χωρών, μεταξύ τους και σε σχέση με το ευρώ.
 - Το ευρώ καθίσταται αυτοτελές νόμισμα και η επίσημη δέσμη νομισμάτων του ΕCΥ πάει να υφίσταται.
 - Τίθεται σε εφαρμογή ο κανονισμός του Συμβουλίου ο οποίος καθορίζει το νομικό πλαίσιο για την καθιέρωση του ευρώ.
- **Από 1^{ης} Ιανουαρίου 1999.**
 - Το ΕΣΚΤ καθορίζει και εφαρμόζει την ενιαία νομισματική πολιτική σε ευρώ και διενεργεί συναλλαγματικές πράξεις σε ευρώ.
 - Τα κράτη μέλη εκδίδουν τους νέους τίτλους δημοσίου χρέους σε ευρώ.
- **Από την 1^η Ιανουαρίου 1999 έως την 1^η Ιανουαρίου 2002 το αργότερο.**
 - Το ΕΣΚΤ ανταλλάσει στο άρτιο τα εθνικά νομίσματα, εφαρμόζοντας τις αμετακλήτως καθορισθείσες συναλλαγματικές ισοτιμίες.
 - Το ΕΣΚΤ και οι δημόσιες αρχές των κρατών μελών εποπτεύουν τη διαδικασία μετάβασης στο ενιαίο νόμισμα στον τραπεζικό και χρηματοπιστωτικό τομέα και βοηθούν όλους τους οικονομικούς τομείς στο να προετοιμάσουν τη μετάβαση στο ενιαίο νόμισμα.
- **Το αργότερο την 1^η Ιανουαρίου 2002.**
 - Το ΕΣΚΤ θέτει προοδευτικά σε κυκλοφορία τα τραπεζογραμμάτια σε ευρώ και αποσύρει τα τραπεζογραμμάτια σε εθνικά νομίσματα.
 - Τα κράτη μέλη θέτουν προοδευτικά σε κυκλοφορία τα κέρματα σε ευρώ και αποσύρουν τα κέρματα σε εθνικά νομίσματα. Ολοκλήρωση της διαδικασίας.
- **Το αργότερο την 1^η Μαρτίου 2002.** Τέλος της διαδικασίας μετάβασης στο ευρώ για τα συμμετέχοντα κράτη μέλη.

Η Συνθήκη του Μάαστριχτ

Η Συνθήκη του Μάαστριχτ έθεσε ως όρο, για την πραγματοποίηση της ΟΝΕ, την επίτευξη ενός ικανοποιητικού βαθμού σύγκλισης των οικονομιών των κρατών μελών. Η σύγκλιση ήταν απολύτως αναγκαία τόσο για την πραγματοποίηση της ΟΝΕ όσο και για την μελλοντική της σταθερότητα.

Η σύγκλιση εκτιμάται βάσει πολλών κριτηρίων, που προσδιορίζονται από τη Συνθήκη:

➤ Η σταθερότητα των τιμών

Το ποσοστό πληθωρισμού κάθε κράτους μέλους δεν θα είναι υψηλότερο του 1,5% από την τιμή που προκύπτει από το μέσο όρο του μέσου ετήσιου πληθωρισμού των τριών κρατών μελών με τις καλύτερες επιδόσεις από πλευράς σταθερότητας τιμών.

Η τιμή αναφοράς για τον πληθωρισμό, κατά την αξιολόγηση της τήρησης των κριτηρίων σύγκλισης, το Μάιο του 1998, ήταν 2,7%. Η τιμή αναφοράς για την αξιολόγηση της ελληνικής υποψηφιότητας ήταν 2,4%.

➤ Η κατάσταση των δημοσίων οικονομικών

Η κατάσταση των δημοσίων οικονομικών πρέπει να έχει «διατηρήσιμο χαρακτήρα» σε σχέση με τα δύο ακόλουθα κριτήρια:

- Ο λόγος του δημοσίου ελλείματος προς το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) δεν πρέπει να υπερβαίνει μια τιμή αναφοράς ίση προς 3%.
- Ο λόγος του δημοσίου χρέους προς το ΑΕΠ δεν πρέπει να υπερβαίνει μια τιμή αναφοράς ίση προς 60%.

➤ Η σταθερότητα των συναλλαγματικών ισοτιμιών

Το νόμισμα κάθε κράτους μέλους οφείλει να έχει τηρήσει τα «κανονικά περιθώρια» διακύμανσης, που προβλέπει ο νέος Μηχανισμός Συναλλαγματικών Ισοτιμιών, χωρίς υποτίμηση, κατά τα τελευταία δύο έτη πριν από την ημερομηνία αξιολόγησης. Σημειώνεται ότι τα περιθώρια διακύμανσης του Μηχανισμού Συναλλαγματικών Ισοτιμιών (ΜΣΙ) το 1993 διευρύνθηκαν σε +/- 15% σε σχέση με τις διμερείς ισοτιμίες αναφοράς, δηλαδή τις κεντρικές ισοτιμίες. Μετά την έναρξη του

Τρίτου Σταδίου, λειτουργεί ο νέος Μηχανισμός Συναλλαγματικών Ισοτιμιών (ΜΣΙ 2), στον οποίο συμμετέχουν η Ελλάδα και η Δανία. Με βάση την εξέλιξη αυτή, μιά χώρα ικανοποιεί το κριτήριο που αναφέρεται στη σταθερότητα των συναλλαγματικών ισοτιμιών, αν έχει τηρήσει τα περιθώρια διακύμανσης έναντι του ευρώ και δεν έχει υποτιμήσει την κεντρική της ισοτιμία επί δύο έτη πριν από την αξιολόγηση.

➤ Το ύψος των μακροπρόθεσμων επιτοκίων

Το ύψος των μακροπρόθεσμων επιτοκίων επιτρέπει να εκτιμηθεί η διάρκεια της σύγκλισης. Συνεπώς, το επιτοκίο μιας χώρας δεν θα πρέπει να υπερβαίνει περισσότερο από 2 ποσοστιαίες μονάδες τον μέσο όρο των επιτοκίων των τριών κρατών μελών με τις καλύτερες επιδόσεις από πλευράς σταθερότητας τιμών.

Η τιμή αναφοράς για τα επιτόκια ανέρχεται σε 7,8%, κατά την αξιολόγηση, το Μάιο του 1998. Η τιμή αναφοράς για την αξιολόγηση της ελληνικής υποψηφιότητας ήταν 7,2%.

➤ Η ανεξαρτησία της Κεντρικής Τράπεζας

Πρέπει να έχει διασφαλιστεί από την εθνική νομοθεσία σύμφωνα με τις διατάξεις της Συνθήκης του Μάαστριχτ και τα κριτήρια που θέτει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

Τα κριτήρια επιδέχονται ελαστική ερμηνεία;

Ναι, γιατί η Συνθήκη, όπως είναι διατυπωμένη, αφήνει κάποιο περιθώριο ερμηνείας των κριτηρίων σχετικά με τα δημόσια οικονομικά, έτσι ώστε να ληφθεί υπόψη η πρόοδος που θα έχει επιτελεστεί σε σχέση με τη μείωση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων και/ή την ύπαρξη έκτακτων και προσωρινών παραγόντων, οι οποίοι θα τα δικαιολογούν:

- *Για το λόγο του δημοσίου ελλείμματος προς το ΑΕΠ*, η Συνθήκη προβλέπει ότι αυτός θα πρέπει τουλάχιστον να σημειώνει «ουσιαστική και συνεχή πτώση και να έχει φθάσει σε επίπεδο παραπλήσιο της τιμής αναφοράς» ή ότι η υπέρβαση της τιμής αναφοράς είναι μόνο προσωρινή και αποκλίνει ελάχιστα από την αρχική.
- *Για το λόγο του δημοσίου χρέους προς το ΑΕΠ*, θα πρέπει τουλάχιστον να «μειώνεται επαρκώς και να πλησιάζει την τιμή αναφοράς με ικανοποιητικό ρυθμό».

Εξάλλου, τα κριτήρια για τη **σταθερότητα των συναλλαγματικών ισοτιμιών** έχουν προκαλέσει συζητήσεις σχετικά με:

- **Τη διακύμανση των ισοτιμιών**. Πράγματι, κατά την υπογραφή της Συνθήκης, το εύρος της ζώνης διακύμανσης ήταν +/- 2,25% γύρω από την κεντρική ισοτιμία. Το ποσοστό αυτό αυξήθηκε σε +/- 15% το καλοκαίρι του 1993: αυτό το ποσοστό διακύμανσης ελήφθη υπόψη για να αξιολογηθεί η εκπλήρωση του κριτηρίου, τόσο το Μάιο του 1998 όσο και κατά την αξιολόγηση της ελληνικής υποψηφιότητας.
- **Την αναγκαιότητα της τυπικής συμμετοχής στον υφιστάμενο Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών (ΜΣΙ)** στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος (ΕΝΣ). Το θέμα αυτό αφορούσε το Ην. Βασίλειο, τη Σουηδία και την Ελλάδα μέχρι 16.3.98. Σύμφωνα με μια ερμηνεία, την οποία συμεριζόταν η πλειονότητα των κρατών μελών, η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ίδρυμα (ΕΝΙ), το κριτήριο αυτό προϋποθέτει τη συμμετοχή των παραπάνω χωρών στο ΜΣΙ.

Το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης

Αντίθετα με τα όσα ισχύουν στη νομισματική πολιτική, η οποία από την 1.1.1999 ασκείται αποκλειστικά από την ΕΚΤ, βάσει αποφάσεων που λαμβάνονται με απλή πλειοψηφία, η Συνθήκη δεν προβλέπει, μέχρι σήμερα, καμία τροποποίηση στη διαδικασία λήψης αποφάσεων στον τομέα της δημοσιονομικής πολιτικής: οι περισσότερες αποφάσεις στον τομέα αυτόν θα παραμείνουν στην αρμοδιότητα των κρατών μελών, βάσει «της αρχής της επικουρικότητας».

Προκειμένου να αντισταθμιστεί αυτή η διαφορά μεταξύ της νομισματικής και της δημοσιονομικής πολιτικής και να διατηρηθεί η σύγκλιση των οικονομιών, η οποία είναι εξίσου αναγκαία για τη σταθερότητα της ΟΝΕ, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Δεκέμβριο του 1996, στο Δουβλίνο υιοθέτησε το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης, το οποίο επικυρώθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, τον Ιούνιο του 1997, στο Άμστερνταμ.

➤ **Οι στόχοι του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης**
Το Σύμφωνο αυτό ορίζει ότι τα κράτη μέλη πρέπει μεσοπρόθεσμα να τείνουν προς τη δημοσιονομική ισορροπία, ενώ η τιμή αναφοράς του 3%, που προβλέπεται από τη Συνθήκη για το λόγο «δημοσιονομικό έλλειμα/ΑΕΠ», πρέπει να θεωρείται ως μέγιστο όριο.

Η διαδικασία του υπερβολικού δημοσιονομικού ελλείματος

Συνεπώς, κάθε χώρα οφείλει να εκπονεί πολυετή προγράμματα σταθερότητας με λεπτομερείς δημοσιονομικούς στόχους, τα οποία εγκρίνονται από το Συμβούλιο των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών (ECOFIN) και ανακοινώνονται δημόσια. Οι χώρες που δεν συμμετέχουν στη ζώνη του ευρώ, εκπονούν προγράμματα σύγκλισης. Μόλις εντοπιστεί υπερβολικό έλλειμα για ένα έτος, το ECOFIN προβαίνει σε συστάσεις προς το ενδιαφερόμενο κράτος, προκειμένου να λάβει διορθωτικά μέτρα. Το εν λόγω κράτος θα έχει κατόπιν προθεσμία ενός έτους για την εφαρμογή τους.

Οι επιπτώσεις για ένα κράτος μέλος από την υπέρβαση του ορίου για το δημοσιονομικό έλλειμα

Αν ένα κράτος μέλος της ζώνης του ευρώ παρουσιάσει έλλειμμα (πάνω από το όριο του 3%) και δεν λάβει τα διορθωτικά μέτρα που συνιστά από το Συμβούλιο, ενδέχεται να του επιβληθούν κυρώσεις, εκτός αν η υπέρβαση συνδεθεί με έκτακτες και προσωρινές περιστάσεις. Ως έκτακτες περιστάσεις θεωρούνται:

- Ένα απρόβλεπτο γεγονός, π.χ. οι φυσικές καταστροφές,
- Μία σοβαρή κρίση, δηλαδή μια πτώση του ΑΕΠ, που το μέγεθος της είναι ανώτερο σε πραγματικά στοιχεία του 0,75% του ΑΕΠ. Αν το ποσοστό αυτό κυμαίνεται μεταξύ 0,75% και 2%, το ECOFIN αποφασίζει, βάσει μιας έκθεσης της Επιτροπής, αν ισχύουν ή όχι έκτακτες περιστάσεις. Αν το ποσοστό υπερβαίνει το όριο του 2%, οι περιστάσεις θεωρούνται αυτομάτως έκτακτες.

Οι κυρώσεις θα έχουν τη μορφή άτοκης κατάθεσης στην ΕΚΤ και υπάρχει πιθανότητα να μετατραπούν τελικά σε πρόστιμο, αν συνεχιστεί το υπερβολικό έλλειμμα και η μη εφαρμογή διορθωτικών μέτρων.

Η κατάθεση αυτή, η οποία θα αποτελείται από ένα πάγιο και ένα μεταβλητό τμήμα σε συνάρτηση με το μέγεθος της υπέρβασης, θα αντιπροσωπεύει 0,2 ως 0,5% του ΑΕΠ.

Ποιά κράτη μέλη συμμετέχουν στη ζώνη του «ευρώ» από την 1.1.1999

Στις 2.5.1998, το Συμβούλιο της Ε.Ε ανήγγειλε ότι 11 κράτη μέλη ικανοποιούσαν τους απαιτούμενους όρους για την υιοθέτηση του ενιαίου νομίσματος: **Η ΑΥΣΤΡΙΑ, ΤΟ ΒΕΛΓΙΟ, Η ΓΑΛΛΙΑ, Η ΓΕΡΜΑΝΙΑ, Η ΙΡΛΑΝΔΙΑ, Η ΙΣΠΑΝΙΑ, Η ΙΤΑΛΙΑ, Η ΟΛΛΑΝΔΙΑ, ΤΟ ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ, Η ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ και Η ΦΙΛΑΝΔΙΑ.**

Τα κράτη-μέλη της Ε.Ε τα οποία κατά την έναρξη του Τρίτου Σταδίου δεν πληρούν τα κριτήρια αποκαλούνται «κράτη σε παρέκκλιση». Τα κράτη αυτά δικαιούνται μετά την έναρξη του Τρίτου Σταδίου να ζητήσουν να αξιολογηθούν αν πληρούν τα κριτήρια ώστε να αναιρεθεί η κατάσταση παρέκκλισης και να ενταχθούν στο ευρώ. **Η ΕΛΛΑΔΑ** υπέβαλε το Μάρτιο του 2000 αίτηση αξιολόγησης, ώστε να συμμετάσχει στη ζώνη του ευρώ από την 1.1.2001 και έγινε επίσημα δεκτή τον Ιούνιο του 2000.

Η ΣΟΥΗΔΙΑ, η οποία δεν συμμετείχε στο ΜΣΙ, δεν μπορούσε να προσχωρήσει στη ζώνη του ευρώ την 1.1.1999, ακόμη και αν το επιθυμούσε. Πληρούσε, ωστόσο, τα υπόλοιπα οικονομικά κριτήρια.

Η ΔΑΝΙΑ και το **ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ** έχουν, ειδικό καθεστώς και ανακοίνωσαν ότι δεν θα προσχωρήσουν στη ζώνη του ευρώ την 1.1.1999. Η Δανία πληρούσε όλα τα κριτήρια, ενώ το Ην. Βασίλειο δεν συμμετείχε στο ΜΣΙ.

Οι ιδιαίτερες περιπτώσεις του Ην.Βασιλείου και της Δανίας

- Κατά την υπογραφή της Συνθήκης, το *Ην. Βασίλειο* δεν δεσμεύτηκε να εισέλθει στο Τρίτο Στάδιο της ΟΝΕ, χωρίς ειδική απόφαση της κυβέρνησης και του κοινοβουλίου του. Δεν υφίστατο, συνεπώς, η υποχρέωση να εισέλθει στο Τρίτο Στάδιο την 1.1.1999, εκτός αν ανακοίνωνε στο Συμβούλιο τη σχετική πρόθεση του να το πράξει πριν από την 1.1.1998(1), με την προϋπόθεση βεβαίως να τηρηθούν τα κριτήρια σύγκλισης. Από την 1.1.1999(1), έχει το δικαίωμα να αναγγείλει, ανά πάσα στιγμή, την πρόθεση του να προσχωρήσει.
- Στη *Δανία* αναγνωρίστηκε μια παρέκκλιση, γιατί βάσει του Συντάγματος της μπορεί να απαιτηθεί δημοψήφισμα, προτού εισέλθει στο Τρίτο Στάδιο της ΟΝΕ. Για να συμμετέχει από την 1.1.1999, όφειλε να ανακοινώσει στο Συμβούλιο την πρόθεση της για προσχώρηση, πριν αυτό προβεί στην αξιολόγηση των κριτηρίων (δηλαδή, πριν από το Μάιο του 1998(2)). Εφόσον

τελικά δεν συμμετέχει στο Τρίτο Στάδιο είναι «με παρέκκλιση» και έχει δικαίωμα να προσχωρήσει κατόπιν αιτήσεώς της με όρους ίδιους με το Ην. Βασίλειο.

Τελικά, με βάση δημοψήφισμα που έγινε στη Δανία κατά τα τέλη Σεπτεμβρίου 2000, αποφασίστηκε ότι η Δανία δεν θα μετέχει στη ζώνη του ευρώ.

(1) Το Ην. Βασίλειο, στις 16.10.1996, ανακοίνωσε στο Συμβούλιο ότι δεν είχε την πρόθεση να εισέλθει στο Τρίτο Στάδιο. Στις 27.10.1997, ο βρετανός υπουργός Οικονομικών δήλωσε ενώπιον της Βουλής των Κοινοτήτων ότι το Ην. Βασίλειο δεν θα εντασσόταν στη ζώνη του ευρώ την 1.1.1999

(2) Η Δανία, στις 12.12.1992, ανακοίνωσε στο Συμβούλιο ότι δεν θα συμμετάσχει στο Τρίτο Στάδιο.

Πώς τα κράτη-μέλη, τα οποία δεν συμμετέχουν στη ζώνη του ευρώ από την 1.1.1999, θα προσχωρήσουν αργότερα;

Η Συνθήκη προβλέπει ότι η Επιτροπή και η ΕΚΤ θα συντάσσουν έκθεση γι' αυτά τα κράτη-μέλη τουλάχιστον καθέ δύο χρόνια ή όποτε το ζητήσει ένα κράτο-μέλος με παρέκκλιση.

Το συμβούλιο ECOFIN θα αποφασίζει, με ειδική πλειοψηφία, ποιά κράτη μέλη πληρούν ή όχι τα κριτήρια της Συνθήκης και αν μπορούν να προσχωρήσουν στη ζώνη του ευρώ.

Εκπλήρωση των κριτηρίων σύγκλισης από την Ελλάδα

ΧΩΡΑ	ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ %	ΔΗΜΟΣΙΟ- ΝΟΜΙΚΟ ΕΛΛΕΙΜΜΑ (% ΤΟΥ ΑΕΠ)	ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ (% ΤΟΥ ΑΕΠ)	ΜΑΚΡΟ- ΠΡΟΘΕΣΜΑ ΕΠΗΤΟΚΙΑ %	ΣΥΝΑΛΛΑ- ΓΜΑΤΙΚΕΣ ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ	ΑΝΕΞΑΡΗΣΙΑ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙ- ΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ
Ελλάδα	+2	1,6	104,4	6,4	✓	✓
Όριο	+2,4	3	60	7,2	—	—

Εκπλήρωση των κριτηρίων σύγκλισης από τα 11 πρώτα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ

ΧΩΡΑ	ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ %	ΔΗΜΟΣΙΟ- ΝΟΜΙΚΟ ΕΛΛΕΙΜΜΑ (% ΤΟΥ ΑΕΠ)	ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ (% ΤΟΥ ΑΕΠ)	ΜΑΚΡΟ- ΠΡΟΘΕΣΜΑ ΕΠΙΤΟΚΙΑ %	ΣΥΝΑΛΛΑ- ΓΜΑΤΙΚΕΣ ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ	ΑΝΕΞΑΡΗΣΙΑ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙ- ΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ
Αυστρία*	+1,1	-2,5	66,1	5,6	✓	✓
Βέλγιο	+1,4	-2,1	122,2	5,7	✓	✓
Γαλλία*	+1,2	-3	58	5,5	✓	✓
Γερμανία	+1,4	-2,7	61,3	5,6	✓	✓
Ιρλανδία*	+1,2	+0,9	66,3	6,2	✓	✓
Ισπανία	+1,8	-2,6	68,8	6,3	✓	✓
Ιταλία	+1,8	-2,7	121,6	6,7	✓	✓
Λουξεμβού- ργο	+1,4	+1,7	6,7	5,6	✓	✓
Ολλανδία	+1,8	-1,4	72,1	5,5	✓	✓
Πορτογαλία	+1,8	-2,5	62	6,2	✓	✓
Φιλανδία	+1,3	-0,9	55,8	5,9	✓	✓
Όριο	+2,7	-3	60	7,8	-	-

*Χώρες με την καλύτερη επίδοση σε σταθερότητα τιμών

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΟ «ΕΥΡΩ»;

Είναι το ενιαίο μελλοντικό νόμισμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αποφασίστηκε με τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (Φεβρουάριος 1992) και κυρώθηκε από τα κοινοβούλια των κρατών μελών εξ' ονόματος των λαών.

Σε ορισμένες χώρες οι λαοί κύρωσαν άμεσα τη Συνθήκη με δημοψήφισμα πριν από την έναρξη της ισχύος της τον Νοέμβριο του 1993.

Γιατί ονομάζεται ευρώ και όχι Ecu όπως περίμεναν ορισμένοι;
Οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων προτίμησαν αυτή την ονομασία από οποιαδήποτε άλλη γιατί με αυτήν αποδίδεται καλύτερα η κοινή ταυτότητα της Ευρώπης και δεν υπάρχει το ενδεχόμενο σύγχυσης με οποιοδήποτε υφιστάμενο νόμισμα μιας χώρας είτε στο παρόν είτε στο παρελθόν.

Πότε θα κυκλοφορήσει;

Για τον περισσότερο κόσμο θα αποτελέσει μέρος της καθημερινής ζωής του το αργότερο την 1^η Ιανουαρίου 2002 όταν θα κυκλοφορήσουν χαρτονομίσματα και κέρματα του ευρώ. Ωστόσο, το ευρώ θα είναι ένα νόμιμο νόμισμα από την 1^η Ιανουαρίου 1999, πράγμα που θα καταστήσει δυνατή τη χρησιμοποίησή του στις χρηματαγορές και σε μια σειρά επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.

Πώς θα είναι το «ευρώ»;

Το ευρώ θα κυκλοφορεί σε:

- Επτά τραπεζογραμμάτια των 5, 10, 20, 50, 100, 200 και 500 ευρώ. Το μικρότερο τραπεζογραμμάτιο θα είναι, λοιπόν, αξίας 1.703,75 δραχμών.
- Οκτώ κέρματα, από 1 λεπτό (περίπου 3,4 δραχμές) μέχρι 2 ευρώ (681,50). Δηλαδή πιο αναλυτικά, τα κέρματα θα έχουν ονομαστική αξία 1,2,5,10,20,50 λεπτών, 1 και 2 ευρώ.

Η μία πλευρά των κερμάτων θα φέρει εθνικό σύμβολο. Αυτό, όμως, δεν θα εμποδίζει όλα τα τραπεζογραμμάτια και τα κέρματα σε ευρώ να γίνονται δεκτά σε όλες τις χώρες της ζώνης του ευρώ, ανεξάρτητα από τη χώρα προέλευσής τους.

Στα ελληνικής κοπής νομίσματα, θα απεικονίζονται μορφές από τη νεότερη ιστορία, θέματα από την ελληνική μυθολογία και εικόνες από την πλούσια δραστηριότητα της ναυτιλίας. Για παράδειγμα, στα κέρματα του ευρώ, θα απεικονίζονται ο Ρήγας Φερραΐος, ο Ιωάννης

Καποδίστριας, ο Ελευθέριος Βενιζέλος. Σε τρία κέρματα θα καταγράφεται συνοπτικά η ιστορία της ελληνικής ναυτιλίας, από τα αρχαία χρόνια μέχρι σήμερα. Τα κέρματα αυτά θα φέρουν μια αθηναϊκή τριήρη, ένα πολεμικό πλοίο της Επανάστασης του 1821 και ένα σύγχρονο δεξαμενόπλοιο. Επίσης, έχουν επιλεγεί και δύο προσφιλή θέματα από την ελληνική μυθολογία: η κουκουβάγια-σύμβολο της σοφίας-και η αρπαγή της Ευρώπης από το Δία. *Επίσης, στην Ελλάδα, το cent του ευρώ θα ονομάζεται λεπτό.*

Ποιό είναι το σύμβολο του «ευρώ»;

Το αρμόδιο όργανο επέλεξε τη συντομογραφία **EUR**. Η συντομογραφία αυτή θα χρησιμοποιείται σε όλες τις εμπορικές και τραπεζικές εργασίες. Ο αριθμητικός κωδικός του ευρώ είναι 978. Το σύμβολο (κωδικός ISO) που επελέγη σε ευρωπαϊκό επίπεδο είναι:

Πότε θα κυκλοφορήσουν τα τραπεζογραμμάτια και τα κέρματα σε ευρώ;

Οι κανονισμοί που αφορούν την εισαγωγή του ευρώ κάνουν διάκριση ανάμεσα στο τέλος της μεταβατικής περιόδου (31.12.2001) και την ημερομηνία εισαγωγής του ευρώ σε φυσική μορφή, το οποίο, σύμφωνα με την απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Μαδρίτης (Δεκέμβριος 1995), θα κυκλοφορήσει την 1.1.2002. Αρχικά, είχε προβλεφθεί ότι η επιλογή της συγκεκριμένης ημερομηνίας για την εισαγωγή των κερμάτων και τραπεζογραμματίων θα ανήκει στην αρμοδιότητα των κρατών-μελών. Υπήρξε, όμως, γενικό αίτημα η ημερομηνία αυτή να είναι η ίδια σε όλα τα κράτη-μέλη της ζώνης τους ευρώ.

Αποφασίστηκε, λοιπόν, στη διάρκεια του Συμβουλίου ECOFIN στις 17.11.1997-απόφαση επικυρωμένη από το Συμβούλιο Κορυφής του Λουξεμβούργου (12 και 13.12.1997)-ότι τα κέρματα και τα τραπεζογραμμάτια σε ευρώ θα κυκλοφορήσουν σε όλες τις χώρες της ευρωζώνης την 1.1.2002(1).

(1) Η ημερομηνία αυτή προτιμήθηκε τελικά από τις δύο άλλες που είχαν επίσης συζητηθεί, 1.10.2001 ή 1.2.2002, επειδή η πρώτη δημιουργούσε ουσιαστικές πρακτικές δυσκολίες για τις εμπορικές επιχειρήσεις και η δεύτερη δυσκολίες πολιτικής φύσης.

Για λόγους πρακτικούς και για να καταστεί δυνατή η ομαλή εισαγωγή του ευρώ σε φυσική μορφή, οι τράπεζες και ενδεχομένως τα μεγάλα καταστήματα-αλυσίδες λιανικής θα εφοδιαστούν με ευρώ πριν από

την 1.1.2002. Ειδικότερα, η Τράπεζα της Ελλάδος προτίθεται να αρχίσει τον προεφοδιασμό των τραπεζών από την 1.10.2001, ενώ ο προεφοδιασμός των μεγάλων καταστημάτων θα μπορεί να αρχίσει από την 1.12.2001.

Πώς θα οργανωθεί η απόσυρση της δραχμής;

Αυτή τη στιγμή δεν έχουν ακόμη ολοκληρωθεί οι συζητήσεις για το πώς θα οργανωθεί η απόσυρση της δραχμής από την 1.1.2002.

Στην Ελλάδα, όπως και σε άλλα κράτη μέλη άλλωστε, έχει γίνει γενικά δεκτό ότι η περίοδος απόσυρσης πρέπει να είναι όσο γίνεται πιο σύντομη και εξετάζονται τώρα οι σχετικές λύσεις.

Οι στόχοι

Στη διάρκεια αυτής της περιόδου, επιδιώκονται τέσσερις βασικοί στόχοι:

- Να εξασφαλιστεί ότι τα μέσα πληρωμών, πολύ σύντομα, θα λειτουργούν σε ευρώ.
- Να συντομευτεί η περίοδος της παράλληλης κυκλοφορίας και των δύο νομισματικών μονάδων στο ελάχιστο χρονικό διάστημα που απαιτείται για την κάλυψη των αναγκών του κοινού, του μικρού και του μεγάλου εμπορίου και των τραπεζών. (Στην Ελλάδα, η περίοδος της παράλληλης κυκλοφορίας ευρώ και δραχμής αρχίζει την 1.1.2002 και λήγει την 28.2.2002).
- Να οργανωθεί η επάνοδος των δραχμών στην Τράπεζα της Ελλάδος, των κερμάτων ειδικότερα, με τρόπο που θα δημιουργήσει τις λιγότερες δυσχέρειες σε όλους τους ενδιαφερόμενους.
- Να εξασφαλιστεί στο μέγιστο βαθμό η προστασία όλων των ενδιαφερομένων στην περίοδο, κατά την οποία οι εμπορικές επιχειρήσεις και κυρίως οι τράπεζες θα χρειαστεί να αποθηκεύσουν ή να μεταφέρουν υπερβολικά υψηλές ποσότητες μετρητών.

Οργάνωση της περιόδου απόσυρσης της δραχμής από την κυκλοφορία, καθώς και της εισαγωγής του ευρώ

Η περίοδος αυτή θα ξεκινήσει με μια σημαντική φάση στις αρχές Ιανουαρίου του 2002, κατά την οποία θα διοχετευτούν στην αγορά

κέρματα και τραπεζογραμμάτια σε ευρώ σε επαρκείς ποσότητες, ώστε να λειτουργήσουν ομαλά το σύστημα των χρηματικών πληρωμών. Προβλέπεται, λοιπόν, ότι η όλη διαδικασία θα καλύψει τέσσερα βασικά στάδια:

1° στάδιο: οι προετοιμασίες πριν από την 1.1.2002

Στη διάρκεια του πρώτου αυτού σταδίου, θα γίνουν πολλές εργασίες, όπως η συλλογή των αδρανών χρηματικών υπολοίπων ή η προσαρμογή των ΑΤΜ και των κερματοδεκτών. Η εργασία που εμφανίζεται ως η πλέον απαραίτητη για τη λειτουργία των συστημάτων πληρωμών σε ευρώ για το στάδιο αυτό, είναι ο έγκαιρος εφοδιασμός με κέρματα και τραπεζογραμμάτια σε ευρώ όλων όσων συμμετέχουν στη διαδικασία (τράπεζες, καταστήματα, κ.λ.π), υπό συνθήκες που δεν έχουν ακόμη καθοριστεί.

2° στάδιο: η έναρξη της κυκλοφορίας του ευρώ

Το στάδιο αυτό μπορεί να διαρκέσει μερικές ημέρες από την 1.1.2002, στη διάρκεια των οποίων οι ενδιαφερόμενοι θα καταφύγουν σε πρόσθετα μέτρα, προκειμένου να εξασφαλιστεί η ευρύτερη δυνατή διανομή των κερμάτων και τραπεζογραμμάτων σε ευρώ μικρής ονομαστικής αξίας, για την κάλυψη των τρεχουσών συναλλαγών. Θα συστηθεί επίμονα στους καταστηματάρχες να δίνουν τα ρέστα σε ευρώ ήδη από την 1.1.2002.

3° στάδιο: η ολοκλήρωση της προσαρμογής των ΑΤΜ και των κερματοδεκτών

Μόλις ολοκληρωθεί αυτό το στάδιο, οι καταστηματάρχες δεν θα είναι πλέον υποχρεωμένοι να δέχονται τη δραχμή (η οποία θα καταργηθεί ως χρήμα με αναγκαστική κυκλοφορία στις 28.2.2002).

4° στάδιο: η ολοκλήρωση της απόσυρσης της δραχμής

Η ανταλλαγή των τραπεζογραμμάτων και των κερμάτων θα γίνεται στην Τράπεζα της Ελλάδος και στις εμπορικές τράπεζες μέχρι το τέλος της περιόδου διπλής κυκλοφορίας (28.2.2002). Κατόπιν, θα γίνεται μόνο από την Τράπεζα της Ελλάδος.

Η ΙΣΟΤΙΜΙΑ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩ ΚΑΙ ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΙΜΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΚΥΠΤΟΥΝ

Την 1^η Ιανουαρίου 1999, «κλειδώθηκαν» έναντι του ευρώ οριστικά και αμετάκλητα οι συναλλαγματικές των νομισμάτων των χωρών που συμμετέχουν στη ζώνη του ευρώ και αποτελούν τις σταθερές ισοτιμίες μετατροπής. Εφαρμόζονται οι παρακάτω κανόνες:

Η ισοτιμία μετατροπής περιλαμβάνει έξι χαρακτηριστικά ψηφία εξαιρούμενου του αρχικού μηδενικού και εκφράζεται πάντα σε μονάδες εθνικού νομίσματος ανά ευρώ. Αντίστροφες ισοτιμίες που προκύπτουν από τις ισοτιμίες μετατροπής δεν θα χρησιμοποιούνται. Οι ισοτιμίες μετατροπής παίρνουν την ακόλουθη μορφή:
1 ευρώ=40,3399 Φράγκα Λουξεμβούργου, 1 ευρώ=0,787564 Λίρες Ιρλανδίας.

- Η ισοτιμία μετατροπής δεν πρέπει ούτε να στρογγυλοποιείται, ούτε να περικόπτεται.
- Το ευρώ υποδιαιρείται σε εκατό λεπτά.
- Η ισοτιμία μετατροπής ανάμεσα στο ευρώ και το ECU είναι 1 προς 1. Το ECU δεν υπάρχει πλέον και έχει νόμιμα αντικατασταθεί από το ευρώ.
- Οι μετατροπές ανάμεσα σε δύο εθνικά νομίσματα δεν γίνονται απευθείας, αλλά με τη διαδικασία του τριγωνισμού μέσω ευρώ, κατά την οποία το ενδιάμεσο ποσό σε ευρώ πρέπει να στρογγυλοποιείται σε τρία τουλάχιστον δεκαδικά ψηφία. Άλλες μέθοδοι μετατροπής επιτρέπονται μόνον εάν δίνουν ταυτόσημο αποτέλεσμα.

Παράδειγμα:

Η διανυκτέρευση σε ένα ξενοδοχείο κοστίζει 200.000 Λιρέτες Ιταλίας, ποιά είναι η τιμή του σε Γερμανικά Μάρκα?

(Ισοτιμίες μετατροπής EUR 1=ITL 1936,27 , EUR 1=DEM 1,95583)

1^ο Βήμα. Μετατροπή σε ευρώ: ITL 200.000:1936,27=EUR

103,2913798

2^ο Βήμα. Στρογγυλοποίηση του ενδιάμεσου ποσού σε ευρώ σε τρία

τουλάχιστον δεκαδικά ψηφία δηλ. 103,2913798 σε 103,291

*3^ο Βήμα. Μετατροπή σε DEM: EUR 103,291 * 1,95583=DEM*

202,0196365

4^ο Βήμα. Στρογγυλοποίηση του ποσού σε DEM στο δεύτερο δεκαδικό:

202,0196365 σε 202,02.

Οι επίσημες σταθερές ισοτιμίες μετατροπής

ΑΥΣΤΡΙΑ

1 ΕΥΡΩ= 13,7603 ATS

ΒΕΛΓΙΟ

1 ΕΥΡΩ=40,3399 BEF

ΓΑΛΛΙΑ

1 ΕΥΡΩ=6,55957 FRF

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

1 ΕΥΡΩ=1,95583 DEM

ΕΛΛΑΔΑ

1 ΕΥΡΩ= 340,750 ΔΡΧ*(17.1.2000)

ΙΡΛΑΝΔΙΑ

1 ΕΥΡΩ=0,787564 IEP

ΙΣΠΑΝΙΑ

1 ΕΥΡΩ=166,386 ESP

ΙΤΑΛΙΑ

1 ΕΥΡΩ=1936,72 ITL

ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

1 ΕΥΡΩ=40,3399 LUF

ΟΛΛΑΝΔΙΑ

1 ΕΥΡΩ=2,20371 NLG

ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ

1 ΕΥΡΩ=200,482 PTE

ΦΙΛΑΝΔΙΑ

1 ΕΥΡΩ=5,94573 FIM

Μετατροπή των τιμών

Μία από τις συνέπειες του ευρώ είναι η ανάγκη μετατροπής όλων των τιμών στο νέο νόμισμα. Η μετατροπή αυτή πρέπει να γίνεται βάσει αυστηρών κανόνων, που αναφέρονται λεπτομερώς παραπάνω. Ωστόσο, οι επιχειρηματίες ίσως επιθυμούν να ανατιμήσουν τα προϊόντα τους για να καθορίσουν νέες, εμπορικότερες τιμές. Ορισμένοι παράγοντες θα ασκήσουν πιέσεις στις τιμές:

- Τόνωση του ανταγωνισμού στο πλαίσιο της ζώνης του ευρώ.
- Διαφορές στρογγυλοποίησης που απορρέουν από τη μετατροπή σε ευρώ.
- Μεγαλύτερη διαφάνεια τιμών.
- Μείωση κόστους διασυννοριακών πληρωμών.
- Εξάλειψη συναλλαγματικού κινδύνου.

Η στρογγυλοποίηση ενδέχεται να οδηγήσει σε μικρές διαφορές των τιμών. Π.χ $FRF 43/6,55957 = EUR 6,553077$

Το ποσό αυτό στρογγυλοποιείται στο 6,56. Η στρογγυλοποίηση οδηγεί σε μία διαφορά στην τιμή που ανέρχεται στα 0,0047 ευρώ, δηλαδή 0,07%. Οι διαφορές αυτές είναι σημαντικές για προϊόντα μικρής αξίας. Επίσης, το άθροισμα των στρογγυλοποιήσεων δεν οδηγεί στο ίδιο αποτέλεσμα με τη στρογγυλοποίηση των αθροισμάτων.

Προκειμένου, να μειωθούν οι διαφορές έχει προταθεί στις επιχειρήσεις να περιορίσουν τον αριθμό των μετατροπών. Για παράδειγμα, είναι προτιμότερο να μετατρέπεται το συνολικό ποσό ενός τιμολογίου παρά τα επιμέρους ποσά.

Εναλλακτικά οι επιχειρήσεις μπορούν να υπολογίζουν όλες τις τιμές βάσει μίας νομισματικής μονάδας, η οποία θα είναι το κύριο νόμισμα, και να αναγράφουν, για λόγους ενημέρωσης, τις αντίστοιχες τιμές στη δεύτερη νομισματική μονάδα, το παράγωγο νόμισμα. Οι παράγωγες τιμές υπολογίζονται από τη μετατροπή των κύριων τιμών.

Νέες τιμές αναφοράς και νέες αναγραφόμενες τιμές

Τα προϊόντα πωλούνται συχνά σε εμπορικά αποδεκτές τιμές, οι οποίες είναι γνωστές και ως «ψυχολογικές τιμές». Κάθε καταναλωτής διαθέτει ένα σύστημα τιμών αναφοράς που του επιτρέπει να υπολογίζει την αξία των αγαθών. Η μετατροπή σε ευρώ θα προκαλέσει την απώλεια αυτών των τιμών αναφοράς. Το γεγονός αυτό θα μπορούσε να αναστατώσει τα πρότυπα διανομής, γι' αυτό και οι έμποροι λιανικής πώλησης θα πρέπει να διασφαλίσουν όσο το

δυνατόν γρηγορότερα την ενημέρωση των καταναλωτών για τις νέες τιμές αναφοράς σε ευρώ.

Για να αποφευχθεί το ενδεχόμενο να προκύψουν ξαφνικά μεγάλες διαφορές τιμών με την καθιέρωση των τιμών σε ευρώ, ορισμένες επιχειρήσεις εξετάζουν το ενδεχόμενο να χρησιμοποιήσουν την τριετή μεταβατική περίοδο μέχρι την 1^η Ιανουαρίου 2002 για να προσαρμόσουν σταδιακά τις τιμές τους στα επίπεδα των ψυχολογικών τιμών σε ευρώ. Για σύντομο όμως χρονικό διάστημα, αυτό θα έχει ως επακόλουθο την αύξηση των μη «ψυχολογικών τιμών» στα εθνικά νομίσματα.

Ορισμένες χώρες, όπως η Ιταλία ή η Ισπανία που δεν χρησιμοποιούν δεκαδικά ψηφία, ενδέχεται να συναντήσουν ορισμένες δυσκολίες κατά τη μετατροπή σε ευρώ.

Π.χ

Ένα δωμάτιο ξενοδοχείου τιμάται στις 99.000 Λιρέτες Ιταλίας.

EUR 1=ITL 1.936,27

Η τιμή σε ευρώ θα είναι 51,13

Εάν η τιμή μειωθεί στα ευρώ 49, η διαφορά που προκύπτει ανέρχεται στο -4,2%.

Εάν η τιμή αυξηθεί στα 54 ευρώ, η διαφορά είναι +5,6%. Επομένως, κατά τη μετατροπή σε ευρώ, οι επιχειρήσεις πρέπει να αναθεωρήσουν με προσοχή τις τιμές τους και να παρακολουθούν τον ανταγωνισμό.

Προσαρμογή των σημείων αναγραφής τιμών

Όλα τα έντυπα στα οποία αναφέρονται τιμές, πρέπει να προσαρμοστούν το αργότερο μέχρι το 2002:φυλλάδια, ετικέτες για ράφια, ετικέτες τιμών, οθόνες υπολογιστών, εξοπλισμός σάρωσης, ταμιακές αποδείξεις, κατάλογοι, τιμοκατάλογοι, τιμολόγια, προσφορές, διαφημίσεις, διαδίκτυο, αρχεία τιμών, αποδείξεις παραλαβής, αναρτημένοι τιμοκατάλογοι, εκκαθαριστικά σημειώματα μισθοδοσίας.

Τα στοιχεία σχετικά με τις τιμές, μέσα στην επιχείρηση, θα πρέπει να καταγραφούν και να μετατραπούν.

Σήμερα το νόμισμα στο οποίο αναγράφονται οι τιμές συνήθως δεν διευκρινίζεται, διότι είναι ευνόητο ότι κάθε χώρα χρησιμοποιεί το εθνικό της νόμισμα. Τώρα όμως είναι απαραίτητο να διευκρινίζεται το νόμισμα που χρησιμοποιείται, ιδιαίτερα για τα νομίσματα που η ονομαστική τους αξία είναι παρόμοια με του ευρώ.

Για το ευρώ έχει σχεδιαστεί ειδικό σύμβολο, το οποίο ενσωματώνεται στα πληκτρολόγια και τις ταμιακές μηχανές από τους κατασκευαστές και διατίθεται στην ηλεκτρονική σελίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

στο Διαδίκτυο μαζί με πρόσθετες πληροφορίες αναφορικά με τον ακριβή χρωματισμό του.

Νέα ελαστικότητα των τιμών

Η ελαστικότητα της ζήτησης ως προς την τιμή μετρά την τιμή την ευαισθησία της ζήτησης σε μεταβολές της τιμής. Σήμερα όλα τα ευρωπαϊκά νομίσματα, εκτός από την ιρλανδική και τη βρετανική λίρα, έχουν ονομαστική αξία μικρότερη από το ευρώ. Κατά συνέπεια, για τα περισσότερα νομίσματα η μικρότερη υποδιαίρεση του ευρώ, το λεπτό, θα έχει μεγαλύτερη αξία σε σύγκριση με τις υπάρχουσες μονάδες, γεγονός το οποίο αναμένεται να καταστήσει πιο ανελαστική την ζήτηση.

Διαφάνεια των τιμών

Οι διαφορές στις τιμές των ευρωπαϊκών χωρών –που οφείλονται σε παράγοντες όπως οι πολιτισμικές διαφορές, οι φορολογικές διαφορές και το διαφορετικό εργατικό κόστος- συγκαλύπτονται εν μέρει επειδή εκφράζονται σε διαφορετικά νομίσματα. Το ευρώ θα ενθαρρύνει τη σύγκλιση των τιμών, καθώς θα διευκολύνει τη σύγκριση τιμών ομοειδών προϊόντων ανάμεσα στις χώρες της ζώνης του ευρώ. Οι συνέπειες από την ενίσχυση της διαφάνειας των τιμών διαφέρουν ανάλογα με τον τύπο του προϊόντος και τη γεωγραφική περιοχή.

Η διπλή αναγραφή των τιμών

Τόσο οι ίδιοι εμείς όσο και οι πελάτες μας, αλλά και οι τουρίστες βλέποντας συνεχώς τις τιμές σε δραχμές και σε ευρώ αφενός συνηθίζουμε την αλλαγή και αφετέρου μαθαίνουμε χωρίς ειδικό κομπιουτεράκι να σκεπτόμαστε σε ευρώ, δηλαδή να κάνουμε αυτόματα τη μετατροπή του εθνικού νομίσματος σε ευρώ. Η χρήση του ευρώ στην τιμολόγηση, βοηθά στη μεγαλύτερη διαφάνεια τιμών σε όλες τις χώρες της Ευρωζώνης και η διαφάνεια απαιτεί πλέον το ευρώ.

Κι αυτό γιατί τυχόν δυσκολία να συγκριθούν τιμές –λόγω απουσίας της αναγραφής σε ευρώ- δημιουργεί καθυστερήσεις (προκειμένου να γίνουν οι σχετικοί υπολογισμοί) αλλά και έλλειψη εμπιστοσύνης. Πάντως σίγουρα εμποδίζει τις άμεσες και γρήγορες αποφάσεις από την πλευρά του πελάτη κυρίως.

Ο νόμος σχετικά με την εισαγωγή του ευρώ, καθιστά υποχρεωτική για όλους τους προμηθευτές (όλων των κλάδων, περιλαμβανομένου βεβαίως και του τουριστικού) τη διπλή αναγραφή των τιμών και

άλλων χρηματικών ποσών στις συναλλαγές με τους καταναλωτές/πελάτες από την 1.1.2001.

Η μόνη εξαίρεση αφορά τις μικρού μεγέθους επιχειρήσεις(αυτές που αποσχολούν μέχρι δέκα υπαλλήλους), για τις οποίες η υποχρέωση αρχίζει την 1.3.2001. Η υποχρέωση λήγει για όλους την 31.12.2001. Η υποχρέωση περιλαμβάνει την τελική τιμή πώλησης, όπου αυτή αναγράφεται, την έκδοση τιμολογίων, αποδείξεων λιανικής πώλησης και αντιγράφων λογαριασμών, τα κουπόνια(vouchers) αγορών ή εκπτώσεων, τους τιμοκαταλόγους, την υποβολή προσφορών και την κάθε είδους διαφήμιση, στην οποία αναφέρεται τιμή. Στις αποδείξεις και στα τιμολόγια, επομένως, η διπλή αναγραφή των τιμών ενός εκάστου των προϊόντων δεν θα είναι υποχρεωτική .

Οι Έλληνες επιχειρηματίες και οι ξενοδόχοι θα πρέπει να εξετάσουν τι σημαίνουν αυτά σε σχέση με τις ετικέτες που επικολλούνται στα προϊόντα, στους καταλόγους που θα θελήσουν να αναρτήσουν στο κατάστημα ή στο ξενοδοχείο τους και στους τιμοκαταλόγους που θα διαθέτουν στους πελάτες τους.

ΤΟ ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ

ΦΑΣΗ Α: 2-3 Μαΐου 1998 έως 31 Δεκεμβρίου 1998

Επιλογή των χωρών που συμμετέχουν αρχικά

- Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Αρχηγών Κρατών και Κυβερνήσεων όρισε τα πρώτα 11 Κράτη-Μέλη που συμμετέχουν στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση από την 1^η Ιανουαρίου 1999.
- Το Ηνωμένο Βασίλειο, η Σουηδία, η Ελλάδα και η Δανία δεν συμμετέχουν στην πρώτη ταχύτητα του ευρώ. Η Ελλάδα δεν πληρούσε τα κριτήρια σύγκλισης το 1997, αλλά έχει ανακοινώσει την πρόθεση της να συμμετέχει στην ΟΝΕ το 2001 και να εισάγει τα χαρτονομίσματα και τα κέρματα το 2002.
- Το Μαΐο του 1998, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο προανήγγειλε τις διμερείς ισοτιμίες μετατροπής ανάμεσα στα νομίσματα που συμμετέχουν στην ΟΝΕ από την 1^η Ιανουαρίου 1999, αλλά οι συναλλαγματικές ισοτιμίες των εθνικών νομισμάτων έναντι του ευρώ κλειδώθηκαν μόλις στις 31 Δεκεμβρίου 1998.
- Δημιουργία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, με έδρα τη Φρανκφούρτη.
- Οι χρηματοοικονομικοί και τραπεζικοί τομείς οριστικοποιούν τις προετοιμασίες της μετάβασης.
- Οι επιχειρήσεις εντείνουν τις προσπάθειες προετοιμασίας.

ΦΑΣΗ Β: 1^η Ιανουαρίου 1999 έως 31 Δεκεμβρίου 2001

Μεταβατική περίοδος Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης

- Οι ισοτιμίες μετατροπής των χωρών που συμμετέχουν έχουν «κλειδωθεί» από την 1^η Ιανουαρίου 1999.
- Το ευρώ καθιερώνεται ως το νόμισμα της ΟΝΕ από την 1^η Ιανουαρίου 1999. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ορίζει την ενιαία νομισματική πολιτική της ΟΝΕ.
- Τα εθνικά νομίσματα εξακολουθούν να υφίστανται αλλά τώρα ως υποδιαίρεσεις του ευρώ.
- Οι χρηματαγορές, οι κεφαλαιαγορές, οι αγορές συναλλάγματος και οι διατραπεζικές αγορές υιοθέτησαν το ευρώ.

- Τα μέσα πληρωμής, όπως οι επιταγές , οι ταξιδιωτικές επιταγές και οι χρεωστικές κάρτες , εκφράζονται σε ευρώ, αλλά συνεχίζουν να κυκλοφορούν και όσα εκφράζονται σε εθνικές νομισματικές μονάδες .
- Οι οικονομικές μονάδες μπορούν να επιλέξουν ως μέσο συναλλαγής είτε το ευρώ είτε το εθνικό νόμισμα, σύμφωνα με την αρχή «μη υποχρέωσης –μη απαγόρευσης» .
- Ορισμένες μεγάλες επιχειρήσεις αρχίζουν να συναλλάσσονται σε ευρώ και παροτρύνουν τους συνεργάτες τους να κάνουν το ίδιο.
- Οι τράπεζες διεξάγουν βαθμιαία τις συναλλαγές τους σε ευρώ.
- Οι περισσότεροι καταναλωτές εξακολουθούν να συναλλάσσονται σε εθνικά νομίσματα, αρχίζουν όμως να χρησιμοποιούν σταδιακά το ευρώ.

ΦΑΣΗ Γ:1^Η Ιανουαρίου 2002 έως 28 Φεβρουαρίου 2002

Επίτευξη της ΟΝΕ

- Εισαγωγή χαρτονομισμάτων και κερμάτων σε ευρώ την 1^η Ιανουαρίου 2002.
- Όλες οι οικονομικές μονάδες ολοκληρώνουν τη μετάβαση μέχρι την 1^η Ιανουαρίου 2002.
- Περιουσιακά στοιχεία και συναλλαγές μετατρέπονται σε ευρώ.
- Η απόσυρση των εθνικών νομισμάτων ολοκληρώνεται έως την 1^η Μαρτίου 2002.

ΤΟ ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΠΡΩΤΗ ΦΑΣΗ: ΑΝΟΙΞΗ 2000-31.12.2000

Ιούνιος 2000: οριστικοποίηση της απόφασης για τη συμμετοχή της Ελλάδας.

Δεκέμβριος 2000: κλειδώνει η ισοτιμία της δραχμής έναντι του ευρώ με τιμή μετατροπής 340,750.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΦΑΣΗ: 1.1.2001-31.12.2001

Η Ελλάδα εντάσσεται στη ζώνη του ευρώ. Η νομισματική πολιτική χαράσσεται από το ευρωσύστημα και υλοποιείται από την Τράπεζα της Ελλάδος. Η αγορά χρήματος και συναλλάγματος υιοθετεί το ευρώ. Το Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών (ΧΑΑ) και το Χρηματιστήριο Παραγωγών Αθηνών (ΧΠΑ) λειτουργούν με βάση το ευρώ. Το Δημόσιο εκδίδει κρατικά χρεόγραφα μόνο σε ευρώ. Όλες οι διατάξεις των κοινοτικών κανονισμών που διέπουν τη χρήση του ευρώ εφαρμόζονται και στην Ελλάδα.

ΤΡΙΤΗ ΦΑΣΗ: 1.1.2002-1.3.2002 (κοινή με τις άλλες χώρες της ευρωζώνης)

Έναρξη κυκλοφορίας κερμάτων και τραπεζογραμμάτων σε ευρώ. Μέχρι την 1.3.2002, το αργότερο, κέρματα και τραπεζογραμμάτια σε ευρώ κυκλοφορούν ταυτόχρονα με τα δραχμικά μετρητά. Σε ορισμένες χώρες, η ταυτόχρονη κυκλοφορία μετρητών σε ευρώ και εθνικές νομισματικές μονάδες θα διαρκέσει λιγότερο.

Την 1.3.2002, το αργότερο, θα έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία για την εισαγωγή του ευρώ και θα σταματήσει η δραχμή να αποτελεί χρήμα με αναγκαστική κυκλοφορία. Τα τραπεζογραμμάτια σε δραχμές θα είναι δυνατό να ανταλλάσσονται πλέον μόνο από την Τράπεζα της Ελλάδος.

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ

Όλα έχουν δύο όψεις. Ιδιαίτερα τα νομίσματα... Πόσο μάλλον το νέο νόμισμα της ενωμένης Ευρώπης, το ευρώ, που τόσο ως χώρα επιθυμούμε.

Πιο αναλυτικά, τα οφέλη και το κόστος από την ένταξη στην ΟΝΕ είναι τα εξής:

ΤΑ ΟΦΕΛΗ

✓ Η χρήση του ενιαίου νομίσματος θα εξαλείψει τους συναλλαγματικούς κινδύνους, αλλά και ορισμένες δαπάνες, όπως αυτές για προμήθειες για τη μετατροπή των νομισμάτων- τουλάχιστον σε ό,τι αφορά τις σχέσεις μεταξύ των 12 εθνικών νομισμάτων των χωρών που συμμετέχουν στη Ζώνη του ευρώ- αφού οι 12 αυτές χώρες θα έχουν κοινό νόμισμα. Η σημασία αυτού του παράγοντα για τον τουρισμό καθίσταται προφανής εάν αναλογιστεί κανείς πρώτον, ότι το 55% των αλλοδαπών τουριστών στη χώρα μας προέρχεται από χώρες της Ευρωζώνης και δεύτερον, ότι πάνω από τις μισές εμπορικές συναλλαγές μας διεξάγονται με τις ίδιες αυτές χώρες.

✓ Στο παρελθόν, οι συναλλαγματικές διακυμάνσεις και ο υψηλός πληθωρισμός δημιουργούσαν αβεβαιότητα τόσο στον Ευρωπαϊό τουρίστα, όσον αφορά την οικονομική επιβάρυνση των διακοπών του όσο και μεταξύ των διοργανωτών ταξιδιών και ξενοδοχειακών επιχειρήσεων όσον αφορά την πραγματική αξία των συναλλαγών και συμφωνιών. Στο νέο περιβάλλον του ευρώ, οι αβεβαιότητες αυτές θα εξαλειφθούν, ενθαρρύνοντας, λογικά, την περαιτέρω ανάπτυξη του τουρισμού.

Είναι λοιπόν βέβαιο, ότι η χρήση ενιαίου νομίσματος θα ευνοήσει τον Ευρωπαϊό τουρίστα καταναλωτή σε συνδυασμό, ασφαλώς, και με την κατάργηση των εσωτερικών συνόρων. Θα αποβεί, όμως και εις όφελος του τουρίστα, που προέρχεται από εκτός Ευρώπης χώρες και δη από μακρινές αγορές-πηγές (ΗΠΑ, Καναδάς, Ιαπωνία, Αυστραλία κ.λ.π), στις οποίες το μέσο ταξίδι περιλαμβάνει περισσότερους του ενός ευρωπαϊκούς προορισμούς.

Γενικότερα, ο τουρίστας (είτε προέρχεται από την Ευρώπη είτε από μακρινές περιοχές εκτός Ευρώπης) δε θα αισθάνεται ανασφάλεια αφού δε θα χάνει άσκοπα χρήματα και χρόνο. Πρόκειται στην πράξη για ένα σημαντικό παράγοντα όσον αφορά την πρόοδο της ευρωπαϊκής τουριστικής αγοράς προς την ενοποίηση της, προς την

απόκτηση δηλαδή πολιτικής στήριξης της τουριστικής βιομηχανίας και μιάς περισσότερο ομοιογενούς τουριστικής εικόνας.

✓ Η χρήση του ευρώ θα μειώσει ακόμα, το λογιστικό κόστος των διεθνοποιημένων τουριστικών επιχειρήσεων και ενδεχομένως και τον συναλλαγματικό κίνδυνο στις συμβάσεις και με τρίτες χώρες, αφού το πιο πιθανό είναι ότι το ευρώ θα καταστεί διεθνές νόμισμα συναλλαγών.

Παράλληλα, ο έλληνας τουριστικός επιχειρηματίας δρώντας μέσα σ'ένα σταθερό οικονομικό περιβάλλον, κάτω από τον έλεγχο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας θα μπορεί πια να προγραμματίζει επενδύσεις και δράσεις του με στόχο την αναβάθμιση των υπηρεσιών του.

✓ Το ευρώ θα ευνοήσει τη μεγαλύτερη διαφάνεια όχι μόνο στις συναλλαγές, αλλά και στις τιμές. Η ευκολότερη σύγκριση των τιμών που επικρατούν στις διάφορες χώρες της Ευρώπης θα οδηγήσει σε μια τάση για μεγαλύτερη εξομείωση τιμών προϊόντων και υπηρεσιών και άρα σε όξυνση του ανταγωνισμού, προς όφελος των πιο αποτελεσματικών επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων που προσφέρουν τις καλύτερες υπηρεσίες, με απώτερο κερδισμένο τον καταναλωτή. Μια τέτοια εξέλιξη θα μπορούσε να ευνοήσει τον ελληνικό τουρισμό, ο οποίος εμφανίζεται σχετικά ανταγωνιστικός ως προς την τιμή σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Συγχρόνως, η διαφάνεια των τιμών θα διευκολύνει και τις τουριστικές επιχειρήσεις στην προσπάθεια μείωσης του κόστους προμήθειας αγαθών, υλικών και υπηρεσιών.

✓ Επίσης, η μείωση των πραγματικών επιτοκίων- φαινόμενο που ήδη παρατηρούμε- θα έχει αυτονόητες ευεργετικές συνέπειες για την επιχειρηματική δραστηριότητα στον κλάδο του τουρισμού, αλλά και στην οικονομική ανάπτυξη γενικότερα. Το στοιχείο αυτό μπορεί να είναι και το σημαντικότερο –αν και δύσκολα υπολογίσιμο-από όλα τα διαγραφόμενα οφέλη της ΟΝΕ.

ΤΟ ΚΟΣΤΟΣ

✓ Η εξάλειψη του συναλλαγματικού κινδύνου σημαίνει ταυτοχρόνως και απώλεια του εθνικού νομίσματος και επομένως της δυνατότητας προσφυγής στο μέτρο της υποτίμησης προς ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας ενός εξαγωγικού κλάδου όπως είναι ο τουρισμός.

✓ Εάν το ευρώ αποδειχθεί εντέλει σταθερό νόμισμα, η δυνατότητα των τρίτων ανταγωνιστριών χωρών να προβαίνουν σε υποτίμηση μπορεί να οδηγήσει πολλούς τουρίστες προς τις τρίτες αυτές χώρες.

✓ Με τη μεγαλύτερη διαφάνεια και συγκρισιμότητα των τιμών, θα ενταθεί ο ανταγωνισμός. Επομένως, τα περιθώρια κέρδους ορισμένων τουριστικών επιχειρήσεων ασφαλώς θα μειωθούν –εκτός εάν υπάρξει συνεχής ποιοτική αναβάθμιση των προσφερόμενων υπηρεσιών.

Ασφαλώς, το κέντρο βάρους του ανταγωνισμού τείνει, διεθνώς, ολοένα και περισσότερο να μετατεθεί από την τιμή στην ποιότητα. Βεβαίως, αυτό το τελευταίο δεν είναι μόνο θέμα ιδιωτικών φορέων, αλλά και θέμα της Πολιτείας, λόγω του ρόλου που διαδραματίζει στους τομείς των υποδομών και των υπηρεσιών κοινής ωφελείας.

✓ Θα μειωθούν τα έσοδα από τα ανταλλακτήρια συναλλάγματος που λειτουργούν σε πολλές τουριστικές και ξενοδοχειακές επιχειρήσεις.

✓ Τέλος, θα απαιτηθεί η άμεση καταβολή του κόστους προσαρμογής των μηχανογραφικών και λογιστικών συστημάτων της επιχείρησης, καθώς και της εκπαίδευσης των υπαλλήλων στη χρήση του νέου νομίσματος.

Στοιχεία είναι δύσκολο να βρεθούν, παρ' όλα αυτά, μια έρευνα κατέληξε ότι το κόστος της προσαρμογής, κατά μέσο όρο, θα ανέλθει περίπου στο 3%-4% του ετήσιου κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων, με το μισό της δαπάνης να αντιστοιχεί στο κόστος μετατροπής των συστημάτων πληροφορικής.

Ίσως ο μόνος τρόπος για να αντισταθμιστούν τα τυχόν μειονεκτήματα του ευρώ είναι η γρήγορη προετοιμασία :εκείνοι που θα έχουν προετοιμαστεί καλύτερα για το ευρώ θα μπορέσουν να ωφεληθούν γρηγορότερα από τα προσδοκώμενα οφέλη, αλλά και να βελτιώσουν τον βαθμό ικανοποίησης της πελατείας τους, επιτρέποντάς τους έτσι να αυξήσουν το μερίδιο αγοράς τους.

NOMIKA ΘΕΜΑΤΑ

Το νομοθετικό πλαίσιο για την εισαγωγή του Ευρώ καθορίζεται από τους ευρωπαϊκούς κανονισμούς 1103/97 και 947/98 οι οποίοι θεσπίστηκαν από το ευρωπαϊκό συμβούλιο και θα ενσωματωθούν στις εθνικές νομοθεσίες των κρατών-μελών της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης. Από τους κανονισμούς αυτούς προκύπτουν δύο βασικές αρχές οι οποίες καθορίζουν το πλαίσιο για τις επιχειρηματικές συναλλαγές:

Η αρχή της «**συνέχειας των συμβάσεων**» σύμφωνα με την οποία όλες οι συμβάσεις (εθνικές και διεθνής) θα παραμείνουν ανεπηρέαστες από την μετατροπή των εθνικών νομισμάτων σε ευρώ. Οι συμβαλλόμενοι δεν θα δικαιούνται να καταγγείλουν ή να τροποποιήσουν οποιαδήποτε σύμβαση λόγω της μετάβασης στο ευρώ. Η αρχή της «**μη απαγόρευσης μή υποχρέωσης**», η οποία ορίζει κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου, ότι δεν θα πρέπει να υπάρχει νομική απαγόρευση στη χρήση του ευρώ όταν αποφασίζουν σχετικά τα συμβαλλόμενα μέρη. Επίσης, συνεπάγεται ότι ένα συμβαλλόμενο μέρος σε μια συμφωνία δεν θα μπορεί να επιμένει μονομερώς για τη χρήση της μονάδας ευρώ.

Νομικές υποχρεώσεις

Το νομικό καθεστώς του ευρώ διευκρινίζεται από δύο κανονισμούς που καλύπτουν τα ακόλουθα θέματα:

- Αναφορές στο επίσημο καλάθι του ECU αντικαθίστανται με αναφορές σε ευρώ στη βάση του 1:1, από την 1^η Ιανουαρίου 1999.
- Με βάση την αρχή της συνέχειας των συμβάσεων εκτός από τις περιπτώσεις ρητής συμφωνίας μεταξύ των συμβαλλομένων μερών, η εισαγωγή του ευρώ δεν συνεπάγεται καμία μεταβολή οποιουδήποτε όρου που περικλείεται σε νομική πράξη (σε κανονισμούς, νόμους του κράτους, νομικές διατάξεις και συμβάσεις) ούτε παρέχει σε συμβαλλόμενο μέρος το δικαίωμα να τροποποιήσει μονομερώς ή να καταγγείλει τη σύμβαση. Οι συμβάσεις μπορούν ωστόσο να τροποποιούνται με κοινή συγκατάθεση των συμβαλλομένων μερών.
- Τα εθνικά νομίσματα των χωρών της ζώνης του ευρώ αντικαθίστανται από το ευρώ την 1^η Ιανουαρίου 1999 και

γίνονται μη δεκαδικές υποδιαιρέσεις του νέου ενιαίου νομίσματος.

- Στη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου του 2001, τα εθνικά νομίσματα εξακολουθούν να ισχύουν, εφόσον αναφέρονται σε συμβάσεις και άλλες νομικές πράξεις. Τα εθνικά χαρτονομίσματα και κέρματα θα συνεχίσουν να γίνονται δεκτά στα καταστήματα το πρώτο εξάμηνο του 2002, οπότε θα ολοκληρωθεί η μετάβαση.
- Από την 1^η Ιανουαρίου 1999, οι πληρωμές μέσω πιστώσεως λογαριασμού μέσα στα όρια της ζώνης του ευρώ μπορούν να πραγματοποιούνται είτε σε ευρώ είτε στο νόμισμα που τηρείται ο λογαριασμός. Το ποσό θα πιστώνεται στο λογαριασμό του πιστωτή στο νόμισμα του λογαριασμού του. Οποιαδήποτε μετατροπή θα πρέπει να πραγματοποιείται με τη σταθερή ισοτιμία μετατροπής.
- Η στρογγυλοποίηση θα πρέπει να γίνεται στο πλησιέστερο λεπτό, υποδιαίρεση του ευρώ, ή στην πλησιέστερη υποδιαίρεση του εθνικού νομίσματος. Οποιοδήποτε αποτέλεσμα υπολογισμού προκύπτει ακριβώς στο ήμισυ θα στρογγυλοποιείται προς τα πάνω, δηλαδή η τιμή 0,005 στρογγυλοποιείται προς τα πάνω, στο 0,01.

Συστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Το νομικό πλαίσιο συμπληρώνεται από τις ακόλουθες Συστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής:

- Τραπεζικές χρεώσεις για τη μετατροπή σε ευρώ.

Συνίσταται στις τράπεζες να εφαρμόσουν ένα πρότυπο καλής πρακτικής, σύμφωνα με το οποίο οι μετατροπές μεταξύ ευρώ και εθνικών νομισμάτων θα πρέπει να πραγματοποιούνται χωρίς χρέωση, ενώ οι συναλλαγές σε ευρώ δεν θα πρέπει να χρεώνονται περισσότερο απ' ό,τι οι συναλλαγές σε εθνικά νομίσματα.

- Διπλή αναγραφή τιμών.

Οι αναγραφόμενες τιμές τόσο σε εθνικό νόμισμα όσο και σε ευρώ θα διευκολύνουν πολύ τους καταναλωτές κατά τη μεταβατική περίοδο. Για το θέμα της διπλής αναγραφής των τιμών προτιμήθηκε η αυτοδέσμευση παρά μια νομοθετική ρύθμιση. Ένα πρότυπο καλής πρακτικής που εφαρμόζεται οικειοθελώς έχει ως στόχο να διασφαλίσει ότι οι καταναλωτές λαμβάνουν σαφείς πληροφορίες.

- Διάλογος, παρακολούθηση και πληροφόρηση για τη διευκόλυνση της μετάβασης στο ευρώ.

Επαγγελματικές οργανώσεις και εκπρόσωποι καταναλωτών συμφώνησαν να παρέχουν τη βασική πληροφόρηση. Στις επιχειρήσεις προτείνεται να συμβουλευονται την επαγγελματική τους οργάνωση, για μια ομαλή και οικονομικώς συμφέρουσα μετάβαση. Οι δημόσιες αρχές θα παρακολουθούν τη διαδικασία μετάβασης προς το ευρώ, για να διευκολύνουν την ανταλλαγή μεταξύ των επιχειρήσεων.

Συμβάσεις με εγχώριες εταιρείες

Δεν θα απαιτηθούν τροποποιήσεις στις συμβάσεις που έχουν συναφθεί με εγχώριους πελάτες και επιχειρήσεις.

Οι συμβάσεις που έχουν συναφθεί πριν από την 1^η Ιανουαρίου 1999 σε εθνικό νόμισμα χώρας που συμμετέχει στην ΟΝΕ εξακολουθούν να ισχύουν κατά τη μεταβατική περίοδο (μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2001). Νέες συμβάσεις μπορούν επίσης να συναφθούν σε εθνικό νόμισμα κατά τη μεταβατική περίοδο. Οι συμβάσεις που εκφράζονται σε εθνικό νόμισμα θα εξακολουθήσουν να ισχύουν στο ίδιο νόμισμα, εκτός αν έχει συμφωνηθεί διαφορετικά από τα συμβαλλόμενα μέρη. Όσον αφορά πληρωμές που δεν πραγματοποιούνται σε μετρητά, ο οφειλέτης θα μπορεί να επιλέξει αν θα πληρώσει σε ευρώ ή σε εθνικό νόμισμα. Μετά την 31^η Δεκεμβρίου 2001, όλες οι συμβάσεις θα συνομολογούνται σε ευρώ. Την ίδια ημερομηνία, οι υπάρχουσες συμβάσεις σε εθνικά νομίσματα θα μετατραπούν αυτομάτως σε ευρώ, με την εφαρμογή της επίσημης ισοτιμίας μετατροπής και τους κανόνες στρογγυλοποίησης. Δεν απαιτείται καμία αλλαγή στο έντυπο υλικό που αφορά τη σύμβαση (όπως τιμολόγια, πληρωμές, λογαριασμοί). Τα έγγραφα που περιέχουν ποσά σε εθνικά νομίσματα θα μετατραπούν σε ευρώ, με βάση την επίσημη ισοτιμία μετατροπής.

Το ευρώ μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε συμβάσεις από την 1^η Ιανουαρίου 1999. Οι ήδη υπάρχουσες συμβάσεις στο εθνικό νόμισμα μπορούν επίσης να μετατραπούν σε ευρώ μετά από την ημερομηνία αυτή. Αυτό προϋποθέτει ωστόσο τη συμφωνία όλων των συμβαλλόμενων μερών. Σύμφωνα με την αρχή «μη υποχρέωσης-μη απαγόρευσης», δεν είναι δυνατόν να υπάρξει κάποιου είδους επιβολή της χρήσης του ευρώ κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου.

Η εισαγωγή του ευρώ δεν παρέχει σε κανένα από τα συμβαλλόμενα μέρη το δικαίωμα να λύσει τη σύμβαση ή να απαιτήσει επαναδιαπραγμάτευση των όρων της. Εφόσον τα μέρη δεν προβαίνουν σε κάποια διαφορετική συμφωνία, όλοι οι όροι της

σύμβασης θα συνεχίσουν να ισχύουν και θα εφαρμόζονται και στο νέο νόμισμα. Μόνον κάποια απροσδόκητη και αδικαιολόγητη μεταβολή της ισορροπίας μεταξύ των συμβαλλομένων μερών μπορεί να εκληφθεί ως αιτία τερματισμού της υπάρχουσας βάσης συνεργασίας. Η αρχή της συνέχειας των συμβάσεων και το γεγονός ότι η αντικατάσταση του εθνικού νομίσματος από το ευρώ είναι γνωστή εδώ και καιρό, καθιστά αδύνατη τη χρησιμοποίηση του επιχειρήματος αυτού για τη λύση ή την τροποποίηση μιας σύμβασης. Οποιοδήποτε όροι περί συνέχειας της σύμβασης, οι οποίοι απλώς αντανακλούν την ισχύουσα νομοθεσία και ορίζουν γενικά ότι η σύμβαση εξακολουθεί να ισχύει μετά την καθιέρωση του ευρώ είναι περιττοί. Σε περίπτωση που η σύμβαση περιέχει όρους που αναλύουν λεπτομερώς ορισμένα ζητήματα της συνέχειας, μπορεί να θεωρηθεί ότι αντικαθιστούν τη γενική αρχή της συνέχειας που ισχύει ούτως ή άλλως, και κατά συνέπεια, αναιρούν την εγγύηση περί συνέχειας των ζητημάτων που δεν μνημονεύονται ξεχωριστά στη σύμβαση.

Συμβάσεις με επιχειρήσεις που βρίσκονται σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι συμβάσεις με επιχειρήσεις που βρίσκονται σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν θα επηρεαστούν από την εισαγωγή του ευρώ. Ο προσδιορισμός της νομοθεσίας ή των δικαστικών αρχών μιας συγκεκριμένης χώρας της ΟΝΕ ως θεμελίων της σύμβασης δεν επηρεάζει με κανένα τρόπο την αρχή της συνέχειας της σύμβασης και του νομίσματος. Δεν απαιτείται καμία ιδιαίτερη προσαρμογή της σύμβασης. Τα εθνικά νομίσματα αντικαθίστανται απλώς από το ευρώ στο τέλος της μεταβατικής περιόδου.

Επειδή από την 1^η Ιανουαρίου 1999 τα εθνικά νομίσματα αντικαταστάθηκαν από το ευρώ με τη σταθερή ισοτιμία μετατροπής, τιμολόγια σε ευρώ ή στα διάφορα εθνικά νομίσματα της ΟΝΕ μπορούν να αποπληρωθούν στο εθνικό νόμισμα ή σε ευρώ αντίστοιχα. Ένα τιμολόγιο σε σελίνια Αυστρίας μπορεί επομένως να εκκαθαριστεί σε πεσέτες Ισπανίας χωρίς ειδική συμφωνία των συμβαλλομένων μερών. Αυτό θα είναι δυνατόν σε όλες τις χώρες της ΟΝΕ, χάρη στο ισότιμο καθεστώς που διέπει τα εθνικά τους νομίσματα.

Η συνέχεια των συμβάσεων ισχύει επίσης και για συμβάσεις με επιχειρήσεις που εδρεύουν στις τέσσερις χώρες που δεν συμμετέχουν στην ΟΝΕ από την 1^η Ιανουαρίου 1999. Η μόνη διαφορά έγκειται στην αντιστάθμιση ή τον συμψηφισμό των τιμολογίων μεταξύ τους. Δεδομένου ότι οι χώρες αυτές δεν ανήκουν στην ΟΝΕ, οι συναλλαγματικές τούς ισοτιμίες έναντι του ευρώ δεν έχουν κλειδωθεί.

Η αντιστάθμιση τιμολογίων είναι δυνατή, μόνο εάν έχει προηγηθεί ειδική συμφωνία από τα συμβαλλόμενα μέρη, ιδιαίτερα δε σε ό, τι αφορά τη συναλλαγματική ισοτιμία.

Π.χ Ένα ξενοδοχείο στη Φλωρεντία έχει υπογράψει μία σύμβαση με ένα τουριστικό γραφείο της Δανίας, η οποία υπόκειται στην ιταλική νομοθεσία.

- *Εάν το νόμισμα πληρωμής ορίζεται ρητώς στη σύμβαση, θα πρέπει να γίνει στο ίδιο νόμισμα. Τα εθνικά νομίσματα διατηρούν τη νομική τους υπόσταση κατά τη μεταβατική περίοδο, αλλά μόνον στις χώρες τους.*
 - *Εάν δεν καθορίζεται το νόμισμα πληρωμής, η σύμβαση θα πρέπει να εφαρμοστεί στο τρέχον νόμισμα της χώρας. Συνεπώς, το ξενοδοχείο μπορεί να αρνηθεί πληρωμή σε φιορίνια Ολλανδίας.*
 - *Σε περίπτωση διακανονισμού σε ευρώ, η τραπεζική μεταβίβαση θα είναι εντελώς διαφανής για το ξενοδοχείο, γιατί η τραπεζική μεταβίβαση θα είναι εντελώς διαφανής για το ξενοδοχείο, γιατί η τράπεζα θα μετατρέψει αυτόματα το ποσό στην ονομαστική αξία του λογαριασμού του πελάτη της.*
- Άλλοι τρόποι πληρωμής ενδέχεται να μην γίνουν αποδεκτοί.*

Συμβάσεις με εταιρείες που βρίσκονται σε χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σύμφωνα με την αρχή της νομισματικής κυριαρχίας (*lex monetae*), ένα τιμολόγιο ή χρέος που εκφράζονται σε εθνικό νόμισμα μπορεί, κατ' αρχήν, να επαναπροσδιοριστεί με ονομαστική αξία σε ευρώ.

Σε περίπτωση σύμβασης ανάμεσα σε μία επιχείρηση από χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και μία επιχείρηση από χώρα εκτός ΕΕ, οι οποία έχει συνομολογηθεί σε εθνικό νόμισμα, ισχύει η αρχή της νομισματικής κυριαρχίας, ανεξάρτητα από τις διατάξεις της αλλοδαπής νομοθεσίας. Η αλλαγή του νομίσματος δεν μπορεί να κριθεί με τους ίδιους νόμους που ισχύουν για τις υπόλοιπες συμβατικές σχέσεις των συμβαλλομένων μερών. Προηγείται η νομοθεσία της χώρας της οποίας το νόμισμα αναφέρεται, και αυτή η χώρα έχει το δικαίωμα να αλλάξει το νόμισμά της.

Έστω η περίπτωση μιας σύμβασης ανάμεσα σε ένα γερμανικό ξενοδοχείο και μία ταξιδιωτική επιχείρηση με έδρα την Ελβετία όπου η σχέση βάσει συμβολαίου διέπεται από την ελβετική νομοθεσία, αλλά το γερμανικό μάρκο συνιστά το συμφωνηθέν νόμισμα. Παρόλα αυτά, το ερώτημα του κατά πόσο και με ποιό τρόπο οι πληρωμές σε DEM μπορούν να αντικατασταθούν από πληρωμές σε ευρώ δεν θα καθοριστεί από την ελβετική νομοθεσία αλλά από τη γερμανική. Οι ευρωπαϊκοί κανονισμοί αποτελούν μέρος της γερμανικής νομοθεσίας. Ως εκ τούτου, η τιμή που εκφράζεται σε γερμανικά μάρκα πρέπει να μετατραπεί σε ευρώ και να πληρωθεί στο νόμισμα αυτό μετά το 2002.

Κατά συνέπεια, στις συμβάσεις δεν είναι υποχρεωτική η ενσωμάτωση όρου που να επισημαίνει την παράσταση της νομικής

ισχύος μετά την εισαγωγή του ευρώ. Παρόμοιες ρήτρες ενδέχεται, ωστόσο, να αποδειχτούν χρήσιμες για λόγους ενημέρωσης.

Συνεπώς, οι συμβάσεις που συνάπτονται με εταιρείες εκτός ΕΕ θα πρέπει να εξετάζονται με προσοχή. Η αντικατάσταση των εθνικών νομισμάτων από το ευρώ πιθανόν να μην γίνεται πάντοτε δεκτή από τον αλλοδαπό εταίρο της σύμβασης, καμιά τέτοια περίπτωση δεν έχει αναφερθεί μέχρι στιγμής.

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΕΟ ΝΟΜΙΣΜΑ

Η Κεντρική Ισοτιμία ΔΡΧ/Ευρώ κλειδώθηκε τον Ιούνιο του 2000, ώστε στη συνέχεια, με την εισαγωγή του Ευρώ σε λογιστική μορφή, εισήλθε και η Ελλάδα από 1/1/2001 στη μεταβατική περίοδο. Τα χαρτονομίσματα και κέρματα Ευρώ θα αρχίσουν να διακινούνται από την 1/1/2002, όταν το Ευρώ θα γίνει το επίσημο νόμισμα των Ευρωπαϊκών χωρών της ζώνης του Ευρώ και της Ελλάδας. Κατά το πρώτο δίμηνο του 2002, το Ευρώ θα κυκλοφορεί παράλληλα με τα εθνικά νομίσματα τα οποία, όπως και η δραχμή, θα αποτελούν υποδιαίρεση του Ευρώ μέχρι τις 28/2/2002, οπότε και θα αποσυρθούν.

Δύο είναι οι βασικοί τρόποι προσέγγισης της μετάβασης στο Ευρώ:

Μετάβαση στο Ευρώ ως επιβαλλόμενη υποχρέωση: το Ευρώ θεωρείται ως έξωθεν επιταγή και συνεπώς στόχος είναι να ελαχιστοποιηθούν ο απαιτούμενος χρόνος και το κόστος προσαρμογής.

Μετάβαση στο Ευρώ ως τεχνική πρόκληση και ευκαιρία: το Ευρώ αποτελεί μία ευκαιρία για τη βελτίωση της οργάνωσης και αποτελεσματικότητας της επιχείρησης.

Στην πράξη, κάθε επιχείρηση μπορεί να επιλέξει μεταξύ δύο βασικών προσεγγίσεων:

- να προγραμματίσει μία πλήρη αλλαγή και την χρησιμοποίηση του Ευρώ την 1^η Ιανουαρίου 2002.
- να χρησιμοποιεί το Ευρώ για ορισμένες συναλλαγές κατά την μεταβατική περίοδο (1/1/2001-1/1/2002).

ΠΩΣ ΚΑΙ ΠΟΤΕ ΟΙ ΤΟΥΡΙΣΤΕΣ ΘΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΟΥΝ ΤΟ ΕΥΡΩ

Την 1.1.99 το ευρώ αποκτά υπόσταση καθιστάμενο επίσημο νόμισμα των 11 από τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (των λεγόμενων ins). Άρα η 1.1.99 είναι το χρονικό σημείο έναρξης συναλλαγματικών πράξεων και έκδοσης τίτλων του δημοσίου σε ευρώ, το χρονικό σημείο έναρξης τραπεζικών εργασιών και σε ευρώ (και σε εθνικά νομίσματα) και αναπόφευκτα το χρονικό σημείο από το οποίο ο ενημερωμένος τουρίστας/καταναλωτής, αυτός που γνωρίζει τις θετικές επιπτώσεις του ενιαίου νομίσματος από τη σκοπιά του καταναλωτή (εξοικονόμηση χρήματος και χρόνου, αύξηση ψυχολογικής ασφάλειας, διαφάνεια κλπ) είναι λογικό να σπεύδει να απαιτεί την εξόφληση των τουριστικών μετακινήσεών του σε ευρώ. Στην πράξη οι συναλλαγές σε ευρώ αναμένεται να αρχίσουν το 2000. Ασφαλώς, καθώς η πληροφόρηση για το ενιαίο νόμισμα θα διαχέεται και όλο και περισσότερες επιχειρήσεις-στην αρχή οι μεγάλες και αργότερα και οι ΜΜΕ- θα εφαρμόζουν στην πράξη τη διπλή τιμολόγηση (dual pricing) των υπηρεσιών τους, οι καταναλωτές, που θα επιδιώκουν την εξόφληση σε ευρώ θα πληθαίνουν.

Αν δούμε το πότε, εξίσου θεωρητικά, από τη σκοπιά των επιχειρήσεων, με δεδομένο ότι η εισαγωγή του ευρώ θα περιορίσει το τμήμα εκείνο του λειτουργικού τους κόστους, που πηγάζει από την κατ'ανάγκη συναλλαγή σε πολλά συγχρόνως νομίσματα και ότι θα επωφεληθούν και οι ίδιες, όπως και οι απλοί καταναλωτές από τον περιορισμό του κόστους των επαγγελματικών μετακινήσεων των στελεχών τους, οδηγούμαστε στο συμπέρασμα, ότι και οι τουριστικές επιχειρήσεις έχουν συμφέρον να προσαρμόσουν τη λειτουργία τους στο ενιαίο νόμισμα, το συντομότερο δυνατό.

Πώς: Κι αυτό είναι λίγο-πολύ αυτονόητο: με λογιστικό χρήμα δηλ, με πιστωτικές κάρτες, travelers' cheques, eurocheques, κλπ, μέχρις ότου κυκλοφορήσει το ευρώ σε φυσική μορφή, δηλ. μέχρι την 1.1.2002. Ο τραπεζικός τομέας φαίνεται να επιτυγχάνει ήδη σταδιακά την αναγκαία ετοιμότητα, ώστε να είναι σε θέση ν'ανταποκριθεί στα συμφέροντα του καταναλωτή, προσφέροντάς του «εργαλεία» σε ευρώ όπως χρεωστικές κάρτες, επιταγές, τραπεζικές μεταβιβάσεις κλπ. Εδώ ίσως θα πρέπει να σημειώσουμε ότι το 50% των ευρωπαϊκών εισπράξεων από τον Τουρισμό είναι εισπράξεις λογιστικού χρήματος. Ειδικά όσον αφορά στους ευρωπαίους καταναλωτές, σύμφωνα με

πρόσφατη έρευνα του Ευρωβαρομέτρου το 28,1% χρησιμοποιούν κάρτα για να κάνουν κράτηση διακοπών και το 36,5% ενόσω βρίσκεται στον προορισμό των διακοπών. Είναι λογικό να αναμένουμε, ότι λόγω των πλεονεκτημάτων της μετάβασης στο ενιαίο νόμισμα απ'τη σκοπιά του καταναλωτή, η χρήση λογιστικού χρήματος θα αυξηθεί περαιτέρω.

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΟ ΕΥΡΩ ΣΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Η καθιέρωση του ενιαίου νομίσματος αποφέρει σημαντικά οφέλη στον τουριστικό τομέα. Κυρίως όμως συνδυάζεται με την αναμενόμενη αύξηση του ευρωπαϊκού τουρισμού ως αποτέλεσμα της εξάλειψης των συναλλαγματικών κινδύνων και της μείωσης του κόστους των συναλλαγών από την εξοικονόμηση των δαπανών συναλλαγής σε πολλαπλά νομίσματα, την μείωση των επιτοκίων καθώς και από την μείωση του κόστους των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Τα κύρια σημεία αναφοράς σε σχέση με τις επιπτώσεις από την εισαγωγή του Ευρώ σε κάθε δραστηριότητα της επιχείρησης είναι:

- *Το Άνοιγμα της Αγοράς:* Η διαφάνεια των τιμών και η διεύρυνση των αγορών που θα επιφέρει η εισαγωγή του Ευρώ, δημιουργούν νέα σημεία αναφοράς, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε αύξηση του ανταγωνισμού, με τις σχετικές επιπτώσεις στην τιμολογιακή πολιτική της επιχείρησης και επομένως στη μείωση των τιμών των υπηρεσιών. Είναι πιθανόν ότι μετά από λίγο καιρό θα συγκλίνουν οι όροι πληρωμών.
- *Μάρκετινγκ & Ανταγωνισμός:* Η προσαρμογή των τιμών σε Ευρώ θα προκαλέσει αλλαγές στις μεθόδους μάρκετινγκ και στους τρόπους προώθησης των υπηρεσιών. Θα πρέπει να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα των 'ψυχολογικών τιμών' και των στρογγυλοποιήσεων, ενδεχομένως με συνέπεια να αναπτυχθούν νέα πακέτα υπηρεσιών και τρόποι διαφήμισης και προώθησης. Μεγαλύτερη προετοιμασία απαιτείται ειδικά στον τουριστικό τομέα εξαιτίας της διευρυμένης χρήσης μεγάλου όγκου έντυπου υλικού. Η διαφάνεια των τιμών και η διεύρυνση των αγορών που θα επιφέρει η εισαγωγή του Ευρώ, εξασφαλίζουν τον καταναλωτή από τις αυξήσεις των τιμών, ενώ συγκριτικά νέα πλεονεκτήματα θα προκύπτουν από τις νέες τιμολογήσεις. Παράλληλα, η υιοθέτηση του λογότυπου του Ευρώ (Euro logo) παρέχει μια εγγύηση για τους ευρωπαίους πελάτες ενώ συγχρόνως αποτελεί και εργαλείο εξοικείωσης με το νέο νόμισμα.
- *Οι Πελάτες:* Οι τουριστικές επιχειρήσεις πρέπει να προετοιμαστούν κατάλληλα ώστε να διαθέτουν την απαιτούμενη ευελιξία στην αντιμετώπιση των διαφόρων κατηγοριών πελατών κυρίως προς το επίπεδο εξυπηρέτησης που αυτοί απαιτούν, με στόχο να

εξασφαλίσουν την εμπιστοσύνη τους. Θα πρέπει να γίνεται διαφοροποίηση μεταξύ των επιχειρηματιών οι οποίοι ταξιδεύουν πολύ συχνά, των τουριστών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των τουριστών από τον διεθνή χώρο και των ελλήνων τουριστών και ανάλογα, να διαμορφώνεται η πλέον κατάλληλη πολιτική και παροχή ανάλογων υπηρεσιών και εξυπηρετήσεων.

- *Η Κατάρτιση του Προσωπικού και η Βελτίωση του Μάνατζμεντ της Επιχείρησης:* Η αυξημένη ανταγωνιστικότητα αποτελεί σημαντικό κίνητρο για την βελτίωση του μάνατζμεντ της επιχείρησης. Αλλά και η εκπαίδευση του προσωπικού έχει μεγάλη σημασία, ιδιαίτερα στα τουριστικά πρακτορεία. Λόγω της άμεσης επαφής με τους καταναλωτές, το προσωπικό των τουριστικών πρακτορείων αποκτά το ρόλο του διαμορφωτή της κοινής γνώμης. Πολλοί τουρίστες θα δυσκολευτούν να προσαρμοστούν στις νέες τιμές και υπό το πρίσμα αυτό, το προσωπικό των τουριστικών επιχειρήσεων πρέπει να έχει αποκτήσει μεγάλη εξοικείωση στη χρήση του Ευρώ, καθώς και να είναι πολύ καλά ενημερωμένο σε θέματα μετατροπής Ευρώ/ δραχμής και Ευρώ/ άλλων νομισμάτων, στρογγυλοποίησης, διπλής αναγραφής τιμών, διαχείρισης νέων μεθόδων πληρωμών κλπ. Επιπλέον, το προσωπικό που έρχεται σε επαφή με τους πελάτες πρέπει να είναι σε θέση να εξηγήσει τα θέματα αυτά με σαφήνεια και σιγουριά.

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ-Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΕΝΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΥΡΩ

Με δεδομένο ότι η εισαγωγή του Ευρώ θα ανοίξει νέες αγορές και επομένως ο ανταγωνισμός θα αυξηθεί, η έγκαιρη και προγραμματισμένη προετοιμασία της μετάβασης μπορεί να είναι κρίσιμη. Η εισαγωγή του Ευρώ θα επηρεάσει τις περισσότερες δραστηριότητες της επιχείρησης, γεγονός που προϋποθέτει τη διαμόρφωση ενός σχεδίου μετάβασης το οποίο θα επικεντρωθεί στους ακόλουθους τρεις στόχους :

- Την μεγιστοποίηση των ευκαιριών που θα προκύπτουν
- Την οργάνωση της μετάβασης κατά τον οικονομικότερο τρόπο
- Την αξιοποίηση της μετάβασης ως ευκαιρία βελτίωσης της αποτελεσματικότητας της επιχείρησης

Σε στρατηγικό επίπεδο, η πρώτη ενέργεια είναι ο ορισμός ενός υπεύθυνου έργου Μετάβασης στο Ευρώ μέσα στην επιχείρηση, ο οποίος θα πρέπει να εντοπίσει και να εξετάσει όλες τις επιδράσεις που θα έχει η εισαγωγή του Ευρώ στις λειτουργίες της επιχείρησης. Το αμέσως επόμενο βήμα θα πρέπει να είναι η εξειδίκευση μιας συγκεκριμένης στρατηγικής και σχεδίου δράσης για την ομαλή μετάβαση της επιχείρησης. Αυτό το σχέδιο προσαρμογής πρέπει να αποτελεί ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα δράσης, το οποίο θα περιλαμβάνει όλες τις απαραίτητες ενέργειες που πρέπει να υλοποιηθούν εν όψει της νέας πραγματικότητας, σε όλα τα επίπεδα της επιχείρησης.

Σίγουρα, η επιτυχής υλοποίηση της στρατηγικής και του σχεδίου προσαρμογής σε μια επιχείρηση προϋποθέτει την έγκαιρη και κατάλληλη ενημέρωση και κατάρτιση του προσωπικού της, ώστε αυτό να μπορεί να ανταποκριθεί στις νέες αναμενόμενες συνθήκες.

Αναλυτικότερα, ένα οργανωμένο και προσεκτικό σχέδιο μετάβασης περιλαμβάνει τα εξής ακόλουθα βήματα :

1. Καθορισμός του πεδίου εφαρμογής του προγράμματος ευρώ

Ο επικεφαλής της επιχείρησης θα πρέπει πρώτα να συγκαλέσει μία συνάντηση με τους διευθυντές, για να εξετάσουν το πλαίσιο εισαγωγής του ευρώ και να προσδιορίσουν τον τρόπο με τον οποίο επηρεάζονται οι διάφοροι τομείς καθώς και οι δραστηριότητες της επιχείρησης. Κάθε διευθυντής της επιχείρησης θα πρέπει να οριστεί υπεύθυνος και υπόλογος για την προσαρμογή των δραστηριοτήτων του τμήματός του στο ευρώ.

Στο στάδιο αυτό, η εταιρεία θα πρέπει να επικεντρωθεί στα κύρια θέματα στρατηγικής σημασίας.

• Εξάλειψη συναλλαγματικού κινδύνου	→ Φθηνότερα και περισσότερα ταξίδια
• Φθηνότερες διασυνοριακές συναλλαγές	
• Ολοκλήρωση ενιαίας αγοράς	→ Αύξηση ανταγωνισμού
• Αντίδραση των πελατών στο ευρώ	→ Ανάπτυξη στρατηγικής μάρκετινγκ του ευρώ
• Δημιουργία πανευρωπαϊκής χρηματαγοράς	→ Νέες δυνατότητες χρηματοδότησης

Το ευρώ παρέχει μια μοναδική ευκαιρία επανεξέτασης της στρατηγικής θέσης της εταιρείας στην αγορά. Η εισαγωγή του ευρώ θα πρέπει να θεωρηθεί ως ένας από τους παράγοντες του νέου επιχειρηματικού περιβάλλοντος, που θα ενισχύσει διάφορες τάσεις, όπως την παγκοσμιοποίηση της οικονομίας, τη διευκόλυνση των επαγγελματικών ταξιδιών, την ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου.

2. Διορισμός επικεφαλής προγράμματος ευρώ

Η μετάβαση στο ευρώ απαιτεί τον αποτελεσματικό συντονισμό όλων των τμημάτων της επιχείρησης, και συνεργασία με τους εξωτερικούς συνεργάτες για μεγάλο χρονικό διάστημα. Είναι επομένως απαραίτητο να διοριστεί επικεφαλής του προγράμματος για το ευρώ ένα στέλεχος με ισχυρές ηγετικές ικανότητες. Στις μικρότερες επιχειρήσεις, αυτή την αρμοδιότητα θα πρέπει να την αναλάβει ο επικεφαλής της.

Τα καθήκοντα του υπευθύνου του προγράμματος για το ευρώ θα περιλαμβάνουν :

- παρακολούθηση της διαδικασίας εισαγωγής του ευρώ, ιδιαίτερα σε σχέση με τη μετάβαση των πελατών και τον ανταγωνισμό
- διασφάλιση της παροχής των απαραίτητων πληροφοριών μέσα στην επιχείρηση
- συντονισμό των προσπαθειών της επιχείρησης και τήρηση των χρονικών ορίων

Ανάλογα με το μέγεθος της επιχείρησης, ο επικεφαλής του προγράμματος ίσως χρειαστεί να συστήσει μία ομάδα, που θα

περιλαμβάνει βασικά στελέχη της που θα ασχολούνται με θέματα ευρώ.

3. Προσδιορισμός των συνεπειών και θεμάτων που ανακύπτουν

Η μετάβαση στο ευρώ θα εγείρει πολλά προβλήματα στην επιχείρηση. Η διοίκηση της επιχείρησης θα πρέπει να μελετήσει λεπτομερώς τις συνέπειες και να επεξεργαστεί τις κατάλληλες λύσεις σε στενή συνεργασία με τον υπεύθυνο του προγράμματος για το ευρώ και ενδεχομένως με τη βοήθεια εξωτερικών συνεργατών (λογιστών, τραπεζών, προμηθευτών συστημάτων πληροφορικής, εκπροσώπων εμπορικών συλλόγων και επαγγελματικών σωματείων...).

Τα θέματα αυτά θα αφορούν :

- Τη μετάβαση της επιχείρησης από το εθνικό νόμισμα στο ευρώ
- Τη διαχείριση της μεταβατικής περιόδου μεταξύ Ιανουαρίου 1999 και Δεκεμβρίου 2001
- Το χρονικό προσδιορισμό της μετατροπής των διεπιχειρησιακών συναλλαγών σε ευρώ
- Την τροποποίηση των μέσων επαφής με τους πελάτες ώστε να συναλλάσσονται σε ευρώ
- Την τόνωση της εμπιστοσύνης των τουριστών
- Την ενημέρωση των τουριστών σχετικά με τη μετάβαση
- Τον καθορισμό νέων τιμών σε ευρώ
- Τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τη διπλή αναγραφή τιμών
- Την εκπαίδευση του προσωπικού
- Την εκτίμηση των απαιτούμενων προσαρμογών για τα συστήματα πληροφορικής
- Την προσαρμογή του εξοπλισμού (ταμιακές μηχανές, κατάλογοι τιμών...)
- Την εκτίμηση των δυνατοτήτων που παρέχονται για την περαιτέρω προώθηση της χρήσης πλαστικού χρήματος (χρεωστικές κάρτες, προπληρωμένες κάρτες)

4. Κατάρτιση σχεδίου δράσης

Αφού πραγματοποιηθεί η λεπτομερής ανάλυση των επιμέρους θεμάτων οι επιχειρήσεις θα πρέπει να καταρτίσουν ένα σχέδιο δράσης για το ευρώ, το οποίο θα πρέπει να περιλαμβάνει λεπτομερές χρονοδιάγραμμα, προϋπολογισμό και πρόγραμμα ενημέρωσης και βεβαίως να έχει την πλήρη υποστήριξη της διοίκησης της επιχείρησης. Η μετάβαση στο ευρώ δεν είναι μία σύντομη διαδικασία.

Στην πλειοψηφία των περιπτώσεων, οι επιχειρήσεις έχουν επιλέξει μια σταδιακή προσέγγιση σύμφωνα με τα ακόλουθα βήματα :

- Παροχή πληροφοριών και τιμών σε ευρώ
- Αναγραφή όλων των τιμών και στα δύο νομίσματα
- Διεξαγωγή συναλλαγών σε ευρώ (συμβόλαια, τιμολόγια...)
- Αποδοχή πληρωμών σε ευρώ
- Μετατροπή λογαριασμών σε ευρώ

5.Εφαρμογή, παρακολούθηση και επισκόπηση του σχεδίου δράσης για το ευρώ

Η αποτελεσματική διαχείριση του σχεδίου μετάβασης απαιτεί έγκαιρη και τακτική παρακολούθηση, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι επιχειρήσεις είναι προετοιμασμένες και μπορούν να εκμεταλλευτούν τις επιχειρηματικές ευκαιρίες που θα προκύψουν από τη μετάβαση. Η πρόοδος της επιχείρησης θα πρέπει επίσης να κοινοποιείται σε όλους τους συνεργάτες της και σε πλήρη συντονισμό με αυτούς : πελάτες, προμηθευτές, τράπεζες, λογιστές, εμπορικές οργανώσεις... Η μετάβαση στο ευρώ δεν είναι μία υπόθεση του « όλα ή τίποτα ». Απαιτεί την προοδευτική εφαρμογή του σχεδίου στο διάστημα της τριετούς μεταβατικής περιόδου. Η αντίδραση των πελατών, των ανταγωνιστών και των τραπεζών μπορεί να οδηγήσει στην αναθεώρηση του αρχικού σχεδίου. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να θεωρήσουν τη μετάβαση στο ευρώ ως ένα ευρύτερο σχέδιο που θα τους δώσει τη δυνατότητα να προετοιμαστούν αποτελεσματικότερα για τον επόμενο αιώνα.

Οκτώ Στρατηγικά και Τεχνικά θέματα

Στρατηγικά θέματα :

- Πώς θα επηρεάσει το Ευρώ τις αγορές μας;
 - Θα προκύψουν ευκαιρίες αύξησης εξαγωγών;
 - Θα ενταθεί ο ανταγωνισμός στην εγχώρια αγορά;
- Θα επηρεάζει το Ευρώ τα προϊόντα και τις υπηρεσίες μας;
 - Θα προκύψουν δυνατότητες ανάπτυξης νέων προϊόντων;
 - Θα χρειαστεί να τροποποιηθούν υφιστάμενα προϊόντα;

- Θα επηρεάσει το Ευρώ την πολιτική μας στον τομέα των προμηθειών;
- Πώς θα επηρεάσει το Ευρώ την πολιτική μας στο θέμα της χρηματοδότησης;

Τεχνικά θέματα :

- Τι πληροφόρηση και εκπαίδευση θα απαιτηθεί για το προσωπικό, ώστε να είναι καλύτερα προετοιμασμένο ενόψει της εισαγωγής του Ευρώ;
- Πώς επηρεάζει το Ευρώ τα λογιστικά και τα φορολογικά της επιχείρησης;
 - Λογιστικά αρχεία, φορολογικά και νομικά ζητήματα
 - Εκθέσεις για τη διοίκηση
- Πώς θα επηρεάσει το Ευρώ τα συστήματα πληροφορικής;
- Ποιές δομές θα σχεδιάσουμε να ενσωματώσουμε, ώστε να διαχειριστούμε σφαιρικά τη μετάβαση στο Ευρώ;

Επίσπευση ή καθυστέρηση;

Μία βασική, στρατηγικής σημασίας, απόφαση για τις επιχειρήσεις συνιστά το εάν θα επισπεύσουν τη χρήση του ευρώ ή θα την καθυστερήσουν έως την 1^η Ιανουαρίου 2002. Η επίσπευση, που σημαίνει είτε αναγραφή των τιμών τόσο σε ευρώ όσο και σε εθνικό νόμισμα είτε αποδοχή πληρωμών σε ευρώ, αποσκοπεί στη βαθμιαία εξοικείωση του πελάτη με το νέο νόμισμα και τις νέες τιμές. Από την άλλη, μερικές επιχειρήσεις ίσως προτιμήσουν να αποφύγουν την πιθανή σύγχυση και τις περιπλοκές της διαχείρισης δύο νομισμάτων. Η εξυπηρέτηση του πελάτη θα πρέπει να αποτελέσει τον καθοριστικό παράγοντα.

	Λόγοι επιτυχίας	Λόγοι καθυστέρησης
Παράγοντες Καταναλωτή	<ul style="list-style-type: none"> • Περιοχή συνόρων • «Ενεργητικού» πελάτες • Διεθνείς πελάτες • Έγκαιρη εξοικείωση πελατών • Πρόληψη προβλημάτων 	<ul style="list-style-type: none"> • Τοπικοί πελάτες • «Συντηρητικού» πελάτες • Αποφυγή συγχύσης • Αποφυγή των περιπλοκών της διαχείρισης 2 νομισμάτων • Μείωση του κόστους της μετάβασης
Παράγοντες πληρωμής	<ul style="list-style-type: none"> • Λίγες πληρωμές σε μετρητά • Απλοποίηση στη διαχείριση των μετρητών 	<ul style="list-style-type: none"> • Πολλές πληρωμές σε μετρητά • Αναμονή παγιομένων λύσεων

Πιθανά σχέδια μετάβασης για διάφορους τύπους εταιρειών

	Ξενοδοχεία σε περιοχές υποδοχής τουριστών	Ταξιδιωτικοί πράκτορες σε περιοχές εξαγωγής τουριστών	Διοργανωτές ταξιδιών σε περιοχές εξαγωγής τουριστών
Ζήτηση πελατών	Έγκαιρη ζήτηση για τιμολόγηση ευρώ από το χώρο των επιχειρήσεων. Σταδιακή ζήτηση από τους τουρίστες.	Οι τοπικοί πελάτες μάλλον θα χρησιμοποιούν το εθνικό νόμισμα μέχρι το 2002.	Οι πελάτες σε εθνικό επίπεδο θα περάσουν σταδιακά στο ευρώ.
Γενική ενημέρωση	Οι Ευρωπαίοι τουρίστες θα είναι σχετικά καλά ενημερωμένοι. Ιδιαίτερες ανάγκες πληροφόρησης για τους μη Ευρωπαίους τουρίστες.	Το προσωπικό θα είναι η κύρια πηγή πληροφόρησης.	Εξοικείωση πελατών με τις νέες τιμές σε ευρώ.
Αναγραφή τιμών	Η διπλή αναγραφή τιμών βοηθά στην εξοικείωση του προσωπικού και των πελατών. Αναγραφή ισοτιμιών μετατροπής για διάφορα νομίσματα.	Τα Ηλεκτρονικά Συστήματα Κρατήσεων [ΗΣΚ(CRS)] παρέχουν τη δυνατότητα μετάβασης από ευρώ σε εθνικά νομίσματα. Οι αναρτημένοι τιμοκατάλογοι μπορούν να συμπληρώσουν την ενημέρωση.	Οι τιμοκατάλογοι πρέπει να μετατραπούν πριν από το 2002. Αυτό απαιτεί ουσιαστικό εκ των προτέρων προγραμματισμό.

Προμηθευτές	Οι τοπικοί προμηθευτές θα αλλάξουν σταδιακά.	Συντονισμός με μεγάλους προμηθευτές.	Αναθεώρηση μακροπρόθεσμων συμβολαίων, ιδιαίτερα με χώρες εκτός Ευρώπης.
Τιμολόγηση	Η διαφάνεια των τιμών θα ενθαρρύνει τους τουρίστες να ζητούν τιμές σε ευρώ.	Βαθμιαία αλλαγή σε ευρώ μεταξύ 1999 και 2002.	Η μετάβαση θα συντελεστεί πολύ πριν από το 2002, διότι τα προϊόντα, που θα πωληθούν το 2002 ετοιμάζονται πολύ νωρίτερα.
Διανομή	Δυνατότητα προσέγγισης νέων πελατών με νέες μεθόδους διανομής και ιδιαίτερα μέσω Internet.	Δυνατότητα προσέγγισης νέων πελατών με νέες μεθόδους διανομής και ιδιαίτερα μέσω Internet.	Ενημέρωση δικτύου διανομής σχετικά με τα σχέδια μετάβασης.
Κατάρτιση προσωπικού	Το προσωπικό υποδοχής πρέπει να είναι εξοικειωμένο με τις νέες τιμές, τους κανόνες μετατροπής και τα μέσα πληρωμής.	Κατάρτιση προσωπικού στις διαδικασίες Υπηρεσιών Παγκόσμιας Διανομής (GDS) σε ευρώ.	Ανάγκη γενικής πληροφόρησης. Επεξήγηση θεμάτων σχετικά με συμβόλαια σε όσους συναλλάσσονται με εταιρείες εκτός ΕΕ.
Μέσα πληρωμών	Αναθεώρηση της πολιτικής σχετικά με την αποδοχή των μέσων πληρωμής. Πιθανή αύξηση στη χρήση χρεωστικών καρτών. Μείωση της διακίνησης ξένου συναλλάγματος.	Παροχή βασικών πληροφοριών γύρω από το ευρώ. Προσαρμογή τερματικών ηλεκτρονικών πληρωμών, μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2001.	Το ευρώ είναι μία ευκαιρία μείωσης των τραπεζικών λογαριασμών σε νομίσματα της ΟΝΕ.
Συστήματα πληροφορικής	Τα συστήματα διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων χρειάζονται προσαρμογή. Ανάγκη προσαρμογής ταμιακών μηχανών σε μπαρ και εστιατόρια.	Προσαρμογή των Ηλεκτρονικών Συστημάτων Κρατήσεων / Υπηρεσιών Παγκόσμιας Διανομής.	Προσαρμογή των Ηλεκτρονικών Συστημάτων Κρατήσεων / Υπηρεσιών Παγκόσμιας Διανομής.

Η ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟΝ ΠΕΛΑΤΗ

Η συμπεριφορά του πελάτη

Οι πελάτες αναμένεται να αντιδράσουν με διαφορετικό τρόπο στο νέο νόμισμα. Κάποιοι ίσως θελήσουν να χρησιμοποιήσουν το ευρώ από τον Ιανουάριο του 1999, ενώ άλλοι θα περιμένουν την κυκλοφορία των χαρτονομισμάτων και των κερμάτων, το 2002. Οι επιχειρήσεις πρέπει να αναπτύξουν μια επικοινωνιακή στρατηγική που να αποβλέπει στην ικανοποίηση του πελάτη.

- Οι εταιρείες - και ιδιαίτερα οι μεγάλες επιχειρήσεις – επιταχύνουν τις προετοιμασίες τους και ανακοινώνουν ολοένα και συχνότερα την πρόθεσή τους να χρησιμοποιήσουν το ευρώ στην πρώτη του φάση. Ορισμένες επιχειρήσεις είναι πιθανόν να ζητήσουν από την αρχή συναλλαγές σε ευρώ για τα επαγγελματικά ταξίδια των στελεχών τους, τα σεμινάρια, τα συνέδρια, τα ταξίδια κινήτρων, τις διάφορες εκδηλώσεις. Η τάση συγκέντρωσης των ταξιδιωτικών δραστηριοτήτων αναμένεται να επιταχυνθεί με την εισαγωγή του ευρώ.
- Επιχειρηματίες ταξιδιώτες : οι μεμονωμένοι επιχειρηματίες ταξιδιώτες θα επωφεληθούν άμεσα από τις απλουστεύσεις που συνεπάγεται το ευρώ, δηλαδή, την αποφυγή των συναλλαγματικών μετατροπών, τη διαφάνεια των τιμών σε όλη την Ευρώπη, τις απλούστερες καταστάσεις εξόδων, την αποφυγή συσσώρευσης χρηματικών ποσών που δεν δαπανήθηκαν σε διάφορα νομίσματα...
- Οι περισσότεροι τουρίστες εσωτερικού αναμένεται να προβούν σε περιορισμένη χρήση του ευρώ, επειδή θα είναι περισσότερο εξοικειωμένοι με τις τιμές και τα μέσα πληρωμής που εκφράζονται στο εθνικό τους νόμισμα.
- Οι Ευρωπαίοι τουρίστες, όταν ταξιδεύουν σε άλλη χώρα της Ευρώπης, πιθανότατα θα προτιμήσουν τις συναλλαγές σε ευρώ, με τις οποίες εξοικειώνονται ολοένα περισσότερο, παρά σε οποιοδήποτε ξένο νόμισμα, διότι θα θέλουν να κάνουν συγκρίσεις μεταξύ των τιμών σε ευρώ.
- Οι τουρίστες που προέρχονται από χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης θα διαπιστώσουν αναμφίβολα ότι τα ταξίδια τους απλοποιούνται, εφόσον οι τιμές σε όλες τις χώρες της Ευρώπης εκφράζονται στην ίδια νομισματική μονάδα. Ωστόσο, θα είναι λιγότερο ενημερωμένοι σχετικά με το ευρώ και τις πρακτικές πλευρές της εισαγωγής του.

Ενίσχυση της εμπιστοσύνης του πελάτη

Ο τουρισμός είναι ένας από τους πρώτους τομείς όπου οι καταναλωτές θα έρθουν σε επαφή με το ευρώ. Για τον τουρίστα / καταναλωτή, το ευρώ σημαίνει μεγαλύτερη διαφάνεια τιμών και μικρότερο κόστος συναλλαγών. Η όσο το δυνατόν ευκολότερη υιοθέτηση του ευρώ από τους τουρίστες εννοεί τα ίδια τα τουριστικά γραφεία, διότι η έλλειψη εμπιστοσύνης ή η δυσκολία στη σύγκριση των τιμών συνεπάγεται χαμηλότερες πωλήσεις. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να ενθαρρύνουν τους πελάτες να «σκέφτονται» σε ευρώ, αναγράφοντας τις νέες τιμές και σε ευρώ και παρέχοντας επαρκή πληροφόρηση. Οι τουρίστες θα πρέπει να πεισθούν ότι η εισαγωγή του ευρώ δε συνεπάγεται συγκαλυμμένες αυξήσεις των τιμών. Οι εταιρείες πρέπει να είναι σε θέση να αποδείξουν ότι ακολουθούν πιστά τους κανόνες μετατροπής. Τέλος, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να είναι σε θέση να εξηγήσουν τις πρακτικές πλευρές της εισαγωγής του ευρώ και τον τρόπο με τον οποίο θα επηρεάσει τις αναγραφόμενες τιμές, τα τιμολόγια και τους διακανονισμούς.

Το «βασικό όπλο» στην αντιμετώπιση κάθε προβλήματος λοιπόν είναι αφενός η σωστή, η απόλυτα σωστή μετατροπή των τιμών από δραχμές σε ευρώ για την καλλιέργεια κλίματος εμπιστοσύνης και αφετέρου, η εγγύηση ότι η τιμή δεν έχει αυξηθεί. Μια έξυπνη ιδέα θα ήταν η προσφορά με τη μορφή δώρου, ενός μετατροπέα σε ευρώ (ειδικό κομπιουτεράκι) ή η ύπαρξη – κατά την επικοινωνία με τον πελάτη – κάπου κοντά, ενός τέτοιου χρήσιμου εργαλείου δουλειάς. Σε αυτό το σημείο επισημαίνουμε πως πολλοί συνεργάτες – προμηθευτές ειδικού εξοπλισμού θα παρουσιάσουν πολλά δημιουργήματα της σύγχρονης τεχνολογίας (ταμιακές μηχανές, ζυγαριές κ.λ.π.) με ειδικές δυνατότητες. Φυσικά αξίζει να αγοράσουμε ό,τι μας είναι χρήσιμο και απαραίτητο.

Όσον αφορά τις «ψυχολογικές τιμές» του στιλ 990 δρχ ή 19.500 δρχ κ.λ.π. το ευρώ βοηθά. Άλλοτε θα χρειαστεί να τις μειώσουμε λίγο, άλλοτε να τις αυξήσουμε, όμως και οι δεκαδικοί αριθμοί μπερδεύουν εξίσου το μάτι του πελάτη. Προσοχή, επίσης, χρειάζεται από δικής μας πλευράς και στις επιταγές, ιδιαίτερα αν ο λογαριασμός του πελάτη βρίσκεται σε τράπεζα του εξωτερικού (θα επιβαρυνθούμε με υψηλότερα έξοδα κατά την εξαργύρωση της επιταγής). Τα απαρχαιωμένα τερματικά για πληρωμές με κάρτες πρέπει να αντικατασταθούν. Αν οι πελάτες επιθυμούν να πληρώσουν σε ξένο νόμισμα και φυσικά μετρητά, τότε απαιτείται τριγωνισμός. Δηλαδή :

- 1) Μετατροπή δραχμών σε ευρώ.
- 2) Στρογγυλοποίηση.
- 3) Υπολογισμός του ευρώ στο ξένο νόμισμα.

4) Στρογγυλοποίηση.

Φυσικά, προσοχή χρειάζονται οι σχέσεις με τους προμηθευτές, τους ορκωτούς λογιστές, τις τράπεζες κ.λ.π.

Οι επιχειρήσεις πρέπει να προγραμματίσουν ειδική ενημέρωση για το ευρώ, που θα προσαρμόζεται αναλόγως στις ανάγκες των πελατών τους. Το πρόγραμμα αυτό θα πρέπει να ισοσταθμίζει την ανάγκη καθησυχασμού και πληροφόρησης των πελατών αφενός, τον κίνδυνο και το κόστος της υπερπληθώρας πληροφοριών αφετέρου.

Μέθοδοι πληροφόρησης

Υπάρχουν διάφοροι τρόποι ενημέρωσης των τουριστών και κάθε επιχείρηση επιλέγει διαφορετικό τρόπο προσέγγισης. Παρακάτω αναφέρονται διάφορες μέθοδοι, έναν συνδυασμό των οποίων θα χρησιμοποιήσουν πιθανότατα οι επιχειρήσεις.

- ✓ **Άρτια Καταρτισμένο Προσωπικό :** Μια σημαντική πηγή πληροφόρησης για τους πελάτες είναι η άμεση επαφή με το προσωπικό. Η ποιότητα των απαντήσεων στις διάφορες ερωτήσεις των τουριστών θα αποτελέσει σημαντικό παράγοντα διατήρησης της εμπιστοσύνης των τουριστών. Το προσωπικό υποδοχής πρέπει να είναι από τα πιο ενημερωμένα τμήματα του πληθυσμού σχετικά με την υιοθέτηση του ευρώ. Η κατάρτιση του προσωπικού απαιτεί επαρκή χρόνο και επαρκή μέσα.
- ✓ **Κατάλογοι :** Η ευκρινής αναγραφή των τιμών σε ευρώ και σε εθνικά νομίσματα απαιτεί πρόσθετο χώρο. Οι κατάλογοι μπορούν εναλλακτικά να περιλαμβάνουν στοιχειώδεις πληροφορίες και για τα δύο νομίσματα, όπως τα βασικά δεκαδικά ψηφία, τις ισοτιμίες μετατροπής, κ.λ.π. Επίσης, ο τιμοκατάλογος μπορεί να τυπώνεται χωριστά. Οι κατάλογοι που θα κυκλοφορήσουν μετά το 2002 θα πρέπει να αναγράφουν τις τιμές σε ευρώ. Για το λόγο αυτό, οι εταιρείες οφείλουν να επιλέξουν προσεκτικά την ημερομηνία κατά την οποία θα αλλάξουν τους καταλόγους τους σε ευρώ.
- ✓ **Φυλλάδια :** Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να διαθέτουν στους πελάτες κρατικά ενημερωτικά φυλλάδια, για να εξοικονομήσουν το χρόνο που θα αφιέρωναν αντιμετωπίζοντας τις γενικές ερωτήσεις και την πιθανή καχυποψία των πελατών. Ορισμένες εταιρείες ίσως θελήσουν να εκδώσουν τα δικά τους ενημερωτικά φυλλάδια και περιοδικά. Τα φυλλάδια είναι ιδιαίτερα σημαντικά όσον αφορά τις συγκρίσεις τιμών, καθώς παρέχουν τον ακριβή εξαψήφιο συντελεστή μετατροπής και επισημαίνουν ότι η μετατροπή των τιμών έχει γίνει με βάση

αυτόν το συντελεστή. Επίσης, μπορούν να πληροφορούν τους καταναλωτές για τη στρογγυλοποίηση και για όσες τιμές έχουν αλλάξει σε τιμές ευρώ. Ίσως χρειαστεί να μεταφραστούν τα φυλλάδια αυτά και σε άλλες γλώσσες.

- ✓ **Αναρτημένοι τιμοκατάλογοι :** Οι αναρτημένοι τιμοκατάλογοι είναι ενδεχομένως άλλος ένας τρόπος πληροφόρησης των πελατών. Μπορούν εύκολα να αναγράφονται οι βασικές τιμές – κλειδιά και ορισμένες βασικές μετατροπές τιμών, όπως για τα ποσά 1 λεπτό, 2, 5, 10, 20, 50 και 100 ευρώ. Οι συνήθειες τιμοκατάλογοι που αναρτώνται μέσα στην εταιρεία μπορούν εύκολα να προσαρμοστούν ώστε να περιλαμβάνουν και τις δύο τιμές.
- ✓ **Πίνακες μετατροπής :** Απλοί πίνακες μετατροπής με χρήση λογαριθμικού κανόνα διατίθενται με χαμηλό κόστος και παρέχουν στους πελάτες ένα χρήσιμο και απλό τρόπο ελέγχου των τιμών. Σε επιχειρήσεις που δέχονται ξένα νομίσματα, είναι επίσης χρήσιμα τα διαγράμματα μετατροπής, όπου αναγράφονται οι αντιστοιχίες μεταξύ εθνικών νομισμάτων, μέσω του κανόνα ακριβούς μετατροπής (τριγωνισμός). Με τον τρόπο αυτό ο υπολογισμός γίνεται γρηγορότερα και απλούστερα.
- ✓ **Αριθμομηχανές και μετατροπείς :** Με πολύ μικρό κόστος κατασκευάζονται αριθμομηχανές μιας λειτουργίας, που είναι προγραμματισμένες να κάνουν υπολογισμούς με βάση μία ισοτιμία μετατροπής με έξι δεκαδικά ψηφία. Οι αριθμομηχανές συνιστούν ένα χρήσιμο εργαλείο για τους πελάτες, προκειμένου να ανάγουν τις τιμές και πάλι στο εθνικό νόμισμα και να ελέγχουν την ακρίβεια των μετατροπών.
- ✓ **Καταστατικοί χάρτες και δεσμεύσεις :** το ευρώ – σημο Εκπρόσωποι καταναλωτών και Σύνδεσμοι Τουριστικών Επιχειρήσεων και Επιχειρήσεων Λιανικού Εμπορίου σε ευρωπαϊκό επίπεδο (NET, ECTAA, ETOA, HOTREC) συμφώνησαν, τον Ιούνιο του 1998, σε έναν κώδικα καλής πρακτικής με στόχο την εξασφάλιση των καταναλωτών. Περιλαμβάνει τις έξι ακόλουθες δεσμεύσεις :
 - εφαρμογή των επίσημων κανόνων μετατροπής και στρογγυλοποίησης
 - αποφυγή χρέωσης υψηλότερων τιμών στους καταναλωτές που πληρώνουν σε ευρώ
 - παροχή πρακτικών πληροφοριών σχετικά με τη χρήση του ευρώ
 - αναγραφή της τιμής σημαντικού αριθμού προϊόντων και υπηρεσιών και στις δύο νομισματικές μονάδες

- διασφάλιση της ικανότητας του προσωπικού να παρέχει πληροφορίες για το ευρώ
- πληροφόρηση κατά πόσο γίνονται δεκτές οι πληρωμές σε ευρώ

Όσοι συμφωνούν στην τήρηση αυτών των κανόνων καλής συμπεριφοράς μπορούν να αναρτήσουν το σχετικό σήμα στο κατάστημά τους. Αυτή την περίοδο οργανώνεται η εφαρμογή της συμφωνίας αυτής σε εθνικό επίπεδο, καθώς και η προώθηση και η διανομή του σήματος. Η συμφωνία αυτή δεν υποχρεώνει τα καταστήματα λιανικού εμπορίου να δέχονται πληρωμές σε ευρώ πριν από το 2002, εάν όμως τις δέχονται, αυτό θα φαίνεται από το σήμα. Μερικοί τοπικοί οργανισμοί ήδη σχεδιάζουν το δικό τους σήμα.

- ✓ **Έρευνα για την προβολή και προώθηση του ευρώ :** Οι επιχειρήσεις μπορούν να εξετάσουν το ενδεχόμενο διαφημιστικής καμπάνιας για την τιμολόγηση σε ευρώ και/ή τη διανομή δωροεπιταγών. Κάτι τέτοιο αφενός θα εξοικείωνε τους καταναλωτές και αφετέρου θα παρείχε ενδείξεις για το πώς αντιμετωπίζεται το ευρώ. Έχουν ήδη οργανωθεί πιλοτικά προγράμματα από επιχειρήσεις και τοπικές αρχές διαφόρων πόλεων, τα οποία αποδείχτηκαν επιτυχή εργαλεία του μάρκετινγκ και πιθανότατα να γίνει ευρύτερη χρήση τους.

Το 1996, ένα ξενοδοχείο με συνεδριακό κέντρο και αμφιθέατρο χρησιμοποίησε το ευρώ στην πώληση τροφίμων και ποτών, αναγράφοντας τις τιμές τόσο στο εθνικό νόμισμα όσο και σε ευρώ και εκδίδοντας δωροεπιταγές σε ευρώ. Και τα δύο μέσα ενημέρωσης αποδείχτηκαν αποτελεσματικά απέναντι σε ένα κοινό που έδειχνε ολοένα αυξανόμενο ενδιαφέρον για το ευρώ. Από τη σκοπιά της επιχείρησης, δύο ήταν τα αξιόλογα επιτεύγματα : αφενός ο χαρακτηρισμός του ξενοδοχείου ως καινοτόμου και διορατικής επιχείρησης, και αφετέρου στο πλαίσιο της ίδιας της επιχείρησης, η τόνωση του δημιουργικού πνεύματος.

Τα τουριστικά προϊόντα, λόγω του διεθνούς χαρακτήρα τους, προσφέρουν ελκυστικές ευκαιρίες για «ευρώ-διαφημίσεις». Προκειμένου να κατανοήσουν οι τουρίστες την αξία του ευρώ, είναι σημαντικό να προωθούνται προϊόντα, την αξία των οποίων γνωρίζουν ήδη οι πελάτες. Η ελκυστική εικόνα του ευρώ θα παίζει σημαντικό ρόλο. Η ενεργητική προσέγγιση του μάρκετινγκ μάλλον θα ωφελήσει τους «πρώτους διδάξαντες».

Η ΑΛΥΣΙΔΑ ΤΩΝ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΩΝ

Διεύρυνση της προμηθευτικής βάσης

Το ενιαίο νόμισμα αποτελεί ένα σημαντικό βήμα προς την ολοκλήρωση της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Αγοράς. Η υιοθέτηση του ευρώ θα παράσχει σημαντικές δυνατότητες όσον αφορά τις προμήθειες. Η αγοραστική αβεβαιότητα θα μειωθεί από τη στιγμή που η Ευρώπη εκλαμβάνει ως εσωτερική αγορά και οι συναλλαγματικοί κίνδυνοι εξαλείφονται. Το γεγονός αυτό θα δώσει στις επιχειρήσεις την ευκαιρία να αναπτύξουν αγοραστικές συμμαχίες και να δημιουργήσουν αγοραστικούς συνεταιρισμούς.

Επικοινωνία με τους προμηθευτές

Σύμφωνα με την αρχή «μη υποχρέωσης-μη απαγόρευσης», η οποία αναφέρεται στη μεταβατική περίοδο 1999 έως 2002, οι επιχειρήσεις θα έχουν τη δυνατότητα, αν το επιλέξουν, να συναλλάσσονται σε ευρώ, αλλά δεν θα είναι αναγκασμένες να το πράξουν.

Σε ορισμένες χώρες, έχουν γίνει προτάσεις για το χρονικό συντονισμό της μετάβασης σε συνεννόηση με τους προμηθευτές. Σε άλλες χώρες, οι επιχειρήσεις προσπαθούν να θεσπίσουν έναν «κώδικα καλής συμπεριφοράς», σύμφωνα με τον οποίο κάθε επιχείρηση που επιθυμεί να υιοθετήσει το ευρώ πριν από την 1^η Ιανουαρίου 2002 να επωμιστεί το κόστος και τους περιορισμούς. Με άλλα λόγια :

- Εάν οι προμηθευτές θέλουν να μετατρέψουν τα τιμολόγια τους σε ευρώ, θα πρέπει να προσφέρουν στους πελάτες τους τη δυνατότητα να συνεχίσουν να συναλλάσσονται σε εθνικό νόμισμα εφόσον το επιθυμούν.

- Εάν οι πελάτες προτίθενται να υιοθετήσουν το ευρώ για τις προμήθειές τους στη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου, πρέπει να είναι σε θέση να συνεχίσουν να συναλλάσσονται σε εθνικό νόμισμα με όσους προμηθευτές το επιθυμούν.

Μετά την 1^η Ιανουαρίου 2002, όλες οι τιμές και οι συναλλαγές θα εκφράζονται αποκλειστικά σε ευρώ.

Οι επιχειρήσεις ίσως θελήσουν να μετατρέψουν σε ευρώ τις συναλλαγές χονδρικής πώλησης και τις διεπιχειρησιακές δραστηριότητες λίγους μήνες πριν από την εισαγωγή χαρτονομισμάτων και των κερμάτων. Αυτό μπορεί να προκύψει

ως ανάγκη , από πιέσεις των προμηθευτών τους να επισπεύσουν τη διαδικασία αλλά το βασικό κίνητρο θα αποτελέσει η ανάγκη μετατροπής των επιχειρησιακών συναλλαγών χονδρικής σε ευρώ, προτού οι επιχειρήσεις στρέψουν την προσοχή τους στα θέματα που αφορούν τις συναλλαγές με τους καταναλωτές.

Πολλές επιχειρήσεις σκοπεύουν να πραγματοποιήσουν τη μετατροπή των διεπιχειρησιακών συναλλαγών την 1^η Ιανουαρίου 2000, γεγονός το οποίο δίνει περιθώριο 12 μηνών για να επιλύσουν πιθανά προβλήματα και να επικεντρωθούν στην αλλαγή των επαφών με τους πελάτες.

Προσαρμογή προϊόντων και υπηρεσιών

Το ευρώ θα συμβάλλει στη δημιουργία μιας διευρυμένης εσωτερική αγοράς. Για να καλυφθούν οι ανάγκες των νέων πελατών ίσως είναι απαραίτητο να προσαρμοστούν τα αγαθά και οι υπηρεσίες στις προτιμήσεις όλων των Ευρωπαίων. Πρότυπα ποιότητας, εθνικοί κανονισμοί, πολιτισμικές διαφορές ή απαιτήσεις του μάρκετινγκ ενδέχεται να οδηγήσουν σε προσαρμογές.

Συνεργασία των επιχειρήσεων του κλάδου

Παρόλο που το ευρώ αντιπροσωπεύει μια ανταγωνιστική πρόκληση για τις επιχειρήσεις, η αποτελεσματική συνεργασία είναι απαραίτητη για την οργάνωση της ομαλής και συμφέρουσας από πλευράς κόστους μετάβασης. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται είτε στον ίδιο προορισμό είτε στην ίδια αλυσίδα παραγωγής.

Θα ήταν χρήσιμο η προσπάθεια συντονισμού να ξεκινήσει από τις τοπικές αρχές και τις επαγγελματικές ομοσπονδίες. Οι μεγάλες επιχειρήσεις διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην υποστήριξη των μικρότερων.

Ορισμένες πόλεις ή περιοχές έχουν ήδη ξεκινήσει «ευρώ-εκστρατείες» ενώ διαπιστώνεται ότι οι διαφημίσεις γίνονται αποδεκτές από τους τουρίστες που εκμεταλλεύονται την ευκαιρία για να εξοικειωθούν με το ευρώ.

Αναδιάρθρωση και ορθολογικοποίηση

Η εισαγωγή του ευρώ θα επιταχύνει τις τάσεις συγκέντρωσης και εξορθολογισμού στον τομέα του τουρισμού. Αυτά αποτελούν προϋπόθεση για την οικοδόμηση ενός πραγματικού ευρωπαϊκού τουριστικού κλάδου σε μια άκρως ανταγωνιστική παγκόσμια

αγορά. Η αναδιάρθρωση οδηγεί επίσης στον πολλαπλασιασμό των συμμαχιών και των κοινοπραξιών.

Αυτή η διαδικασία συγκέντρωσης θα προετοιμάσει το έδαφος για την ανάπτυξη επιχειρήσεων εξειδικευμένων σε ορισμένους τομείς της αγοράς. Πιο συγκεκριμένα, η εξάλειψη του συναλλαγματικού κινδύνου θα διευκολύνει τις μικρότερες επιχειρήσεις να δραστηριοποιηθούν σε ευρωπαϊκό επίπεδο, καθώς θα τις τοποθετήσει στο ίδιο πεδίο δράσης με τις μεγαλύτερες εταιρείες.

Όροι πληρωμής

Οι όροι πληρωμής παρόλο που ποικίλλουν σημαντικά από χώρα σε χώρα είναι πιθανό να συγκλίνουν με την υιοθέτηση του ευρώ. Η διαδικασία σύγκλισης απαιτεί χρόνο, τον οποίο οι επιχειρήσεις μπορούν να αξιοποιήσουν για να επιλέξουν τους προμηθευτές που προσφέρουν τους ευνοϊκότερους όρους πληρωμής.

Το καθεστώς των διασυνοριακών πληρωμών σήμερα, εμποδίζει την ανάπτυξη του ενδοευρωπαϊκού εμπορίου και την ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις επηρεάζονται ιδιαίτερα από τις μεγάλες προθεσμίες αποπληρωμής, από τη στιγμή που εξαρτώνται περισσότερο από τις εμπορικές πιστώσεις σε σύγκριση με τις μεγαλύτερες εταιρείες.

Υπηρεσίες παγκόσμιας διανομής και ηλεκτρονικά συστήματα κρατήσεων

Κατά τη μεταβατική περίοδο, τα Ηλεκτρονικά Συστήματα Κρατήσεων θα παρέχουν τη δυνατότητα απεικόνισης των ναύλων, των τιμολογήσεων και της έκδοσης εισιτηρίων είτε σε ευρώ είτε σε εθνικό νόμισμα. Το ευρώ καταχωρείται στο πεδίο των νομισμάτων, γεγονός που επιτρέπει την έκδοση των εισιτηρίων και των καταστάσεων πωλήσεων σε ευρώ. Μια παράμετρος επιτρέπει την αλλαγή από ευρώ σε εθνικό νόμισμα.

Η Διεθνής Οργάνωση Εναέριων Μεταφορών (IATA) διατύπωσε δέσμη προτάσεων για την ελαχιστοποίηση του κόστους μετάβασης. Κατά τη μεταβατική περίοδο, οι ναύλοι θα εξακολουθήσουν να εκφράζονται σε εθνικά νομίσματα. Ωστόσο, ο πελάτης θα έχει τη δυνατότητα να επιλέξει σε ποιο νόμισμα θέλει να πληρώσει. Το νόμισμα αυτό θα αναγράφεται στη συνέχεια στο εισιτήριο.

Ηλεκτρονικό Εμπόριο

Το ευρώ θα δημιουργήσει ουσιαστικές δυνατότητες για την περαιτέρω ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου, το οποίο έχει διεθνή χαρακτήρα και απαιτεί κάποιο διεθνές νόμισμα.

Επίσης, θα δώσει στα τουριστικά γραφεία τη δυνατότητα να προσεγγίσουν νέους πελάτες με μικρότερο κόστος.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΚΑΙ ΠΛΗΡΩΜΕΣ

Ενώ οι πληρωμές σε μετρητά παραμένουν σημαντικές στον τομέα του τουρισμού, οι πληρωμές σε μη ρευστή μορφή (κάρτες πληρωμών, ταξιδιωτικές επιταγές, ευρώ-επιταγές, κ.λ.π.) αναπτύσσονται ευρέως: υπολογίζεται ότι ανέρχονται σε ποσοστό μεγαλύτερο του 50% των δαπανών. Το γεγονός αυτό θα πρέπει να διευκολύνει την έγκαιρη μετάβαση των τουριστικών επιχειρήσεων στο ευρώ, δεδομένου ότι, κατά τη μεταβατική περίοδο, το ευρώ διατίθεται μόνο σε λογιστική μορφή. Σύμφωνα με αποτελέσματα ερευνών, το 28% των Ευρωπαίων τουριστών χρησιμοποιούν κάρτες πληρωμών όταν κάνουν κρατήσεις για τις διακοπές τους, ενώ το 36% χρησιμοποιεί κάρτες πληρωμών και για τη χρέωση των διακοπών τους. (Πηγή Eurostat/DG XXIII Eurobarometer 1997-1998 – Στοιχεία και Αριθμοί για τους Ευρωπαίους τουρίστες).

Κατά τη μεταβατική περίοδο οι τράπεζες ενεργούν ως μετατροπείς

Οι τράπεζες διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη μετατροπή εθνικών νομισμάτων σε ευρώ. Εάν ένα ποσό σε ευρώ κατατίθεται σε λογαριασμό που τηρείται στο εθνικό νόμισμα, η τράπεζα μετατρέπει το ποσό αυτομάτως και χωρίς επιβάρυνση. Οι επιχειρήσεις και οι ιδιώτες μπορούν επομένως να πραγματοποιούν και να αποδέχονται πληρωμές σε ευρώ, ακόμη και αν ο λογαριασμός τους εξακολουθεί να τηρείται σε εθνικό νόμισμα. Η διευκόλυνση αυτή προτείνεται στις επιχειρήσεις, προκειμένου να μη χρειάζεται να διεξάγουν οι ίδιες τις μετατροπές.

Κατά τη μετατροπή από κάποιο εθνικό νόμισμα σε ευρώ, είναι πιθανόν να υπάρξουν μικρές διαφορές στρογγυλοποίησης. Μολονότι πρόκειται για ασήμαντες διαφορές από οικονομικής απόψεως, ενδέχεται να προκαλέσουν προβλήματα διοικητικής φύσεως : προσαρμογή τραπεζικών λογαριασμών, λογιστικές διαφορές...Γι' αυτό συνιστάται στις επιχειρήσεις να εξοφλούν τις πληρωμές στο νόμισμα που ζητείται.

Κατάργηση της προμήθειας στην έκδοση ξένου συναλλάγματος

Παρόλο που 11 χώρες έχουν το ίδιο νόμισμα, τα συστήματα πληρωμών παραμένουν εθνική υπόθεση. Ενώ το ευρώ καταργεί την προμήθεια συναλλαγματικού κινδύνου, οι διασυνοριακές πληρωμές εξακολουθούν να επιβαρύνονται με το κόστος συναλλαγής και να αντιπροσωπεύουν περίπου το 80% της συνολικής χρέωσης. Μία ιταλική επιταγή σε ευρώ που εξαργυρώνεται στην Ιταλία, θα επέβαλε υψηλό κόστος συναλλαγής για ένα ξενοδοχείο στην Πορτογαλία. Αναμένεται ότι το ευρώ θα συμβάλει στην εναρμόνιση των συστημάτων πληρωμής και ότι θα μειώσει το κόστος πάνω από το μισό. Στο μεταξύ, είναι απαραίτητο τα τουριστικά γραφεία να αναθεωρήσουν την πολιτική τους ως προς την αποδοχή διαφόρων μέσων πληρωμής όπως και το συνεπαγόμενο κόστος τους. Πρόκειται για μία κατάσταση που αφορά ιδιαίτερα τα ανταλλακτήρια συναλλάγματος, τα οποία θα πρέπει να γνωρίζουν άριστα τους κανόνες σχετικά με τη μετατροπή των νομισμάτων και θα πρέπει να υιοθετήσουν ένα σαφή και διάφανο τρόπο προσέγγισης όσον αφορά τη μετατροπή αλλά και τα έξοδα διαχείρισης.

Η διαθεσιμότητα των μέσων πληρωμής σε ευρώ σχετίζεται με τις στρατηγικές μάρκετινγκ των τραπεζών, οι οποίες διαφέρουν σημαντικά από χώρα σε χώρα.

Σενάρια μετάβασης των εγχώριων πληρωμών για τις χώρες που συμμετέχουν στην ΟΝΕ.

	Τρόποι πληρωμής του τομέα λιανικού εμπορίου σε ευρώ από :	Στάση του τομέα λιανικού εμπορίου απέναντι στις πληρωμές σε ευρώ κατά τη μεταβατική περίοδο
Αυστρία	Σημαντική ζήτηση αναμένεται μόνο από τα μέσα του 2001	Όλα τα μέσα πληρωμής
Βέλγιο	1-1-99 όλα τα μέσα πληρωμής για όλους τους πελάτες	Μερική αντίδραση του τομέα λιανικού εμπορίου απέναντι στις πληρωμές σε ευρώ πριν από 1-1-2002
Φινλανδία	1-1-99 ηλεκτρονικοί δίαυλοι πληρωμής, επιταγές, giro	

Γαλλία	•1-1-1999 όλα τα μέσα πληρωμής για τις εταιρείες, αλλά μειωμένες δυνατότητες για ιδιώτες •οι περισσότερες πληρωμές θα πρέπει να συνεχίσουν να γίνονται σε FRF μέχρι το τέλος του 2001/τις αρχές του 2002	Οι πληρωμές με επιταγές και κάρτες σε ευρώ προτιμάται να συμπέσουν με την καθιέρωση των ευρωχαρτονομισμάτων και κερμάτων.
Γερμανία	1-1-99 όλα τα μέσα πληρωμής για όλους του πελάτες	Υπό συζήτηση
Ιρλανδία	Όλα τα μέσα πληρωμής από 1-1-99	Προτιμάται να μην γίνονται πληρωμές σε ευρώ πριν από την εισαγωγή των ευρωχαρτονομισμάτων και κερμάτων
Ιταλία	Το συντομότερο δυνατόν μετά την 1-1-99	Απροσδιόριστη
Λουξεμβούργο	1-1-99 όλα τα μέσα πληρωμής	Υπό συζήτηση
Ολλανδία	Ορισμένοι τρόποι πληρωμής εφόσον ζητηθούν, κατά τη μεταβατική περίοδο	Οι τυποποιημένες πληρωμές βάσει giro θα παραμείνουν σε NLG μέχρι το 2002
Πορτογαλία	1-1-99 όλα τα μέσα πληρωμής	
Ισπανία	1-1-99 όλα τα μέσα πληρωμής	Υπό συζήτηση

Μέσα πληρωμής

- Οι κάρτες πληρωμών παρέχουν στους τουρίστες τον οικονομικότερο τρόπο κάλυψης των εξόδων τους σε άλλη χώρα, και η χρήση τους αναμένεται να αυξηθεί με την εισαγωγή του ευρώ. Η τιμολόγηση για τους κατόχους καρτών γίνεται συνήθως στο εθνικό νόμισμα της εκδότριας τράπεζας (για την οποία σχετική ένδειξη πρέπει να υπάρχει). Για παράδειγμα, ένας Ιρλανδός κάτοχος κάρτας λαμβάνει τις καταστάσεις λογαριασμού του σε λέρες Ιρλανδίας μέχρι να αποφασίσει να αλλάξει το λογαριασμό του σε ευρώ. Το νόμισμα στο οποίο πραγματοποιείται

η συναλλαγή καθορίζεται από τον καταστηματούχο. Στην πράξη αυτό καθορίζεται από τα Ηλεκτρονικά Τερματικά, και το εθνικό νόμισμα που αποτελεί την προκαθορισμένη επιλογή τους.

- Οι κάρτες λειτουργούν σε ευρώ από τον Ιανουάριο 1999 και οι ταξιδιώτες δε χρειάζεται να αποκτήσουν καινούργια κάρτα. Μπορούν να πληρώσουν σε ευρώ, χωρίς πρόσθετη χρέωση, με την προϋπόθεση ότι ο καταστηματούχος έχει προσαρμόσει το τερματικό του. Η μορφή της κατάστασης λογαριασμού εξαρτάται από την τράπεζα, ενώ σε κάθε περίπτωση, οι καταναλωτές έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν την εξόφληση σε ευρώ ή σε εθνικό νόμισμα, μόλις λάβουν την κατάσταση.
- Ανεξάρτητα από το είδος της κάρτας, τα περισσότερα ηλεκτρονικά τερματικά των Σημείων Πώλησης σε όλη την ζώνη του ευρώ, πρέπει να προσαρμοστούν ή ενδεχομένως και να αντικατασταθούν, εάν πρόκειται για παλαιότερα συστήματα, όπου η απλή προσαρμογή του λογισμικού δεν επαρκεί για τη μετάβαση στο νέο νόμισμα. Το νόμισμα συναλλαγής (το νόμισμα τιμολόγησης) θα καθοριστεί στο ίδιο το τερματικό. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η προσαρμογή των τερματικών θα δώσει στον καταστηματούχο τη δυνατότητα να επιλέξει το νόμισμα συναλλαγής, ενώ σε άλλες τα τερματικά θα περιορίζονται σε μία μόνο νομισματική μονάδα η οποία θα πρέπει να μετατραπεί ευρώ από την 1^η Ιανουαρίου 2002. Μετά την ημερομηνία αυτή, οι ηλεκτρονικές πληρωμές πρέπει να πραγματοποιούνται σε ευρώ. Η εξαμηνιαία περίοδος παράλληλης κυκλοφορίας δεν ισχύει για τις πληρωμές μέσω καρτών.
- Οι λογαριασμοί των πελατών θα πιστώνονται ανεξαιρέτως στο νόμισμα του λογαριασμού. Τέλος, η δυνατότητα αναγραφής και των δύο νομισμάτων, είτε στην οθόνη του τερματικού είτε στο απόκομμα ή και στα δύο, προβλέπεται να συμβεί σε όλες σχεδόν τις χώρες.
- Οι εθνικές επιταγές διατίθενται, στις περισσότερες χώρες, τόσο σε εθνικό νόμισμα όσο και σε ευρώ, ανεξάρτητα από το νόμισμα τήρησης του λογαριασμού. Είναι σημαντικό να γίνεται διάκριση μεταξύ του νομίσματος της επιταγής και της χώρας προέλευσής της. Οι εθνικές επιταγές θα εξαργυρώνονται σε εθνικό επίπεδο, όπως και σήμερα, τουλάχιστον στην αρχή της μεταβατικής περιόδου και αυτό συνεπάγεται υψηλά έξοδα συναλλαγής και κίνδυνο από άποψη ασφάλειας όταν χρησιμοποιούνται σε άλλες χώρες. Στην πλειονότητα των περιπτώσεων, οι επιχειρήσεις κατά πάσα πιθανότητα, δεν θα δέχονται, ξένες επιταγές ανεξάρτητα από το νόμισμα αναφοράς. Παρόλα αυτά, στις παραμεθόριες περιοχές ή σε θέρετρα παγκοσμίου φήμης, ορισμένες εταιρείες ίσως

εξετάσουν αυτό το ενδεχόμενο. Σε μερικές χώρες επιτρέπεται η χρέωση προμήθειας, ανάλογα με το είδος του μέσου πληρωμής, υπό την προϋπόθεση ότι δε γίνεται διάκριση σε βάρος του ευρώ ή του εθνικού νομίσματος.

- Ο τραπεζικός τομέας των χωρών που συμμετέχουν στη ζώνη του ευρώ έχει υιοθετήσει τη μία από τις δύο εναλλακτικές λύσεις, όσον αφορά την έκδοση επιταγών και πιστωτικών μεταβιβάσεων σε ευρώ κατά τη μεταβατική περίοδο :
 - είτε έχει εκδοθεί διαφορετικό έντυπο για τις αιτήσεις μεταβιβάσεων και/ή τις επιταγές με ονομαστική αξία σε ευρώ (π.χ. στη Γαλλία)
 - είτε τα έντυπα είναι ουδέτερα ως προς το συνάλλαγμα και περιέχουν ένα πεδίο όπου πρέπει να αναγράφεται το νόμισμα της συναλλαγής (π.χ. στο Βέλγιο, στη Γερμανία)
- Σε ορισμένες περιπτώσεις (π.χ. ευρώ-επιταγές), ήδη χρησιμοποιούνται παρόμοια έντυπα πληρωμής με ουδέτερο πεδίο νομίσματος, και επομένως δεν χρειάζονται ιδιαίτερη τροποποίηση.
- Οι ταξιδιωτικές επιταγές εκδίδονται τόσο σε εθνικά νομίσματα όσο και σε ευρώ. Όσον αφορά τις ισοτιμίες μετατροπής και τα πιθανά έξοδα συναλλαγής, η ίδια τακτική ακολουθείται και για τα δύο νομίσματα.
- Οι τραπεζικές μεταβιβάσεις συνιστούν ένα εντελώς διάφανο μέσο πληρωμής, γιατί οι απαραίτητες μετατροπές γίνονται από τις τράπεζες. Οι μεταβιβάσεις σε ευρώ θα πρέπει να επιβαρύνονται με το ίδιο κόστος που επιβαρύνονται και στην περίπτωση των εθνικών νομισμάτων.
- Μετρητά : κατά τη μεταβατική περίοδο, οι εθνικές νομισματικές μονάδες αποτελούν μη δεκαδικές εκφράσεις του ευρώ. Με άλλα λόγια, το γαλλικό φράγκο και το πορτογαλικό εσκούδο αντιπροσωπεύουν το ίδιο νόμισμα. Παρόλα αυτά, μόνο το εθνικό νόμισμα είναι νόμισμα με αναγκαστική κυκλοφορία εντός των συνόρων της συγκεκριμένης χώρας. Οι επιχειρήσεις δεν είναι υποχρεωμένες να δέχονται μετρητά σε άλλο ευρωπαϊκό νόμισμα. Εάν όμως πράττουν κάτι τέτοιο, θα πρέπει να εφαρμόζουν τους ακριβείς κανόνες μετατροπής. Δεν επιτρέπεται η χρέωση προμήθειας για τη μετατροπή, παρά μόνο μία προμήθεια διαχείρισης είναι αποδεκτή. Συνιστάται στις επιχειρήσεις η προμήθεια αυτή να είναι όσο το δυνατόν πιο διαφανής. Ειδικότερα, τα ανταλλακτήρια συναλλάγματος θα πρέπει να υιοθετήσουν τις ίδιες διαδικασίες και τιμές. Ιδιαίτερα για τις επιχειρήσεις, το ευρώ αποτελεί μια ευκαιρία επανεξέτασης της πολιτικής τους σχετικά με τα μέσα πληρωμών,

γεγονός που απαιτεί τη μελέτη, σε συνεργασία με τις τράπεζες, του κόστους των υφιστάμενων εναλλακτικών μέσων πληρωμών. Επίσης, το προσωπικό θα πρέπει να εκπαιδευτεί στη χρήση των νέων διαδικασιών πληρωμής.

Διαχείριση διαθεσίμων

Οι λειτουργίες χρηματοδότησης και διαχείρισης διαθεσίμων είναι μεταξύ των πρώτων που θα επηρεαστούν από τη μετάβαση στο ευρώ. Οι ευρωπαϊκές χρηματοοικονομικές και διατραπεζικές αγορές λειτουργούν σε ευρώ από την 1^η Ιανουαρίου 1999. Τα χρηματιστήρια της Ευρώπης λειτουργούν αποκλειστικά σε ευρώ από τις 4 Ιανουαρίου 1999. Τα κρατικά ομόλογα εκδίδονται σε ευρώ. Μία πανευρωπαϊκή χρηματοοικονομική αγορά παρέχει νέες δυνατότητες χρηματοδότησης.

Ο τραπεζίτης θα πρέπει να είναι σε θέση να δίνει απαντήσεις στα εξής ερωτήματα :

- Η επιχείρηση έχει τη δυνατότητα να πραγματοποιεί και να δέχεται πληρωμές σε ευρώ;
- Ποιο είναι το κόστος, αν υπάρχει, με το οποίο θα επιβαρύνεται η υπηρεσία αυτή;
- Τι είδους υπηρεσίες υποστήριξης για τη μετάβαση στο ευρώ παρέχονται από την τράπεζα;
- Ποια μέσα πληρωμής σε ευρώ είναι διαθέσιμα;

Το ευρώ δίνει την ευκαιρία για εκλογίκευση και απλοποίηση στη διαχείριση των μετρητών. Οι επιχειρήσεις δεν χρειάζονται πλέον να τηρούν λογαριασμούς σε κάθε ένα από τα νομίσματα των χωρών που συμμετέχουν στην ΟΝΕ, αφού όλα αυτά είναι διαφορετικές εκφράσεις του ευρώ. Συστήνεται στις επιχειρήσεις να επαναδιαπραγματευτούν με τις τράπεζές τους το κόστος των διασυνοριακών πληρωμών.

⇒ Σημειώνεται ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε σύσταση στις 23.4.1998 σχετικά με τα τραπεζικά έξοδα μετατροπής, με σκοπό τον προσδιορισμό των κανόνων τραπεζικής δεοντολογίας.

Κατά την άποψη της Επιτροπής, επιβάλλεται για νομικούς λόγους :

- η χωρίς χρέωση μετατροπή σε ευρώ, των εισερχομένων πληρωμών, που είναι εκφρασμένες στην εθνική νομισματική μονάδα και αντιστρόφως, στη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου

- η χωρίς χρέωση μετατροπή σε ευρώ, των λογαριασμών που τηρούνται στην εθνική νομισματική μονάδα, στο τέλος της μεταβατικής περιόδου
- η εφαρμογή του ίδιου τιμολογίου για ποσό εκφρασμένο σε ευρώ και σε δραχμές

Η Επιτροπή συνιστά :

- τη χωρίς χρέωση μετατροπή σε ευρώ, των εξερχόμενων πληρωμών σε εθνική νομισματική μονάδα και αντιστρόφως, στη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου
- τη δωρεάν μετατροπή σε ευρώ των λογαριασμών που τηρούνται σε εθνική νομισματική μονάδα στη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου
- τη χωρίς χρέωση ανταλλαγή, των τραπεζογραμματίων και κερμάτων σε εθνική νομισματική μονάδα με τραπεζογραμμάτια και κέρματα σε ευρώ, σε ποσότητες και συχνότητα που θα καθοριστούν από τις τράπεζες.

Η Επιτροπή συνιστά επίσης τη διαφάνεια της μετατροπής με :

- τη χωριστή υποβολή των εξόδων που έχουν τυχόν χρεωθεί
- την προηγούμενη γραπτή ενημέρωση των πελατών σχετικά με τα έξοδα μετατροπής και ανταλλαγής που θα χρεωθούν
- την ειδική – εκ των υστέρων – ενημέρωση για τα παρακρατηθέντα έξοδα μετατροπής και ανταλλαγής

Οι παραπάνω διατάξεις εξειδικεύτηκαν στον Κώδικα Τραπεζικής Δεοντολογίας της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών.

ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Η εισαγωγή του ευρώ αφορά όλες τις βαθμίδες του προσωπικού. Το προσωπικό πρέπει να είναι ενημερωμένο, ώστε να συμμετέχει και να ανταποκρίνεται ικανοποιητικά στις αυξημένες απαιτήσεις των πελατών.

Το προσωπικό των τουριστικών επιχειρήσεων θα πρέπει να είναι άριστα καταρτισμένο σε θέματα ευρώ, καθώς θα έρθει πρώτο αντιμέτωπο με το νέο νόμισμα. Αυτό είναι ακόμα σημαντικότερο για το προσωπικό που έρχεται σε άμεση επαφή με τους πελάτες.

Ανάμεσα στο προσωπικό ίσως παρατηρηθεί κάποιος βαθμός ανησυχίας και αβεβαιότητας σχετικά με τη μετάβαση στο ευρώ τόσο σε προσωπικό όσο και σε εργασιακό επίπεδο. Είναι σκόπιμο η ενημέρωση να καλύπτει και τα δύο αυτά επίπεδα, ανεξάρτητα από τη μορφή εκπαίδευσης που θα επιλεγεί ώστε να τονωθεί η αυτοπεποίθηση του προσωπικού σχετικά με το θέμα του ευρώ.

Τα θέματα μπορούν να περιλαμβάνουν τους παρακάτω προβληματισμούς :

- Πώς θα μετατραπούν οι μισθοί, οι χρηματικές επιβραβεύσεις, οι εκπτώσεις για το προσωπικό και οι συντάξεις;
- Τι θα αναφέρεται στο εκκαθαριστικό σημείωμα της μισθοδοσίας;
- Πώς θα εκφράζονται οι μονάδες πίστωσης που προσφέρουν ως δώρο οι επιχειρήσεις;
- Ποιος είναι ο νέος εξοπλισμός, εάν υπάρχει, που θα πρέπει να μάθει το προσωπικό να χειρίζεται;
- Θα προβλέπεται το ενδεχόμενο σφάλματος στο ταμείο την πρώτη φορά που θα γίνει συναλλαγή σε ευρώ;

Αναγκαία η εκπαίδευση σε βαθμίδες και στάδια

Θα ήταν πιο εποικοδομητικό να θεωρηθεί ως δεδομένο ότι το προσωπικό δεν έχει (ή διαθέτει λίγες) γνώσεις γύρω από το νέο νόμισμα, και όλη η εκπαίδευση να βασιστεί στον κατώτατο κοινό παρονομαστή με στόχο την προσέγγιση σε στάδια, ενώ η διάρκεια και ο βαθμός δυσκολίας των μαθημάτων θα προσαρμόζονται στις ανάγκες της εκάστοτε ομάδας.

Η φύση των πληροφοριών, τις οποίες το προσωπικό πρέπει να απομοιώσει, υποδεικνύει ότι τα μαθήματα θα πρέπει να περιλαμβάνουν όσο το δυνατόν περισσότερη πρακτική εξάσκηση.

Συνιστάται ιδιαίτερα η μελέτη πραγματικών περιπτώσεων, καθώς αποτελεί τον καλύτερο τρόπο διασφάλισης της συμμετοχής του προσωπικού και παρέχει το βασικό πλαίσιο μέσα στο οποίο θα εντάξουν τις νεοαποκτηθείσες γνώσεις τους. Η σταδιακή προσέγγιση θα δώσει κάποια χρονική διάρκεια στην εκπαίδευση και κατ'επέκταση θα συμβάλλει στη μείωση του κόστους και του χρόνου διακοπής των δραστηριοτήτων της επιχείρησης.

Η εκπαίδευση του προσωπικού πρέπει να εστιάζεται στα εξής :

- ✓ Στην αξία του ευρώ
- ✓ Στην ισοτιμία μετατροπής
- ✓ Στις καθορισμένες ταμιακές διαδικασίες
- ✓ Στις νέα ταμιακές αποδείξεις
- ✓ Στον τρόπο διαχείρισης δύο νομισμάτων
- ✓ Στις διαδικασίες απόσυρσης του εθνικού νομίσματος
- ✓ Στον τρόπο διαχείρισης επιταγών με ονομαστική αξία σε ευρώ – εγχώριες, ταξιδιωτικές και από άλλες χώρες της ΟΝΕ
- ✓ Στις συγκεκριμένες παραμέτρους ορισμένων χωρών (π.χ. χώρες “pre-in”)
- ✓ Στον τρόπο χειρισμού των νέων μεθόδων πληρωμής
- ✓ Στους τρόπους επεξήγησης του ευρώ και των διαδικασιών στους πελάτες
- ✓ Στην αναγνώριση του ευρώ σε όλες τις ονομαστικές αξίες

Χρονοδιάγραμμα της εκπαίδευσης

Οι επιχειρήσεις πρέπει να υπολογίσουν το χρονικό διάστημα που απαιτείται για την εκπαίδευση αυτή και να προβλέψουν εύλογο περιθώριο χρόνου για την εξασφάλιση μιας ευρείας υποστήριξης από εξωτερικούς συνεργάτες, όπως ειδήμονες σε θέματα ευρώ, σε συστήματα πληροφορικής κ.λ.π. Η χρήση του ευρώ θα αυξηθεί σταδιακά κατά τη διάρκεια της τριετούς μεταβατικής περιόδου, κάτι το οποίο θα πρέπει να ληφθεί υπόψη στον προγραμματισμό των μαθημάτων. Τράπεζες, τοπικές αρχές, επαγγελματικές ομοσπονδίες κ.λ.π. κάνουν ήδη προτάσεις για εκπαιδευτικά μαθήματα. Εκπαιδευτικά εργαλεία όπως παιχνίδια, σπαζοκεφαλιές είναι διαθέσιμα.

Εκπαιδευτικά στάδια : Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να διοργανώσουν ορισμένα εκπαιδευτικά μαθήματα που θα απευθύνονται σε διαφορετικές βαθμίδες του προσωπικού, με διαφορετικό γνωστικό υπόβαθρο.

Υψηλόβαθμα Στελέχη : Αποκτούν γνώσεις επί όλων των σχετικών θεμάτων, μέσω της ενημέρωσης εντός και εκτός επιχείρησης προκειμένου να σχεδιάσουν ένα ευρύ επιχειρησιακό πρόγραμμα μετάβασης.

Συστήματα Πληροφορικής : Πρέπει να είναι γνωστές οι προθέσεις της διεύθυνσης σχετικά με τα απαιτούμενα τεχνικά χαρακτηριστικά των συστημάτων, καθώς και οι κανονισμοί σχετικά με τη διπλή απεικόνιση των τιμών, τους κανόνες μετατροπής και στρογγυλοποίησης, κ.λ.π.

Χρηματοοικονομικά και Λογιστικά Ζητήματα : Πρέπει να είναι γνωστές οι συνέπειες της λειτουργίας στο νέο περιβάλλον και πιο συγκεκριμένα, θέματα όπως : πώς αυτό θα επηρεάσει τα συστήματα, ποια θα είναι η χρονική στιγμή της αλλαγής, τις επιπλοκές αντιστάθμισης, τον καθορισμό των τιμών, την τιμολόγηση, τον αντίκτυπο στα χρηματοοικονομικά προϊόντα κ.λ.π.

Προμήθειες : Πρέπει να είναι γνωστές οι συνέπειες του πλαισίου του ευρώ στη διαφάνεια των τιμών, στην αύξηση του ανταγωνισμού μεταξύ των προμηθευτών, στην εξάλειψη του συναλλαγματικού κινδύνου, στις νέες διευθετήσεις των πρακτορείων, κ.λ.π.

Ανθρώπινοι Πόροι : Πρέπει να συνεκτιμηθούν οι επιπτώσεις για όλα τα τμήματα και να μελετηθεί ποιος πρέπει να γνωρίζει τι και πότε. Οποσδήποτε, οι εκπαιδευτές οφείλουν να εκπαιδευτούν πρώτοι.

Σημεία Πώλησης και Προσωπικό Συναλλαγής με πελάτες : Απαιτείται η άριστη γνώση του καθορισμού των τιμών σε ευρώ, των ισοτιμιών μετατροπής σε ευρώ, της συναλλαγής σε δύο νομίσματα, των νέων τερματικών πληρωμής, των νέων ταμιακών αποδείξεων και του τρόπου αντιμετώπισης των πελατών που ζητούν συγκεκριμένες διευκρινίσεις.

ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Λογιστικά Θέματα

Το ευρώ επηρεάζει ήδη τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις από την 31η Δεκεμβρίου 1998

Επακόλουθο του κλειδώματος των νομισμάτων την 1η Ιανουαρίου 1999, είναι η πραγματοποίηση κερδών ή ζημιών από συναλλαγματικές διαφορές την 31η Δεκεμβρίου 1998. Αυτά θα πρέπει να περιληφθούν στην κατάσταση των αποτελεσμάτων της οικονομικής χρήσης μέχρι και την 31η Δεκεμβρίου 1998.

Οι φορολογικές αρχές επιτρέπουν, σε γενικές γραμμές, τη μεταφορά των κερδών από συναλλαγματικές διαφορές στα στοιχεία του ισολογισμού για την εξομάλυνση των φορολογικών επιπτώσεων. Οι λογιστές της εταιρείας ή οι ορκωτοί ελεγκτές πρέπει να ελέγξουν ποια συναλλαγή ενδέχεται να επηρεαστεί καθώς και τους ισχύοντες φορολογικούς κανονισμούς.

Το Λογιστήριο των επιχειρήσεων

Παρόλο που οι τουριστικές επιχειρήσεις είναι συνηθισμένες να έχουν συναλλαγές με το εξωτερικό, θα πρέπει να αποφασιστεί νωρίς κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου, σε ποιο νόμισμα (δραχμές / ή δραχμές και Ευρώ) θα τηρούνται τα βιβλία και θα εκδίδονται τα στοιχεία.

Όσον αφορά τις πληρωμές, ενδεχομένως να απλοποιηθούν αρκετές διαδικασίες ως αποτέλεσμα της μείωσης του αριθμού των ευρωπαϊκών νομισμάτων.

Μετατροπή λογιστικών βιβλίων και χρηματοοικονομικών αρχείων και τήρηση τους σε ευρώ

Κατά τη μεταβατική περίοδο, οι εταιρείες μπορούν να επιλέξουν μία ημερομηνία για τη μετατροπή του λογιστικού τους συστήματος σε ευρώ, αλλά από 1ης Ιανουαρίου 2002, όλοι οι λογαριασμοί θα πρέπει να έχουν μετατραπεί σε ευρώ.

Στη διαδικασία επιλογής της ημερομηνίας μετάβασης, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να λάβουν υπόψη τους παρακάτω παράγοντες:

- Την έκταση του ανοίγματός τους διεθνώς(εξαγωγές-εισαγωγές),
- Την ικανότητα πελατών και προμηθευτών να συναλλάσσονται σε ευρώ ,

- Την ημερομηνία μετάβασης της δημόσιας διοίκησης του κράτους στο οποίο εδρεύει η επιχείρηση
- Την ευελιξία του λογιστικού συστήματος και την ικανότητα του προμηθευτή συστημάτων πληροφορικής να τα αναβαθμίσει σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Μέσα στην ζώνη του ευρώ, οι επιχειρήσεις έχουν το δικαίωμα να δημοσιεύουν τις οικονομικές τους καταστάσεις σε ευρώ, για τις οικονομικές χρήσεις που λήγουν μετά την 1η Ιανουαρίου 1999. Για τα οικονομικά έτη που λήγουν μετά την 1η Ιανουαρίου 2002, οι καταστάσεις πρέπει να εκφράζονται σε ευρώ.

Οι υπολογισμοί σε ευρώ, όσον αφορά τις συναλλαγές που καταγράφονται σε εθνικά νομίσματα ή για λόγους σύγκρισης δεδομένων, πρέπει να πραγματοποιούνται βάσει των σταθερών ισοτιμιών μετατροπής.

Πώς θα οργανωθεί η μετατροπή των λογιστικών βιβλίων και στοιχείων σε ευρώ;

Η απάντηση στην ερώτηση αυτή εξαρτάται από την ημερομηνία της μετατροπής των λογιστικών βιβλίων, καθώς και από το σύστημα πληροφορικής που διαθέτει μια επιχείρηση. Πριν από την υιοθέτηση του ευρώ στο λογιστικό σύστημα, πρέπει να απαντηθούν ικανοποιητικά τα ίδια ερωτήματα με αυτά που τίθενται για τη μετατροπή κάθε άλλου συστήματος πληροφορικής, κυρίως όσον αφορά την προσαρμοστικότητα του λογιστικού λογισμικού στο ευρώ.

◇ Οι διάφορες πράξεις που θα πραγματοποιούνται

Ανεξάρτητα από την ημερομηνία που θα υιοθετηθεί το ευρώ στα λογιστικά βιβλία μιας επιχείρησης, θα πρέπει να λογιστικοποιούνται οι συναλλαγές σε δραχμές και σε ευρώ, κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου, των οποίων το αντίστοιχο μέγεθος θα εξαρτηθεί από το περιβάλλον της επιχείρησης. Συνεπώς, θα πραγματοποιούνται διάφορων ειδών πράξεις:

- πράξεις σε δραχμές, προς μετατροπή ενδεχομένως σε ευρώ,
- πράξεις σε ευρώ, προς μετατροπή ενδεχομένως σε δραχμές,
- πράξεις σε νομισματικές μονάδες της ευρωζώνης, προς μετατροπή σε δραχμές ή σε ευρώ,
- πράξεις σε νομίσματα άλλων χωρών, προς μετατροπή σε δραχμές ή σε ευρώ.

◇ Οι ενδεχόμενες λύσεις

Πολλές είναι οι πιθανές τεχνικές λύσεις, υπό τον όρο, βεβαίως, ότι θα χρησιμοποιείται μια μόνο νομισματική μονάδα για την τήρηση του γενικού καθολικού. Στην πράξη, αυτό σημαίνει ότι τα αναλυτικά λογιστικά βιβλία μπορούν να τηρούνται είτε σε δραχμές είτε σε ευρώ είτε και στις δύο νομισματικές μονάδες, αλλά ότι το γενικό καθολικό θα τηρείται υποχρεωτικά σε μία μόνο νομισματική μονάδα, τη δραχμή ή το ευρώ. Συνεπώς, μπορούν να υιοθετηθούν οι ακόλουθες τεχνικές λύσεις:

- Τα αναλυτικά λογιστικά βιβλία να τηρούνται σε πολλές νομισματικές μονάδες, ενώ η μετατροπή σε δραχμές ή σε ευρώ θα πραγματοποιείται κατά την εισαγωγή στο γενικό.
- Να θεωρηθεί το ευρώ ως άλλο νόμισμα, αν τα λογιστικά βιβλία τηρούνται σε δραχμές ή αντιστρόφως, ενώ η μετατροπή σε δραχμές ή σε ευρώ θα πραγματοποιείται ακολουθώντας την ίδια μέθοδο με αυτήν που ακολουθείται σήμερα για την καταχώρηση των πράξεων σε συνάλλαγμα.
- Να εισαχθούν συντελεστές μετατροπής δραχμών/ευρώ ή ευρώ/δραχμών στην είσοδο του λογιστικού συστήματος, ενώ η μετατροπή θα γίνεται για κάθε πράξη χωριστά.

Για τη μετατροπή των υπολοίπων στην έναρξη της πρώτης λογιστικής χρήσης, κατά την οποία θα υιοθετηθεί το ευρώ, υπάρχουν δύο τεχνικές λύσεις όπως εξηγείται αναλυτικά παρακάτω. Στην πρώτη περίπτωση, θα μετατραπούν μόνο τα υπόλοιπα τέλους χρήσεως των λογαριασμών, ενώ, στην δεύτερη, θα μετατραπεί το σύνολο των λογιστικών εγγραφών της προηγούμενης χρήσης, ώστε να προκύψουν τα νέα υπόλοιπα σε ευρώ.

Ποιά είναι η διαδικασία μετατροπής των υπολοίπων έναρξης της πρώτης λογιστικής χρήσης σε ευρώ;

Για το θέμα αυτό, υπάρχουν μεγάλα περιθώρια ευελιξίας για τις επιχειρήσεις, οι οποίες μπορούν να επιλέξουν ανάμεσα σε δύο διαδικασίες για τη μετατροπή των υπολοίπων έναρξης της πρώτης λογιστικής χρήσης σε ευρώ:

- *Είτε τη μετατροπή των λογιστικών εγγραφών της προηγούμενης χρήσης (πρωτογενή στοιχεία):* η λύση αυτή επιτρέπει τη διατήρηση των αυτόματων διαδικασιών προσδιορισμού των λογαριασμών, που έχουν πιθανώς καθιερωθεί. Από την άλλη πλευρά, όμως, δημιουργεί προβλήματα μεγέθους των λογιστικών συστημάτων.

• **Είτε τη μετατροπή μόνο του υπολοίπου των λογαριασμών :** απλούστερη στην εφαρμογή της, η λύση αυτή μπορεί, ωστόσο, να δυσχεράνει τη διαχείριση των συναλλαγματικών διαφορών, με συνέπεια τη διατάραξη της συνέχειας μεταξύ των χρήσεων λόγω στρογγυλοποιήσεων. Εξάλλου, θα μπορούσε να δημιουργήσει δυσκολίες και για τον προσδιορισμό των απαιτήσεων και των υποχρεώσεων κατά το διακανονισμό.

Η ευελιξία αυτή επιτρέπει να ληφθούν υπόψη οι περιορισμοί του μηχανογραφικού συστήματος και διευκολύνει την προοδευτική μετάβαση στο ευρώ. Για ορισμένες διαδικασίες, ενδέχεται να απαιτηθεί μετατροπή όλων των πρωτογενών εγγραφών, ενώ για άλλες θα αρκεί η μετατροπή των υπολοίπων.

Επίσης, υπάρχει η δυνατότητα, στην περίπτωση που απαιτείται μόνο η μετατροπή των υπολοίπων, να γίνεται και η μετατροπή των δικαιολογητικών εγγράφων ορισμένων υπολοίπων σε εξωλογιστικές καταστάσεις.

Σημειώνεται ότι η δυνατότητα επιλογής ανάμεσα στις δύο αυτές μεθόδους δεν αποτελεί πρόβλημα για τις φορολογικές υπηρεσίες, για τις οποίες σημασία έχει ο έλεγχος των συντελεστών μετατροπής. Οι σταθεροί συντελεστές μετατροπής, όπως και οι προκύπτουσες αποκλίσεις, εντάσσονται στη διαδικασία ελέγχου και πρέπει να επιτρέπουν τη φύλαξη των δεδομένων και την ενημέρωση των αρχείων.

Ποιά θα είναι η λογιστική αντιμετώπιση των δαπανών που θα προκύψουν από την εισαγωγή του ευρώ;

Η γενική αρχή, τόσο από λογιστική όσο και από φορολογική άποψη, είναι ότι **ισχύουν οι κανόνες του κοινού δικαίου για το χειρισμό των δαπανών και επιβαρύνσεων που θα προκύψουν από την εισαγωγή του ενιαίου νομίσματος.**

Υπενθυμίζεται ότι τα έξοδα αυτά πρέπει:

- να θεωρούνται **έξοδα πολυετούς απόσβεσης**, όταν αφορούν την κτήση ή τη δημιουργία ενός στοιχείου του παγίου ενεργητικού,
- να **εγγράφονται ως οργανικά έξοδα**, εφόσον διαπιστωθεί ότι στη διάρκεια των χρήσεων, στις οποίες αναφέρονται μπορούν να συνδεθούν άμεσα με συγκεκριμένα προϊόντα ,

• **να καλύπτονται από σχετική πρόβλεψη**, όταν πρόκειται για μελλοντικές δαπάνες που έχουν αποφασιστεί, με σκοπό την προσαρμογή της επιχείρησης στο νέο περιβάλλον, με την προϋπόθεση όμως ότι:

1. θα είναι εύκολα προσδιορίσιμες,
2. το ποσό και η στιγμή της εμφάνισης τους δεν θα μπορούν να καθορίζονται οριστικά, αλλά να προβλέπονται με σχετική ακρίβεια,
3. δεν αφορούν τη διάθεση των υφιστάμενων μέσων που απαιτούνται για τη λειτουργία της επιχείρησης ,
4. δεν μπορούν να συνδεθούν με την τρέχουσα εκμετάλλευση,

• **να εγγράφονται “κατά περίπτωση”** είτε ως “έκτακτα ή ανόργανα έξοδα”, όταν εμφανίζουν τα ίδια χαρακτηριστικά με τα έξοδα, για τα οποία υπάρχει πρόβλεψη, είτε ως έξοδα τρέχουσας λειτουργίας για τα υπόλοιπα.

Πρέπει να υπογραμμιστεί ότι η διαφορετική αυτή λογιστική μεταχείριση υποχρεώνει την επιχείρηση να δώσει ιδιαίτερη προσοχή στον προσδιορισμό και την παρακολούθηση των εξόδων της, έτσι ώστε να καταλήξει σε μια ακριβή τοπολογία γ'αυτά, με ειδικότερο στόχο την επισήμανση των επιβαρύνσεων, για τις οποίες πρέπει να υπάρξει πρόβλεψη.

Ποιά η φορολογική μεταχείριση για τις δαπάνες που θα προκύψουν από την εισαγωγή του ευρώ;

Σύμφωνα με το Ν. 2842/2000, οι δαπάνες μετάβασης στο ευρώ, οι οποίες θα πραγματοποιηθούν κατά τα οικονομικά έτη 2001,2002 και 2003 (χρήσεις 2000, 2001, 2002) εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης.

Πώς θα εμφανίζονται λογιστικά οι στρογγυλοποιήσεις κατά τη μετατροπή;

Οι στρογγυλοποιήσεις που γίνονται μηχανικά, λόγω των κανόνων μετατροπής και στρογγυλοποίησης, που ισχύουν σε ευρωπαϊκό επίπεδο, καθώς και λόγω της δυνατότητας να διενεργούνται πληρωμές σε ευρώ ή σε εθνική νομισματική μονάδα καθ'όλη τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου πρέπει να εμφανίζονται στα λογιστικά βιβλία. Συνεπώς, στους λογαριασμούς μιας επιχείρησης θα περιέχονται στρογγυλοποιήσεις μετά από μετατροπή, οι οποίες θα προκύπτουν:

- είτε από τη μετατροπή των υπολοίπων ανοίγματος του ισολογισμού της πρώτης λογιστικής χρήσης σε ευρώ,
- είτε από πληρωμές που διενεργούνται ή εισπράττονται σε μονάδα διαφορετική από εκείνη, στην οποία έγινε η λογιστική καταχώρηση του τιμολογίου.

Λόγω του πολύ χαμηλού ποσού που αντιπροσωπεύουν και της μεγάλης πιθανότητας να αντισταθμίζονται συνολικά, **οι πιστωτικές και χρεωστικές αυτές διαφορές καταχωρούνται σε ένα γενικό λογαριασμό, που συμμετέχει στο οικονομικό αποτέλεσμα.** Αν το καθαρό ποσό αυτών των στρογγυλοποιήσεων αποδειχθεί τελικά σημαντικό για την επιχείρηση, τότε θα χρειαστεί να μεταφερθεί στα έκτακτα αποτελέσματα.

Παράδειγμα:

Η ισοτιμία που καθορίστηκε για το ευρώ είναι 1ευρώ=340,75δρχ. Τα λογιστικά βιβλία τηρούνται σε δραχμές. Εκδίδεται τιμολόγιο σε κάποιον πελάτη για ποσό 18.095 δρχ. Κατά την εξόφληση, ο πελάτης, του οποίου όλη η διαχείριση διαθεσίμων γίνεται σε ευρώ, εμβάζει ένα ποσό σε ευρώ:

$18.095/340,750$, δηλαδή 53,10 ευρώ

εφαρμόζοντας τους κανόνες για τη στρογγυλοποίηση.

Μόλις παραλάβει το ποσό αυτό, η τράπεζα το μετατρέπει σε δραχμές και πιστώνει το λογαριασμό της επιχείρησης με $53,10 \cdot 340,750 \delta \text{ρχ.} = 18.094$ δραχμές.

Θα καταχωρηθεί στους λογαριασμούς της επιχείρησης μια πιστωτική στρογγυλοποίηση 1 δραχμής.

Πώς θα μετατραπεί η νομισματική μονάδα στην οποία τηρούνται τα λογιστικά βιβλία;

⇒ **Οι αρχές**

Η πράξη της οριστικής μετατροπής στο ευρώ της νομισματικής μονάδας, στην οποία τηρούνται τα λογιστικά βιβλία, διέπεται από τις τρεις ακόλουθες αρχές:

- **Τα λογιστικά βιβλία μπορούν να τηρούνται σε ευρώ από την 1.1.2001:** καμία λογιστική εγγραφή δεν θα έχει καταχωρηθεί σε ευρώ πριν από την 1.1.2001.
- **Τα λογιστικά βιβλία πρέπει να τηρούνται σε ευρώ οπωσδήποτε από την 1.1.2002:** καμία λογιστική εγγραφή δεν θα μπορεί να καταχωρηθεί σε δραχμές από την 1.1.2002.

Ωστόσο, ο κανόνας αυτός δεν αφορά τις ακόλουθες ειδικές περιπτώσεις:

1. την καταχώρηση σε δρχ. των εγγράφων κλεισίματος αναφορικά με τη χρήση που έληξε στις 31.12.2001,
2. την τήρηση σε δρχ. ενός αναλυτικού βιβλίου ταμείου ως τις 28.2.2002, το αργότερο (λήξη της περιόδου απόσυρσης της δραχμής), για την καταχώρηση των πληρωμών τοις μετρητοίς σε δραχμές και την επιστροφή των δραχμών στα πιστωτικά ιδρύματα.

• Η πράξη μετατροπής μπορεί να πραγματοποιηθεί είτε στην αρχή της χρήσης είτε κατά την διάρκειά της:

οι ημερομηνίες μετάπτωσης (ημερομηνία τεχνικής εκτέλεσης της μετατροπής) και ισχύος (ημερομηνία κατά την οποία θεωρείται ότι πραγματοποιήθηκε η μετάπτωση) μπορούν να μη συμπίπτουν.

⇒ **Οι τεχνικές δυσκολίες**

Η βασική τεχνική δυσκολία έγκειται στο γεγονός ότι τα περισσότερα προγράμματα λογιστικού λογισμικού δεν μπορούν να συμπεριλάβουν δύο νομίσματα κατά την διάρκεια της ίδιας χρήσης. Οι μηνιαίες καταστάσεις, ίσως, δεν επιτρέπουν την αλλαγή του νομίσματος παρά το τέλος της περιόδου, π.χ Φ.Π.Α.

Τέλος, ανεξάρτητα από το αν το σύστημα είναι πολλαπλών νομισμάτων ή ενός νομίσματος, τα υφιστάμενα προγράμματα λογισμικού δεν επιτρέπουν την αλλαγή του νομίσματος βάσης, στο οποίο τηρούνται τα λογιστικά βιβλία, ενόσω η προηγούμενη λογιστική χρήση δεν έχει κλείσει οριστικά. Ωστόσο, οι εταιρείες λογισμικού έχουν λάβει υπόψη την πιθανή επιπλοκή.

⇒ **Οι υφιστάμενες μέθοδοι**

Ανάλογα με τις ημερομηνίες μετάπτωσης και ισχύος που αποφασίστηκαν από την επιχείρηση και τις δυνατότητες των προγραμμάτων λογισμικού, προσφέρονται **τέσσερις τεχνικές λύσεις**. Καμία από τις λύσεις αυτές δεν παρουσιάζει νομικές, φορολογικές ή λογιστικές δυσκολίες.

Όλες οι μέθοδοι ισχύουν για την περίπτωση μιας επιχείρησης που η λογιστική χρήση της συμπίπτει με το ημερολογιακό έτος.

(Σημειώνεται ότι, σε όλες τις περιπτώσεις, είναι υποχρεωτικό από νομικής, λογιστικής και φορολογικής άποψης:

- Να διατηρηθούν τα ίχνη των αρχικών λογιστικών εγγράφων, διότι είναι οι μόνες έγκυρες,
- Να γίνει αρχειοθέτηση με μηχανογραφικό μέσο-που είναι δυνατό να χρησιμοποιηθεί αργότερα-των στοιχείων στην αρχική

νομισματική τους μονάδα, ώστε να είναι εφικτή η χρήση τους, σε περίπτωση ελέγχου από ελεγκτές ή φορολογικές υπηρεσίες. Οι φορολογικές υπηρεσίες θα εξακριβώσουν, επίσης, την εγκυρότητα του συντελεστή μετατροπής και τις πράξεις μετατροπής.)

ΜΕΘΟΔΟΣ 1

Η πρώτη λύση συνίσταται στη χρήση ενός λογισμικού, που θα επιτρέψει να διατηρηθεί η προηγούμενη χρήση σε δραχμές, να ανοίξουν τα νέα βιβλία σε ευρώ και, όταν γίνουν οι εγγραφές ισολογισμού στην παλαιά χρήση δραχμών, οι ίδιες εγγραφές να γίνουν στο νέο σύστημα σε ευρώ.

Η μέθοδος αυτή επιτρέπει το άνοιγμα μιας λογιστικής χρήσης σε ευρώ από την πρώτη ημέρα της χρήσης, χωρίς να χρειάζεται να ληφθεί υπόψη η νομισματική μονάδα της προηγούμενης χρήσης και επειδή τα “εις νέον” είναι ακόμη προσωρινά και αποτελούν αντικείμενο αυτόματης διαχείρισης.

Στην πράξη, η λύση αυτή επιτρέπει τη μετατροπή σε ευρώ των λογιστικών βιβλίων από την πρώτη ημέρα της χρήσης, με ταυτόσημες ημερομηνίες μετάπτωσης και ισχύος (1.1.2001 ή 1.1.2002).

ΜΕΘΟΔΟΣ 2

Η δεύτερη λύση συνίσταται στο άνοιγμα παράλληλων σετ μηχανογραφικών αρχείων, κατά την ημερομηνία της μετατροπής των λογιστικών βιβλίων μιας επιχείρησης σε ευρώ.

Το πρώτο σετ αρχείων επιτρέπει την καταχώρηση σε δραχμές των εγγράφων που αναφέρονται στην αρχή της χρήσης, ενόσω η προηγούμενη χρήση δεν έχει κλείσει οριστικά. Κατά την ημερομηνία μετάπτωσης, εξάγεται ισοζύγιο των λογαριασμών, που περιλαμβάνονται στα αρχεία δραχμών, το οποίο μετατρέπεται σε ευρώ για να αποτελέσει τα υπόλοιπα ανοίγματος των αρχείων σε ευρώ, στα οποία οι μεταγενέστερες εγγραφές καταχωρούνται μόνο σε ευρώ. Μόλις ενεργοποιηθεί το σετ των αρχείων σε ευρώ, θα απαγορευθεί η λογιστική καταχώρηση κάθε νέας εγγραφής στα αρχεία δραχμών.

Στην πράξη, η λύση αυτή επιτρέπει τη μετατροπή των λογιστικών βιβλίων κατά τη διάρκεια της χρήσης, σε οποιαδήποτε στιγμή κατά τη μεταβατική περίοδο, με ημερομηνία ισχύος και μετάπτωσης ταυτόσημες, αλλά διαφορετικές από την

πρώτη ημέρα της χρήσης(στην περίπτωση αυτήν την 1η Ιανουαρίου).

ΜΕΘΟΔΟΣ 2α

Η λύση αυτή είναι παραλλαγή της μεθόδου 2. Το αρχείο σε ευρώ ανοίγει από την πρώτη μέρα της χρήσης με προσωρινά “εις νέον” για τη λογιστική απεικόνιση σε ευρώ των πράξεων της νέας χρήσης. Τα αρχεία δραχμών χρησιμοποιούνται μόνο για τη λογιστική καταχώρηση των εγγράφων κλεισίματος που αναφέρονται στην προηγούμενη χρήση.

Η μέθοδος αυτή επιβάλλει μια “χειρόγραφη” διόρθωση των “εις νέον” υπολοίπων στα αρχεία ευρώ, όταν η προηγούμενη χρήση έχει κλείσει οριστικά.

Επιτρέπει, συνεπώς τη μετατροπή των λογιστικών βιβλίων από την έναρξη της χρήσης, είτε από την 1.1.2001 είτε από την 1.1.2002, με ταυτόσημες ημερομηνίες ισχύος και μετάπτωσης.

ΜΕΘΟΔΟΣ 3

Η τρίτη λύση συνίσταται στη χρήση ενός λογισμικού ικανού να παράγει μηνιαία ενδιάμεσα ισοζύγια με αλλαγή του νομίσματος βάσης, πράγμα που προϋποθέτει ότι το λογισμικό θα χρησιμοποιεί τα υπόλοιπα των ισοζυγίων αυτών στη συνέχεια της χρήσης.

**Πρέπει να επισημανθεί ότι αυτός ο τύπος λογισμικού είναι σήμερα σπάνιος και χρησιμοποιείται κυρίως από τα χρηματοοικονομικά ιδρύματα. Εξάλλου, δεν είναι βέβαιο ότι ο τύπος λογισμικού μπορεί να χειριστεί αλλαγή του νομίσματος βάσης. Εκτός αυτού, στις περισσότερες περιπτώσεις, τα μηνιαία ισοζύγια που καταρτίζονται από λογιστικό λογισμικό δεν είναι παρά πληροφοριακά στοιχεία, που το λογισμικό δεν αξιοποιεί για το υπόλοιπο της χρήσης.*

Η μέθοδος αυτή μπορεί να χρησιμοποιηθεί στην πράξη σε οποιαδήποτε στιγμή της μεταβατικής περιόδου, με ημερομηνίες ισχύος και μετάπτωσης ταυτόσημες, αλλά διαφορετικές από την πρώτη ημέρα της χρήσης(στην περίπτωση αυτή την 1η Ιανουαρίου).

ΜΕΘΟΔΟΣ 4

Η τέταρτη λύση οδηγεί σε υπολογισμούς αναδρομικά για εγγραφές, που έχουν καταχωρηθεί λογιστικά σε δραχμές στην αρχή της χρήσης της μετάπτωσης.

Αυτή επιτρέπει στην επιχείρηση να κλείσει οριστικά την τελευταία χρήση σε δραχμές, προτού πραγματοποιηθεί η μετατροπή σε ευρώ. Η μέθοδος αυτή είναι χρήσιμη μόνο στην περίπτωση που η ημερομηνία ισχύος της μετάπτωσης δεν είναι η πρώτη ημέρα της χρήσης.

Στην πράξη, η λογιστική χρήση ανοίγει σε δραχμές και οι εγγραφές καταχωρούνται σε δραχμές ως την ημερομηνία μετάπτωσης, που έχει αποφασίσει η επιχείρηση. Την ημερομηνία αυτή, το σύνολο των εγγραφών, που θα έχουν καταχωρηθεί λογιστικά σε δραχμές από την αρχή της χρήσης, μετατρέπεται σε ευρώ και καθορίζεται, ενδεχομένως, για κάθε εγγραφή μια “στρογγυλοποίηση μετατροπής”.

Όλες οι εγγραφές μετά την ημερομηνία μετάπτωσης καταχωρούνται λογιστικά σε ευρώ.

Σημειώνεται ότι η μέθοδος αυτή δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για ημερομηνία ισχύος προγενέστερη της 1.1.2001, αλλά ούτε και για ημερομηνία ισχύος την 1.1.2002, εφόσον καμία εγγραφή σε δραχμές δεν θα μπορεί πλέον να καταχωρηθεί από την 1.1.2002.

Η λογιστική χρήση δεν συμπίπτει με το ημερολογιακό έτος: πότε και πώς θα υιοθετηθεί το ευρώ στα λογιστικά βιβλία;

Όπως για τις επιχειρήσεις που η λογιστική χρήση τους συμπίπτει με το ημερολογιακό έτος, η μετατροπή των λογιστικών βιβλίων διέπεται από τις ακόλουθες αρχές:

- *Τα λογιστικά βιβλία μπορούν να τηρούνται σε ευρώ από την 1.1.2001:* καμία λογιστική εγγραφή δεν θα έχει καταχωρηθεί σε ευρώ πριν από την 1.1.2001.
- *Τα λογιστικά βιβλία πρέπει να τηρούνται σε ευρώ από την 1.1.2002, το αργότερο:* καμία λογιστική εγγραφή δεν θα μπορεί να καταχωρηθεί σε δραχμές από την 1.1.2002.

Ωστόσο, ο κανόνας αυτός δεν αφορά τις ακόλουθες ειδικές περιπτώσεις:

- Την καταχώρηση σε δραχμές των εγγράφων κλεισίματος αναφορικά με τη χρήση που έληξε στις 31.12.2001,
- Την τήρηση σε δραχμές ενός αναλυτικού βιβλίου για το ταμείο ως τις 30.6.2002, το αργότερο (λήξη της περιόδου απόσυρσης

της δραχμής), για την καταχώρηση των πληρωμών τοις μετρητοίς σε δραχμές και την επιστροφή των δραχμών στα πιστωτικά ιδρύματα.

Η πράξη μετατροπής μπορεί να πραγματοποιηθεί είτε στην αρχή της χρήσης είτε κατά τη διάρκεια της:

- Οι ημερομηνίες μετάπτωσης(ημερομηνία τεχνικής εκτέλεσης της μετατροπής) και ισχύος(ημερομηνία κατά την οποία η μετάπτωση θεωρείται πραγματοποιηθείσα) μπορούν συνεπώς να μην συμπίπτουν.

Υπάρχουν πολλές επιλογές. Η πρώτη είναι αυτή που περιέχει τη μεγαλύτερη ποικιλία τεχνικών λύσεων.

Επιπλέον, ανεξάρτητα από την οποιαδήποτε επιλογή, το λογισμικό θα πρέπει, πιθανόν, να χειρίζεται, κατά τη διάρκεια της ίδιας λογιστικής χρήσης, ταυτόχρονα εισροές και εκροές σε δραχμές, καθώς και εισροές και εκροές σε ευρώ, σε όλη τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου.

➤ **Πρώτη επιλογή: μετατροπή των λογιστικών βιβλίων σε ευρώ κατά τη μεταβατική περίοδο**

Στην περίπτωση αυτή, υπάρχουν τέσσερις εναλλακτικές μέθοδοι(λεπτομερή περιγραφή τους έχει γίνει παραπάνω), με επιλογές που εξαρτώνται από τις ημερομηνίες ισχύος και μετάπτωσης, που θα έχουν αποφασιστεί, καθώς και από τις δυνατότητες του λογισμικού.

Στην πράξη:

- **Αν η επιχείρηση επιθυμεί να μετατρέψει σε ευρώ τη νομισματική μονάδα στην οποία τηρήθηκαν τα λογιστικά της βιβλία για τη χρήση 2001**, μπορεί να το πράξει μόνο με ημερομηνίες μετάπτωσης και ισχύος μεταγενέστερες της 1.1.2001, έχοντας δυνατότητα επιλογής μεταξύ:
 - Του ανοίγματος ενός δεύτερου λογιστικού σει αρχείων (μέθοδος 2),
 - Της κατάρτισης μιας απλοποιημένης ενδιάμεσης κατάστασης (μέθοδος 3).
- **Αν τα λογιστικά βιβλία μιας επιχείρησης μετατραπούν κατά τη διάρκεια της χρήσης, με ημερομηνία ισχύος την πρώτη ημέρα της λογιστικής χρήσης 2001**, πρέπει να χρησιμοποιηθεί η μέθοδος του «υπολογισμού αναδρομικά» (μέθοδος 4)
- **Αν τα λογιστικά βιβλία μιας επιχείρησης μετατραπούν την πρώτη ημέρα της λογιστικής χρήσης 2001**, με ταυτόσημες ημερομηνίες ισχύος και μετάπτωσης, υπάρχει δυνατότητα επιλογής μεταξύ:

- Του ανοίγματος της χρήσης σε ευρώ με προσωρινά «εις νέον» (μέθοδος 1),
- Του ανοίγματος ενός δευτέρου σετ αρχείων από την πρώτη ημέρα της χρήσης (μέθοδος 2^α).
- **Αν τα λογιστικά βιβλία μετατραπούν κατά τη διάρκεια της χρήσης, το αργότερο μέχρι στις 31.12.2001, με ταυτόσημες ημερομηνίες ισχύος και μετάπτωσης, υπάρχει η δυνατότητα επιλογής μεταξύ:**
 - Του ανοίγματος ενός δεύτερου λογιστικού σετ αρχείων (μέθοδος 2),
 - Της κατάρτισης μιας απλοποιημένης ενδιάμεσης κατάστασης (μέθοδος 3).

➤ **Δεύτερη επιλογή:μετατροπή των λογιστικών βιβλίων σε ευρώ την 1.1.2002**

Η επιλογή αυτή δεν είναι η καλύτερη, είναι, όμως, η μόνη που επιτρέπει στις επιχειρήσεις να περάσουν από ένα σύστημα «όλο δραχμές» σε ένα σύστημα «όλο ευρώ», αν και δεν θα είναι δυνατόν να αποφευχθεί τελείως ο χειρισμός εισροών και εκροών σε ευρώ, κατά τη μεταβατική περίοδο.

Τότε, υπάρχει επιλογή μεταξύ:

- Του ανοίγματος ενός δευτέρου λογιστικού ημερολογίου την 1.1.2002 (μέθοδος 2),
- Της κατάρτισης μιας ενδιάμεσης κατάστασης την 1.1.2002 (μέθοδος 3).

Σύνταξη χρηματοοικονομικών καταστάσεων και εκθέσεων σε ευρώ

Οι επιχειρήσεις συντάσσουν προϋπολογισμούς, επιχειρησιακά προγράμματα, προβλέψεις ταμιακής ροής και ταμιακές απαιτήσεις για να παρακολουθήσουν τις οικονομικές επιδόσεις των επιχειρησιακών μονάδων. Ένα βασικό θέμα συνιστά ο τρόπος και ο χρόνος μετάπτωσης των συστημάτων αυτών στο ευρώ, καθώς και ο τρόπος διαχείρισης παλαιότερων δεδομένων για διαχρονικές συγκρίσεις.

Οι ορκωτοί λογιστές των επιχειρήσεων θα πρέπει φυσικά να συμμετέχουν στη διεργασία αυτή, αφού βεβαίως τους τεθούν τα ακόλουθα ερωτήματα:

- Πώς θα επηρεάσει το ευρώ τους λογαριασμούς;
- Ποιά είναι η καλύτερη χρονική στιγμή μετατροπής των λογαριασμών;
- Ποιές είναι οι προϋποθέσεις για την πιστοποίηση ενός λογαριασμού κατά τη μεταβατική περίοδο;
- Πότε μπορούν να υποβάλλονται οι φορολογικές δηλώσεις σε ευρώ;

Φορολογικές Υποχρεώσεις των επιχειρήσεων

Κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου θα υπάρχει η δυνατότητα υποβολής φορολογικών δηλώσεων και σε Ευρώ, με την προϋπόθεση ότι αυτή η μετατροπή θα είναι αμετάκλητη. Ο υπολογισμός, εκκαθάριση, καταλογισμός και πληρωμή του φόρου κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου θα γίνεται κατά αναλογία και εναρμονισμένα με την επιλογή που αφορά τις δηλώσεις. Η απόδοση και επιστροφή μέσω Δ.Ο.Υ. θα γίνεται σε δραχμές ενώ οι επιστροφές μέσω τραπεζών θα γίνονται και σε Ευρώ ανάλογα με τις δυνατότητες που θα προσφέρει το τραπεζικό σύστημα.

Επίσης, τα έντυπα υποβολής δηλώσεων θα φέρουν κωδική ένδειξη σχετικά με τη νομισματική μονάδα που έχει χρησιμοποιηθεί.

Οι δηλώσεις οικονομικού έτους 2001, τόσο των φυσικών όσο και των νομικών προσώπων, οι οποίες θα αφορούν τη διαχειριστική περίοδο 2000 και θα υποβληθούν εντός του έτους 2001, θα είναι σε δραχμές.

Πότε θα υποβληθεί η πρώτη φορολογική δήλωση μιας επιχείρησης σε ευρώ;

Σύμφωνα με το Ν.2842/2000, οι δηλώσεις του οικονομικού έτους, τόσο των φυσικών όσο και των νομικών προσώπων, οι οποίες θα αφορούν τη διαχειριστική περίοδο 2000 και θα υποβληθούν εντός του έτους 2001, θα είναι σε δραχμές. Δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος των φυσικών και των νομικών προσώπων, που αφορούν τη μεταβατική περίοδο 2001, θα υποβληθούν υποχρεωτικά σε ευρώ. Για το σκοπό αυτό, θα πρέπει οι πάσης φύσεως βεβαιώσεις (αποδοχών, κλπ), που θα εκδοθούν μετά την 1.1.2002 από τους διάφορους φορείς, να είναι σε ευρώ. Οι δηλώσεις απόδοσης παρακρατηθέντων και άλλων φόρων, που αφορούν τους τελευταίους μήνες του έτους 2001 και αποδίδονται μετά την 1.1.2002, θα είναι υποχρεωτικά σε ευρώ.

Πότε και πώς θα μετατραπούν σε ευρώ οι φορολογικές κλίμακες και τα κατώτατα φορολογικά όρια;

Καταρχήν, οι φορολογικές κλίμακες και τα κατώτατα φορολογικά όρια θα μετατραπούν σε ευρώ μόνο στο τέλος της μεταβατικής περιόδου, δηλαδή την 1.1.2002.

Αν και ορισμένα από τα στοιχεία αυτά ενδέχεται να αναθεωρηθούν ως την 1.1.2002, ώστε να εκφράζονται ήδη από την ημερομηνία αυτή με ένα στρογγυλό αριθμό ευρώ, τα περισσότερα, σε πρώτο στάδιο, θα μετατραπούν μηχανικά σε ευρώ, σύμφωνα με τον ευρωπαϊκό κανόνα μετατροπής και στρογγυλοποίησης και, σε δεύτερο στάδιο, θα αναθεωρηθούν. Με την ψήφιση των νόμων ή την υπογραφή των απαιτούμενων κανονιστικών κειμένων, τα κατώτατα όρια θα προσαρμοστούν, προκειμένου να καταλήξουν σε στρογγυλούς και εύχρηστους αριθμούς.

Αυτή η διαδικασία σε δύο στάδια είναι αναγκαία, λόγω της σπουδαιότητας του έργου και των δημοσιονομικών επιπτώσεων ορισμένων κατώτατων ορίων.

Σε ποιά νομισματική μονάδα θα πληρώνονται οι φόροι και τα τέλη από την 1.1.2001;

- **Κατά το 2001**, οι φόροι και τα τέλη καταβάλλονται σε δραχμές
- **Από την 1.1.2002**, όλοι οι φόροι και τα τέλη θα καταβάλλονται σε ευρώ.

Πληροφορική

Η εισαγωγή του ευρώ έχει τεράστιο αντίκτυπο σε όλο το σύστημα πληροφορικής : σε κάθε τμήμα, σε κάθε μέρος του λογισμικού, σε κάθε σύστημα. Είτε πρόκειται για σύστημα διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων ή σημείου πώλησης, είτε για σύστημα λογιστικής ή καταστάσεων μισθοδοσίας, τα τεχνικά εργαλεία και το επίπεδο εκπαίδευσης των εργαζομένων θα είναι το κλειδί της επιτυχούς εισαγωγής του ευρώ.

Θα απαιτηθούν σημαντικές αλλαγές στα μηχανογραφικά συστήματα λόγω της μετάβασης στο ευρώ;

Όλα θα εξαρτηθούν από τα μηχανογραφικά συστήματα που έχουν ήδη εγκατασταθεί σε μια επιχείρηση, καθώς και από την πολυπλοκότητα της μηχανοργάνωσής της. Θα χρειαστεί χρόνος για την προσαρμογή των συστημάτων, ώστε να αντιμετωπιστούν εγκαίρως:

- Τα επί μέρους θέματα που έχουν σχέση με τα διάφορα υποσυστήματα : λογιστική, διαχείριση, διαδικασίες τιμολόγησης και αγορών, παρακολούθηση των αποθεμάτων, μισθοδοσία, ηλεκτρονική ανταλλαγή δεδομένων (EDI) κλπ.
- Τα προβλήματα που θα δημιουργηθούν, λόγω της μετάβασης στο ευρώ, τόσο στο εσωτερικό μιας επιχείρησης όσο και στην παροχή υπηρεσιών από τις εταιρείες πληροφορικής, τα οποία θα προκαλέσουν επιμήκυνση του απαιτούμενου χρόνου για την προσαρμογή των μηχανογραφικών συστημάτων, με επιπτώσεις ασφαλώς και στο κόστος.

Προηγουμένως, οι ιθύνοντες μιας επιχείρησης θα πρέπει να διεξάγουν μια μελέτη επιπτώσεων ώστε να αξιολογηθεί λειτουργικά και τεχνικά το σύστημα ή/και κάθε εφαρμογή του, δηλαδή να γίνει λεπτομερής απογραφή που θα εντοπίσει τα προγράμματα και τα δεδομένα, τα οποία ενδέχεται να επηρεαστούν από την εισαγωγή του ευρώ.

Κατόπιν, θα χρειαστεί να διαμορφωθεί το πρόγραμμα προσαρμογής του μηχανογραφικού συστήματος, ανάλογα με την ευρύτερη διαδικασία για τη μετάβαση της επιχείρησης στο ευρώ, λαμβάνοντας υπόψη ότι, σε πολλές περιπτώσεις, θα υπάρχει η δυνατότητα για προοδευτική προσαρμογή των υποσυστημάτων.

Προσοχή! Αν η επιχείρηση συνεργάζεται με εταιρεία πληροφορικής ή ορκωτούς λογιστές, είναι σκόπιμο να τους ζητήσει, το ταχύτερο δυνατό, συμβουλές, ώστε να προσδιοριστούν οι ανάγκες της, να εξακριβωθεί αν το μηχανογραφικό σύστημα που χρησιμοποιείται είναι κατάλληλο για την υποστήριξη του ευρώ και να καθοριστεί το χρονοδιάγραμμα της μετάβασης.

Κατά τη διεξαγωγή της μελέτης επιπτώσεων στο μηχανογραφικό σύστημα που χρησιμοποιείται, θα χρειαστεί να δοθούν απαντήσεις σε ορισμένα ουσιαστικά ερωτήματα, όπως πχ :

- Οι εφαρμογές αναπτύχθηκαν μέσα στην επιχείρηση ή τις προμηθεύτηκε από τρίτους;
- Τα προγράμματα μπορούν να δεχτούν άλλη νομισματική μονάδα εκτός από τη δραχμή;
- Ποια είναι η παλαιότητα του μηχανογραφικού συστήματος; (Είναι προφανές ότι ένα παλιό σύστημα, που αναπτύχθηκε εσωτερικά ή αγοράστηκε, μπορεί να αλλάξει πιο δύσκολα, ίσως και καθόλου).
- Οι προμηθευτές του λογισμικού της επιχείρησης σκοπεύουν να κυκλοφορήσουν λογισμικό συμβατό με το ευρώ;
- Οι συμβάσεις συντήρησης, που έχουν υπογραφεί με αυτούς που προσφέρουν υπηρεσίες πληροφορικής, καλύπτουν την προσαρμογή στο ευρώ (δωρεάν συντήρηση) ή θα χρειαστεί νέα συμφωνία;
- Το λογισμικό θα μπορεί να επεξεργάζεται δεκαδικά ψηφία και να παρακολουθεί τους ευρωπαϊκούς κανόνες μετατροπής και στρογγυλοποίησης;
- Ποιες είναι οι ηλεκτρονικές ανταλλαγές πληροφοριών και δεδομένων με άλλες επιχειρήσεις ή διοικητικές υπηρεσίες;

Σημειώνεται ότι οι υποχρεώσεις των παραγωγών πακέτων λογισμικού θα διαφέρουν, ανάλογα με την επιλογή που θα γίνει για τη μετάβαση μιας επιχείρησης στο ευρώ.

- Αν υπάρχει η δυνατότητα να διατηρηθούν τα υφιστάμενα συστήματα μέχρι το τέλος της μεταβατικής περιόδου, το μηχανογραφικό σύστημα θα λειτουργήσει με μία μόνο νομισματική μονάδα – τη δραχμή – μέχρι το τέλος της μεταβατικής περιόδου και κατόπιν με το ευρώ. Οι αναγκαίες προσαρμογές, ώστε να είναι δυνατές οι εισπράξεις και/ή οι εκταμιεύσεις σε ευρώ στη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου, αλλά και για τη γενική μετατροπή σε ευρώ, πρέπει κανονικά να είναι περιορισμένες και να περιλαμβάνονται στη συντήρηση. Πρέπει, όμως, οι υπηρεσίες αυτές να περιέχονται στο συμβόλαιο συντήρησης που έχει συναφθεί. Σε περίπτωση που το συμβόλαιο προβλέπει τις βασικές εργασίες

συντήρησης, θα πρέπει να προηγηθεί συνεννόηση με την εταιρεία, ώστε να εξασφαλιστεί ότι οι αλλαγές για την αντικατάσταση της εθνικής νομισματικής μονάδας με το ευρώ περιλαμβάνονται στις υποχρεώσεις της.

- Αν έχει ληφθεί απόφαση ότι, στη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου, η επιχείρηση θα χρησιμοποιεί το ευρώ και τη δραχμή, το μηχανογραφικό σύστημα θα χρειαστεί, κατά πάσα πιθανότητα, ριζικές μεταβολές ή και πλήρη αναδιάρθρωση.

Στο λογισμικό πρέπει να προβλέπεται μια λειτουργία για τη μετατροπή των δραχμών σε ευρώ και των ευρώ σε δραχμές;

Λόγω της μεταβατικής περιόδου και της παράλληλης κυκλοφορίας της δραχμής και του ευρώ στο διάστημα αυτό, μια τέτοια λειτουργία πρέπει να προβλεφθεί προσωρινά.

Το μηχανογραφικό υποσύστημα που θα στηρίζει μια τέτοια λειτουργία μετατροπής, μπορεί να ενταχθεί πριν ή μετά τις εφαρμογές και πρέπει να ελέγχεται εύκολα, κυρίως λόγω ενδεχόμενων φορολογικών ελέγχων. Πράγματι, είναι πολύ σημαντικό να μην υπάρχει η παραμικρή αμφιβολία ως προς τη μαθηματική αξιοπιστία του και την ορθή ένταξη των κανόνων μετατροπής που έχουν καθοριστεί σε κοινοτικό επίπεδο.

Το σύστημα μετατροπής πρέπει, κατά κανόνα, να εκτελεί πολλές λειτουργίες, οι οποίες δεν είναι απαραίτητα αναγκαίες για μια επιχείρηση. Για τις περισσότερες επιχειρήσεις, αρκεί μια απλή υπολογιστική λειτουργία, η οποία επιτρέπει τη μετατροπή σε ευρώ δεδομένων που είναι εκφρασμένα σε δραχμές και αντιστρόφως. Οι διάφορες λειτουργίες, που μπορεί να εκτελεί ένα σύστημα μετατροπής, είναι οι εξής :

- **Υπολογισμοί :** από τον απλούστερο, όπως η μετατροπή σε δραχμές ενός ποσού εκφρασμένου σε ευρώ, μέχρι τον πιο σύνθετο, όπως ο έλεγχος της αξιοπιστίας μιας εισερχόμενης ροής δεδομένων. Πρέπει, όμως, να επιβεβαιωθεί εκ των προτέρων ότι το μηχανογραφικό σύστημα μιας επιχείρησης μπορεί, αφενός, να συμπεριλάβει τους κανόνες μετατροπής και στρογγυλοποίησης και, αφετέρου, να επεξεργάζεται τα 6 χαρακτηριστικά ψηφία του συντελεστή μετατροπής.

- **Διαχείριση των στρογγυλοποιήσεων :** πρέπει να επισημαίνονται οι στρογγυλοποιήσεις και να απεικονίζονται σωστά στο λογαριασμό των αποτελεσμάτων.
- **Αποθήκευση και αναζήτηση :** το σύστημα πρέπει να επιτρέπει την αρχειοθέτηση των δεδομένων, με σκοπό την επαναχρησιμοποίησή τους στο μέλλον.
- **Απεικόνιση :** σε πολλές περιπτώσεις, μπορεί να είναι χρήσιμο να υπάρχει δυνατότητα απεικόνισης των (ίδιων) δεδομένων σε ευρώ και σε δραχμές ή σε άλλη νομισματική μονάδα της ζώνης του ευρώ, χωρίς να απαιτείται, όμως, η μόνιμη μεταφορά των δεδομένων αυτών σε όλο το σύστημα.
- **Ανταλλαγές :** το σύστημα μετατροπής μπορεί, επίσης, να διευκολύνει την αναγνώριση των ανταλλαγών (εισερχόμενες ή εξερχόμενες ροές, χρησιμοποιούμενο νόμισμα) ή την επαλήθευση των στοιχείων του εκδότη ή/και του παραλήπτη.
- **Έλεγχος της συνοχής :** τέλος, ίσως είναι χρήσιμο το σύστημα μετατροπής να προειδοποιεί σε περίπτωση άτυπων ή ασυνάρτητων ροών.

Λειτουργική πρόκληση

Ο τουριστικός τομέας είναι από τους πρωτεργάτες στη διαδικασία μετάβασης. Οι ακόλουθες περιπτώσεις απαντώνται πλέον σε καθημερινή βάση :

- ✓ γίνεται μία κράτηση και ο πελάτης ζητά ο λογαριασμός να αποσταλεί στην εταιρεία του σε ευρώ, ενώ τα επιπλέον έξοδά του θα τα καταβάλει σε Φράγκα Βελγίου.
- ✓ ένας προμηθευτής αποστέλλει ένα τιμολόγιο σε ευρώ, ενώ η παραγγελία είχε γίνει σε Λιρέτες Ιταλίας.
- ✓ μια εταιρεία διοργανώνει ένα διεθνές συνέδριο και ζητά προσφορές από διάφορες χώρες σε ευρώ, για λόγους συγκρισιμότητας των τιμών.

Ο τουριστικός τομέας θα πρέπει να διατηρήσει τα υψηλά πρότυπα παροχής υπηρεσιών αναγράφοντας διπλές τιμές για τις περισσότερες προσφερόμενες υπηρεσίες. Η απαίτηση αυτή έχει τεράστιο αντίκτυπο στον τρόπο με τον οποίο ο κλάδος προβάλλει το χαρτοφυλάκιο των προϊόντων του στην αγορά, όχι μόνο σε σχέση με θέματα τιμών αλλά και σε σχέση με τον ανθρώπινο παράγοντα.

Η μεγαλύτερη επίπτωση του ευρώ είναι στο λογισμικό και όχι στο μηχανολογικό εξοπλισμό και τις προτεινόμενες λύσεις. Τρία είναι τα βασικά θέματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν :

1. Το σύστημα πληροφορικής που διαθέτει η επιχείρηση είναι συμβατό με τους συγκεκριμένους κανόνες μετατροπής;
2. Πότε και πώς θα μετατρέψουμε όλα τα δεδομένα με νομισματικές και χρηματοοικονομικές αναφορές;
3. Κατά τη μεταβατική περίοδο θα χρειαστούμε συγκεκριμένες νέες λειτουργίες;

Όλα τα μέρη του λογισμικού πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να διαχειρίζονται τις ακόλουθες προδιαγραφές :

1. Η πληρωμή του προμηθευτή πρέπει να καταβάλλεται είτε στο ένα είτε στο άλλο νόμισμα.
2. Παραγγελίες προμηθειών, προϋπολογισμοί πρέπει να απεικονίζουν τα σύνολα σε ευρώ.
3. Μετατροπή από ευρώ στο εθνικό νόμισμα κατά την απογραφή αποθεμάτων, τους ελέγχους τιμών, τον υπολογισμό και την αποτίμηση των αποθεμάτων.
4. Στα Σημεία Πώλησης οι συναλλαγές πρέπει να διενεργούνται είτε σε ευρώ είτε στο εθνικό νόμισμα.

Πρέπει να προσληφθεί, να εκπαιδευτεί και να χρησιμοποιηθεί επαρκής αριθμός προσωπικού. Τα υπάρχοντα συστήματα πρέπει να διαχειρίζονται το ευρώ. Το Ειδικά Σχεδιασμένο Λογισμικό πρέπει να επαναπρογραμματιστεί. Με τον τρόπο αυτό, παρέχεται ενδεχομένως η δυνατότητα να αντικατασταθεί το εξειδικευμένο λογισμικό με τυποποιημένα πακέτα.

Στη διάρκεια της μεταβατικής φάσης το διπλό νόμισμα επίσης θα ισχύει :

1. στις τιμές δωματίων στα ξενοδοχεία
2. στις τιμές στους αναρτημένους καταλόγους
3. στην καταβολή προμηθειών Ταξιδιωτικών Πρακτόρων
4. στην απεικόνιση των τιμών στα Κεντρικά Συστήματα Κρατήσεων
5. στους λογαριασμούς του λογιστικού συστήματος
6. στα εκκαθαριστικά λογαριασμών

Τα συστήματα αυτά αποτελούν τον πυρήνα κάθε οργανισμού. Μέσα από αυτό το κεντρικό πλαίσιο, το σύστημα διαχειρίζεται την άμεση επαφή. Είτε πρόκειται για την άμεση επαφή με Σημείο Πώλησης, Συνδρομητική Τηλεόραση, Μίνι-μπαρ, Αυτόματα

Μηχανήματα Πωλήσεως ή σύστημα Πιστωτικής Κάρτας, πρέπει να αναγράφεται η σωστή χρέωση στο σωστό νόμισμα.

Τεχνική πρόκληση

Σε αντίθεση με την παραδοσιακή μέθοδο ανταλλαγής ξένου συναλλάγματος, το ευρώ έχει τα δικά του ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ως προς τον τρόπο υπολογισμού. Κατά τη μεταβατική περίοδο, όλα τα μέρη του λογισμικού που χρησιμοποιούν πεδία σχετικά με το νόμισμα στη βάση δεδομένων τους πρέπει να χρησιμοποιούν τους συγκεκριμένους κανόνες μετατροπής για να υπολογίζουν με ακρίβεια την τιμή σε ευρώ και σε εθνικό νόμισμα, καθώς και να χρησιμοποιούν την επίσημη ισοτιμία μετατροπής με τα έξι χαρακτηριστικά ψηφία.

Όλα τα μέρη του λογισμικού πρέπει να εφοδιαστούν με τις τιμές τόσο σε ευρώ όσο και σε εθνικό νόμισμα, οι οποίες θα πρέπει επίσης να εμφανίζονται στην ίδια οθόνη. Αυτό θα πρέπει να γίνεται αυτόματα και σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να απαιτείται η παρέμβαση του χρήστη.

Συνεπώς, οι επιχειρήσεις θα πρέπει :

- ✓ Να συναντώνται με τους επιχειρηματικούς εταίρους τους
- ✓ Να αναθεωρήσουν τις συμφωνίες για ηλεκτρονικές συναλλαγές
- ✓ Να συμφωνήσουν σχετικά με τον χρονικό ορίζοντα και τη μέθοδο μετάβασης στο ευρώ
- ✓ Να επικοινωνήσουν με τους προμηθευτές Συστημάτων Πληροφορικής και να συζητήσουν το θέμα της αναβάθμισης του λογισμικού.

Επίσης, είναι ιδιαίτερα αναγκαίο, Δημόσιος και Ιδιωτικός τομέας να μην επαναπαντούν και να λάβουν έγκαιρα όλα εκείνα τα μέτρα, που, όχι μόνο θα επιτρέψουν την **έγκαιρη και ομαλή** μετάβαση του Τομέα στο Ευρώ (η επανάληψη της λέξης ' έγκαιρος ' είναι ηθελημένη), αλλά θα ελαχιστοποιήσουν τους κινδύνους, που η μετάβαση αυτή θα μπορούσε να σημαίνει.

Ο Δημόσιος Τομέας θα πρέπει να επιταχύνει την υλοποίηση όλων των έργων γενικής υποδομής (οδικό δίκτυο, σιδηρόδρομος, τηλεπικοινωνίες, αστικά δίκτυα μεταφορών, αεροδρόμια κλπ.), που θα βελτιώσουν την ποιότητα ζωής τη δική μας και των φιλοξενουμένων μας, και να αναβαθμίσει τις οργανωτικές δομές και το επίπεδο των δικών του υπηρεσιών (περίθαλψη, αστυνόμευση κλπ). Ακόμη, θα πρέπει να εξασφαλίσει τη **γρήγορη αναβάθμιση και διαφοροποίηση του ελληνικού τουριστικού προϊόντος**, την αξιοποίηση των δυνατοτήτων της Χώρας για 12μηνο τουρισμό, που ν' απευθύνεται σε πελατεία ποικίλων ειδικών ενδιαφερόντων, κάτι που ήδη πράττει. Η ανάπτυξη του θεματικού τουρισμού, από προγραμματικός στόχος και εξαγγελία γίνεται πραγματικότητα. Σημαντικό ρόλο διαδραματίζουν προς την κατεύθυνση αυτή οι ήδη διατιθέμενοι πόροι του Β ΚΠΣ αλλά και οι πόροι του Γ ΚΠΣ, εάν υπάρξει έγκαιρος και εύστοχος προγραμματισμός και προετοιμασία.

Φυσικά σημαντικό ρόλο θα πρέπει να παίζει και ο **Ιδιωτικός Τομέας**, που θα πρέπει να είναι σε θέση να διευρύνει τις υπηρεσίες του και ν' αναλάβει επενδύσεις, που θα επιταχύνουν την αναβάθμιση του επιπέδου και την στροφή της ελληνικής τουριστικής προσφοράς προς τον θεματικό τουρισμό, συνειδητοποιώντας ότι πρόκειται για **λύση – μονόδρομο**.

Ο Δημόσιος Τομέας θα πρέπει να μεταφέρει και να υποστηρίξει στα ευρωπαϊκά όργανα την άποψη ότι το ευρώ – αν και σημαντική εξέλιξη για τον Τομέα συνεπάγεται και κινδύνους και κόστος προετοιμασίας για την ευρωπαϊκή τουριστική βιομηχανία, που ως γνωστόν παραμένει έκθετη, χωρίς κοινοτική πολιτική και χωρίς μηχανισμούς και ειδικά χρηματοδοτικά προγράμματα για την αντιμετώπιση των εξειδικευμένων αναγκών της. Ιδιαίτερης σημασίας κατευθύνσεις είναι, για παράδειγμα, η ενίσχυση της εικόνας της Ευρώπης ως τουριστικού προορισμού, εντός και εκτός Ευρώπης, με συγκεκριμένες καμπάνιες και πόρους και η δημιουργία δομών συμβούλων για τις ΜΜΕ του Τομέα, κατευθύνσεις, που η Ελλάδα θα πρέπει να επιμείνει ότι απαιτούν κοινοτική παρέμβαση και πόρους.

Τέλος, ευθύνη του Κράτους αποτελεί η **προετοιμασία** των δομών της Αποκέντρωσης και της Αυτοδιοίκησης, που αναλαμβάνουν πλέον τις αρμοδιότητες, που αποκεντρώνονται, αρμοδιότητες δηλ. ανάπτυξης, εποπτείας, και διαχείρισης του τοπικού τουριστικού προϊόντος, ώστε η αποκέντρωση, που συμπίπτει χρονικά με τη μετάβαση στο ενιαίο νόμισμα, να μην έχει αρνητικές συνέπειες για τον Τουρισμό μας.

Ο Ιδιωτικός Τομέας είναι υποχρεωμένος, από τις ίδιες τις συνθήκες της διεθνούς τουριστικής δραστηριότητας, να ηγηθεί χρονικά των άλλων κλάδων στην προετοιμασία και την εθελοντική υιοθέτηση του ευρώ στις συναλλαγές του, ως εναλλακτικού νομίσματος, κατά το μεταβατικό στάδιο. Αυτό συνεπάγεται ενημέρωση των επιχειρηματιών, επιμόρφωση του προσωπικού, που σχετίζεται με τις χρηματικές συναλλαγές και πρακτικά προγράμματα μετάβασης ανά επιχείρηση, κάτι που σε πανευρωπαϊκό επίπεδο φαίνεται να επιτυγχάνουν κυρίως οι μεγάλες επιχειρήσεις, ενώ οι ΜΜΕ εξακολουθούν να πάσχουν από έλλειψη ενημέρωσης και δυσπιστία ως προς το πρακτέον.

Είναι δυστυχώς αλήθεια ότι η μέχρι σήμερα εμπειρία και στις 11 χώρες της ζώνης Ευρώ και στην Ελλάδα, τη μόνη χώρα, που έμεινε εκτός ζώνης παρά τη θέλησή της και που εισήλθε, όπως όλα δείχνουν, με μια καθυστέρηση 2 ετών, είναι απογοητευτική : οι άνθρωποι του Τουρισμού και ιδίως οι μικρομεσαίοι επιχειρηματίες (δηλ. το 95% του συνόλου στην ΕΕ και ακόμη υψηλότερο ποσοστό στη Χώρα μας) αλλά και οι εργαζόμενοι δεν έχουν ακόμη την ενημέρωση, που θα τους επιτρέψει να γνωρίζουν τα πλεονεκτήματα, αλλά και τους όποιους κινδύνους, της μετάβασης στο Ευρώ για τον Τουριστικό Τομέα και την γνώση για την προσαρμογή της επιχείρησής τους στις ανάγκες της μετάβασης αυτής. Είναι χαρακτηριστικό, ότι υπάρχει αυτή τη στιγμή στα πλαίσια της ζώνης Ευρώ μεγάλη διαφοροποίηση, ως προς την ετοιμότητα ανάμεσα σε μεγάλες – καθετοποιημένες και ΜΜΕ, όπως και ανάμεσα στους διάφορους κλάδους. Ενώ για παράδειγμα, ο 7^{ος} καθετοποιημένος Τ.Ο της Ευρώπης Nouvelles Frontieres κυκλοφορεί μπροσούρες και σε ευρώ από τα τέλη του 1998 και από το Γενάρη του 1999 αναγράφει τις τιμές του στη διαφημιστική του καμπάνια σε ευρώ και γαλλικά φράγκα συγχρόνως, οι ευρωπαϊκές εταιρείες ενοικίασης αυτοκινήτων δεν έχουν επιτύχει κοινή προσέγγιση και φαίνεται να καθυστερούν, ενώ σε έρευνα, που πραγματοποίησε η Επιτροπή ανάμεσα σε 80 ΜΜΕ όλων των κλάδων, μόνο το 28% αυτών προετοιμάζονταν για τη μετάβαση στο ευρώ. Επομένως, διαπιστώνεται έντονα η ανάγκη επιτάχυνσης των

διαδικασιών ενημέρωσης τόσο των τουριστικών επιχειρήσεων όσο και των απλών πολιτών.

Σε αυτό μπορεί να βοηθήσει σημαντικά ο ΕΟΤ (ή οι δομές που θα διαδεχθούν τον ενιαίο ΕΟΤ σε κεντρικό και αποκεντρωμένο επίπεδο) του οποίου ο ρόλος είναι να διερευνά μέσω των συλλογικών φορέων των τουριστικών κλάδων και με ειδικές επαναλαμβανόμενες δημοσκοπήσεις το επίπεδο ενημέρωσης και προετοιμασίας των επιχειρήσεων και δη των ΜΜΕ, να οργανώνει και να υλοποιεί ενημερωτικά και επιμορφωτικά προγράμματα για επιχειρηματίες και εργαζόμενους, να αναδεικνύει το ρόλο της σχέσης Τράπεζας-πελάτη κατά τη μετάβαση στο Ευρώ και να ενθαρρύνει τις ειδικές συμφωνίες μεταξύ συναλλασσόμενων επαγγελματικών οργανώσεων και οργανώσεων καταναλωτών.

Η βελτίωση του επιπέδου των « κρίκων » της τουριστικής αλυσίδας θα επιτρέψει την σταδιακή αύξηση των τιμών των τουριστικών επιχειρήσεων, χωρίς, για παράδειγμα, τις αρνητικές συνέπειες των ετών 1995-96 και θα καταστήσει σταθερότερη την ανταγωνιστική μας θέση.

Πρέπει λοιπόν να γίνει ευρέως κατανοητό πως ο τουρισμός – ο ελληνικός τουρισμός – ασχέτως της εξάρτησής του απ' τις βασικές αγορές της Ευρώπης, υπάρχει, με μία δική του ξεχωριστή δυναμική, ταυτόχρονα για όλες τις αγορές του κόσμου. Η Ελλάδα αφ' εαυτού της αποτελεί πόλο έλξης των απανταχού ανθρώπων της οικουμένης και απαιτείται αυτό να το λάβει υπόψη της η πολιτεία και οι φορείς της που χειρίζονται τα πράγματα.

Η εικόνα της ελληνικής τουριστικής πραγματικότητας είναι συγκεκριμένη. Αυτές είναι οι ελληνικές επιχειρήσεις του τουρισμού και με αυτές τις ιδιαιτερότητες. Μ' εκείνες τις ανάγκες κι αυτές τις δυνατότητες. Οποιοδήποτε όραμα ζητά την υπέρβαση από μέρους τους, απαιτεί την υπέρβαση και της πολιτείας για την ενίσχυση της προσπάθειας και την επιτυχία του εγχειρήματος.

Πρέπει να διαφυλαχθεί η ελληνική τουριστική πραγματικότητα απ' τον υπαρκτό κίνδυνο να παρακολουθεί τις εξελίξεις απ' την ουρά των εξελίξεων, όπου κινδυνεύει να τοποθετηθεί, αν δεν ενημερωθεί και δεν στηριχθεί με τον πρέποντα τρόπο. Οι ευρωπαϊκοί τουριστικοί κολοσσοί, ευνοούνται απ' τις αλλαγές και δεν έχουν τίποτα να φοβηθούν. Η δική μας συμμετοχή στο σημείο που θα διαμορφώνονται τα πράγματα και όχι στην τροχιά τους, στο άμεσο μέλλον είναι

επιτακτική. Όχι γιατί δεν θα έχουμε πελατεία. Αντιθέτως... Πελατεία και πρόσκαιρο κέρδος θα έχουμε όπως δείχνουν τα πράγματα... Αυτό που κινδυνεύουμε να χάσουμε είναι ίσως τα όσα διαθέτουμε με « σημαία ελληνική» και τη δυνατότητα να αποτελούμε ίσως ένα αέναο σημείο αναφοράς για τους ανθρώπους τουρίστες όλου του κόσμου. Κάτι που όλους θα πρέπει να μας απασχολήσει αφού έχει σχέση με τη δική μας ταυτότητα και την αποκλειστικά δική μας μεγάλη δυνατότητα – συγκριτικά με άλλες ανταγωνίστριες χώρες – στην αφετηρία του νέου αιώνα.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Με δυο λόγια, η μετάβαση στο Ευρώ συνιστά για όλους εμάς τους παροικούντες στον Τουριστικό Τομέα μια σημαντική αλλαγή, μια αλλαγή, με πολλά και σημαντικά θετικά στοιχεία, όχι απαλλαγμένη από κινδύνους, που μας προκαλεί να την εκμεταλλευθούμε προς όφελός μας.

Θα πρέπει όμως να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην έγκαιρη προσαρμογή της ελληνικής τουριστικής προσφοράς στις συναλλαγές σε ευρώ, και ιδίως στην προσαρμογή των μικρομεσαίων επιχειρήσεων των διαφόρων τουριστικών κλάδων.

Εάν η προετοιμασία είναι έγκαιρη και μεθοδική, η μετάβαση στο ευρώ θα είναι ομαλή και χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα και θα ανακαλύψουμε ότι προσφέρει νέες, μεγάλες δυνατότητες ανάπτυξης των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, σε ένα περιβάλλον πιο σταθερό και συγχρόνως πιο διεθνοποιημένο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΤΙ ΛΕΝΕ ΟΙ ΕΡΕΥΝΕΣ

Η έρευνα της ICAP τον Νοέμβριο του 1999, μεταξύ άλλων κατέληξε στα εξής ενδιαφέροντα :

- Το 50% των επιχειρήσεων που ρωτήθηκαν, δήλωσε πως θα αρχίσει να συναλλάσσεται σε ευρώ το 2001, όμως
- Το 58% των επιχειρήσεων δεν έχει αρχίσει ακόμη την προετοιμασία για τη μετάβαση.
- Μόνο το 5% έχει ολοκληρώσει την προσαρμογή των συστημάτων και των εφαρμογών που απαιτούνται για τη μετάβαση στο ευρώ.
- Είναι άγνωστο, γενικά, το κόστος των μετατροπών που απαιτούνται σε ποσοστό 7 στις 10 επιχειρήσεις.

Από πλευράς του κοινού, περί ευρώ γνωρίζουν αρκετοί, ο 1 στους 5 που ρωτήθηκαν, κυρίως άντρες, κυρίως νέοι (25-44 ετών), κατά κανόνα μορφωμένοι και με υψηλό εισόδημα. Οι 6 στους 10 Έλληνες πιστεύουν πως η Ελλάδα θα πετύχει στους στόχους της. Το 56% των ερωτηθέντων πιστεύει πως το ευρώ θα ενισχύσει τη σταθερότητα των τιμών.

Παρ' όλα αυτά, η έρευνα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, που δημοσιεύθηκε στις Βρυξέλλες το καλοκαίρι, παρουσίασε τους Έλληνες τελευταίους από όλους, από πλευράς ενημέρωσης. Οι 8 στους 10 Έλληνες γνωρίζουν για το ευρώ τίποτα ή ελάχιστα. Πιο συγκεκριμένα, το 81,5% θεωρείται ενημερωμένο « όχι καλά-έως καθόλου » και μόνο το 17,8% δηλώνει ενημερωμένο από « καλά έως πολύ καλά ».

Αν και τα στοιχεία των ερευνών δεν είναι χθεσινά, ωστόσο από το καλοκαίρι μέχρι τα μέσα Σεπτεμβρίου, τα δεδομένα δεν θα ήταν δυνατόν να ανατραπούν. Έτσι, ισχύει η ανάγκη πληροφόρησης του κοινού και των επιχειρήσεων, κάτι ωστόσο που αφορά και τις επιχειρήσεις και τους πολίτες.

Πόσο ενημερωμένοι για το ευρώ είναι οι Ευρωπαίοι

Στην ερώτηση σε ποιο βαθμό είναι ενημερωμένοι για το νέο νόμισμα, ο Ευρωπαίοι απάντησαν ως εξής :

Χώρες	Πολύ καλά έως καλά	Όχι καλά έως καθόλου
Ολλανδία	73%	26,5%
Λουξεμβούργο	69%	30,2%
Φινλανδία	63,7%	35,7%
Γαλλία	59,7%	39,7%
Βέλγιο	58%	41,5%
Αυστρία	55,4%	42%
Γερμανία	53,3%	44,5%
Δανία	40,4%	59%
Ιρλανδία	35,8%	62,1%
Ισπανία	35,1%	64,1%
Ιταλία	33,1%	66,4%
Σουηδία	24,3%	76,7%
Πορτογαλία	22,6%	76,7%
Ην. Βασίλειο	21,7%	75%
Ελλάδα	17,8%	81,5%

Πηγή : Δελτίο Επαγγελματικού Επιμελητηρίου Αθηνών

Από τη δραχμή στο . . . ευρώ

Η λέξη **δραχμή** παράγεται από το ρήμα δράττομαι. Δραξ σημαίνει ό,τι μπορεί κανείς να κρατήσει μέσα στη χούφτα του χεριού του. Οι αρχαίες ελληνικές πόλεις μέχρι τις αρχές του 7^{ου} ο. χ. αιώνα χρησιμοποιούσαν σαν νόμισμα τον οβολό από χαλκό και σίδηρο. Στις αρχές του 7^{ου} π.χ. αιώνα ο βασιλιάς της Αίγινας **Φείδων** έκοψε καινούριο νόμισμα, που ισοδυναμούσε με 6 οβολούς, και το ονόμασε δραχμή, γιατί οι 6 οβολοί που το αποτελούσαν γέμιζαν τη χούφτα του χεριού. Το παράδειγμα της Αίγινας μιμήθηκαν και άλλες ελληνικές πόλεις και έκοψαν τις δικές τους δραχμές (νομίσματα των αρχαίων πόλεων). Στο σύγχρονο ελληνικό κράτος η δραχμή υιοθετήθηκε ως εθνικό νόμισμα με το βασικό διάταγμα της 8^{ης} Φεβρουαρίου 1833, επί βασιλείας Όθωνος. Έτσι περάσαμε από το γρόσι (ένα τουρκοαιγυπτιακό νόμισμα που χρησιμοποιούσαν οι Έλληνες επί τουρκοκρατίας) στη δραχμή. Από τότε η δραχμή, περνώντας από εκατό κύματα, παρέμεινε το εθνικό νόμισμα. Τώρα περνάμε από τη δραχμή στο ευρώ.

Λίγοι, ίσως, συνειδητοποιούμε ότι πρόκειται για τη μεγαλύτερη νομισματική μεταρρύθμιση μετά τον πόλεμο, στη χώρα μας και όχι μόνο. Οι δεκαδικές τιμές θα επανέλθουν ύστερα σχεδόν από τριάντα χρόνια. Ποιος άραγε θυμάται ότι κάποτε η δραχμή χωριζόταν σε λεπτά, τις περίφημες **δεκάρες** και πολλά από τα καθημερινά είδη κόστιζαν μία και ... κάτι;

Για τους περισσότερους **Ευρωπαίους** η αλλαγή από το εθνικό νόμισμα στο ευρώ ίσως να μην έχει μεγάλες δυσκολίες, αφ' ενός γιατί στις περισσότερες χώρες (Γαλλία, Γερμανία και αλλού) χρησιμοποιείται το **δεκαδικό** σύστημα, δηλαδή οι τιμές δεν είναι στρογγυλοποιημένες, ενώ η ισοτιμία του ευρώ στη Γερμανία π.χ. αντιστοιχεί σχεδόν στα δύο μάρκα και βοηθά την ευκολότερη προσαρμογή του κοινού στα νέα δεδομένα.

Έτσι, εμείς, ίσως για λίγο, νιώσουμε τουρίστες στη χώρα μας, αφού για καιρό θα χρειαστεί κομπιουτεράκι για να μετατρέψουμε τις τιμές από ευρώ στις οικείες μας δραχμές. Από το 2002 θα πληρώνουμε, για παράδειγμα, 44 λεπτά (150 δρχ.) για μια φρατζόλα ψωμί, 73 λεπτά (250 δρχ.) για μια εφημερίδα, 1,17 ευρώ (400 δρχ.) για ένα κιλό ντομάτες ή 5,87 λεπτά (2000 δρχ.) για ένα εισιτήριο στο σινεμά. Μετά τη μεταρρύθμιση του 1952 και το κόψιμο των

κατοχικών μηδενικών από τη δραχμή και την αντικατάσταση της οκάς από το κιλό, στα τέλη της δεκαετίας του '50, η Ελλάδα δεν έχει γνωρίσει άλλοτε τόσο μεγάλη νομισματική αλλαγή.

Η δραχμή βέβαια άλλαξε πολλές φορές πρόσωπο από το 1952. Για καιρό παλαιά κέρματα και χαρτονομίσματα κυκλοφορούσαν παράλληλα με τα νέα. Πάντως, ούτε για τους υπόλοιπους Ευρωπαίους θα είναι εύκολο, αφού σε πολλές χώρες, όπως η Γερμανία και η Γαλλία, χρησιμοποιούνται τα ίδια και απαράλλακτα κέρματα και χαρτονομίσματα τα τελευταία τριάντα χρόνια.

Τι θα αντιμετωπίσουμε σε βασικά είδη		
ΕΙΔΟΣ	ΣΕ ΔΡΑΧΜΕΣ (σημερινή αξία)	ΣΕ EURO (μελλοντική αξία)
ΨΩΜΙ	300 δρχ	0,88 euro
ΛΑΔΙ	1.300 δρχ	3,81 euro
ΠΑΤΑΤΕΣ	180 δρχ	0,52 euro
ΝΤΟΜΑΤΕΣ	500 δρχ	1,46 euro
ΤΣΙΓΑΡΑ	750 δρχ	2,20 euro
ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ	300 δρχ	0,88 euro
ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ	2.000 δρχ	5,86 euro
ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ	250 δρχ	0,73 euro
ΟΑΣΑ	150 δρχ	0,44 euro
ΒΑΣΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ	150.000 δρχ	440,20 euro
ΣΥΝΤΑΞΗ	150.000 δρχ	440,20 euro
ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ	2.000 δρχ	5,86 euro
ΘΕΑΤΡΟ	5.000 δρχ	14,67 euro

ΓΛΩΣΣΑΡΙ

- **Διπλή αναγραφή τιμών:** η αναγραφή των τιμών τόσο σε ευρώ όσο και σε εθνικό νόμισμα.
- **Διπλή κυκλοφορία νομισμάτων:** την περίοδο που θα ακολουθήσει την εισαγωγή χαρτονομισμάτων και των κερμάτων σε ευρώ, (1^η Ιανουαρίου 2002), και για χρονικό διάστημα που θα καθοριστεί από το κάθε Κράτος-Μέλος, χωρίς όμως να υπερβαίνει τους έξι μήνες, τα χαρτονομίσματα και τα κέρματα σε ευρώ αλλά και σε εθνικό νόμισμα θα κυκλοφορούν παράλληλα στην επικράτεια του κάθε Κράτους-Μέλους.
- **Εθνικά νομίσματα:** τα εθνικά νομίσματα θα εξακολουθήσουν να υπάρχουν κατά τη μεταβατική περίοδο, αλλά θα ορίζονται ως μη δεκαδικές υποδιαίρεσεις του ευρώ.
- **Ευρωπαϊκή Επιτροπή:** το εκτελεστικό όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο εισηγείται τους ευρωπαϊκούς κανονισμούς.
- **Ευρωπαϊκή Ένωση:** η Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελείται σήμερα από 15 Κράτη-Μέλη: Αυστρία, Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Δανία, Ελλάδα, Ηνωμένο Βασίλειο, Ιρλανδία, Ισπανία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Ολλανδία, Πορτογαλία, Σουηδία, και Φιλανδία.
- **Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ):** Είναι η νέα Κεντρική Τράπεζα που άρχισε τις εργασίες της το 1998 ως διάδοχος του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ιδρύματος, με στόχο την άσκηση της νομισματικής πολιτικής στην ΟΝΕ και την εισαγωγή των χαρτονομισμάτων και των κερμάτων σε ευρώ. Θα είναι το εκτελεστικό όργανο του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών.
- **Ευρωπαϊκή Νομισματική Μονάδα (ECU):** το ECU δημιουργήθηκε το 1979. Ήταν ένα καλάθι νομισμάτων δώδεκα κρατών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Το ECU, που είναι επίσης γνωστό ως «Ευρωπαϊκό Καλάθι Νομισμάτων», χρησιμοποιήθηκε στις εμπορικές και χρηματοοικονομικές συναλλαγές, όπως το δολλάριο των ΗΠΑ ή το γιεν, παρόλο που δεν υπήρχε σε φυσική μορφή. Το ευρώ αντικατέστησε το ECU με ισοτιμία μετατροπής 1 προς 1, την 1^η Ιανουαρίου 1999.

- **Ευρωπαϊκό Νομισματικό Σύστημα (ΕΝΣ):**
θεσμοθετήθηκε το 1979 με στόχο τη μείωση της νομισματικής αστάθειας και του πληθωρισμού στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ορισμένα Κράτη-Μέλη είχαν ορίσει περιθώρια διακύμανσης μεταξύ των νομισμάτων τους, τα οποία παρακολουθούντο από το Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών (ΜΣΙ).
- **Ευρωπαϊκό Συμβούλιο :** παρέχει στην ΕΕ την απαραίτητη ώθηση για την ανάπτυξη της και καθορίζει τις γενικές πολιτικές κατευθύνσεις της. Απαρτίζεται από τους Αρχηγούς Κρατών-Μελών ή Κυβερνήσεων των Κρατών-Μελών και τον Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
- **Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Υπουργών:** όργανο που αποτελείται από τους αρμόδιους, (για το υπό εξέταση θέμα), Υπουργούς των Κρατών-Μελών (το Συμβούλιο των Υπουργών Οικονομικών (ECOFIN), το Συμβούλιο των Υπουργών Τουρισμού κ.λ.π.).
- **Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (ESCB):** περιλαμβάνει τις κεντρικές τράπεζες των χωρών της ΕΕ και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Έχει ως στόχο τη χάραξη και εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής, τη διαχείριση των συναλλαγματικών αποθεμάτων των Κρατών-Μελών και την προώθηση της ομαλής λειτουργίας των συστημάτων πληρωμής.
- **Ζώνη του ευρώ:** η γεωγραφική περιοχή που ορίζεται από τα Κράτη-Μέλη που συμμετέχουν στην ΟΝΕ.
- **Ημέρα-Ε:** η ημερομηνία της εισαγωγής των χαρτονομισμάτων και των κερμάτων σε ευρώ. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επέλεξε την 1^η Ιανουαρίου 2002.
- **Ισοτιμίες μετατροπής:** οι αμετάκλητες ισοτιμίες μετατροπής ανάμεσα στο ευρώ και τα διάφορα εθνικά νομίσματα καθορίστηκαν την 1^η Ιανουαρίου 1999. Οι ισοτιμίες αυτές είναι εξαψήφιοι αριθμοί, εξαιρουμένων των αρχικών μηδενικών, και καθορίζουν πλέον την αξία ενός ευρώ στο εθνικό νόμισμα.
- **Κράτη-Μέλη:** οι 15 χώρες που αποτελούν την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- **Κριτήρια Σύγκλισης:** προϋποθέσεις που έθεσε η Συνθήκη του Μάαστριχτ για όλα τα Κράτη-Μέλη που επιθυμούν να συμμετέχουν στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ). Το Μάιο του 1998, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καθόρισε τα Κράτη-Μέλη που μπορούν να συμμετέχουν στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση από 1.1.1999 βάσει των οικονομικών στοιχείων του 1997 και ανακοίνωσε τις διμερείς

ισοτιμίες μεταξύ των νομισμάτων των χωρών που συμμετέχουν στην ΟΝΕ.

- **Μεταβατική περίοδος:** η περίοδος που ακολουθεί την εισαγωγή του ευρώ ως επίσημου νομίσματος της ΟΝΕ και προηγείται της κυκλοφορίας των χαρτονομισμάτων και των κερμάτων σε ευρώ, δηλαδή από την 1^η Ιανουαρίου 1999 μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2001.

- **Μηχανισμός Συναλλαγματικών Ισοτιμιών 2 (ERM 2):** διάδοχος του Μηχανισμού Συναλλαγματικών Ισοτιμιών. Αποτελεί το πλαίσιο για τη συνεργασία σε επίπεδο συναλλαγματικής πολιτικής μεταξύ της περιοχής του ευρώ και των Κρατών-Μελών που δεν συμμετέχουν σε αυτήν από την έναρξη του Τρίτου Σταδίου.

- **Οδηγίες στρογγυλοποίησης:** τα ποσά που προκύπτουν από τη μετατροπή του ευρώ στα εθνικά νομίσματα στρογγυλοποιούνται ως εξής: προς τα επάνω ή προς τα κάτω, προς την πλησιέστερη υποδιαίρεση ή στην περίπτωση που δεν υπάρχει υποδιαίρεση, στην πλησιέστερη μονάδα, ή τέλος ανάλογα με την εθνική νομοθεσία ή τις ακόλουθες πρακτικές, σε πολλαπλάσιο ή κλάσμα της υποδιαίρεσης ή της εθνικής νομισματικής μονάδας.

- **Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ):** η ΟΝΕ, όπως έχει επίσημα προσδιοριστεί από τη Συνθήκη του Μάαστριχτ το 1992, είναι η ζώνη χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που μοιράζονται την ίδια νομισματική πολιτική και το ίδιο νόμισμα, το ευρώ. Η ΟΝΕ τέθηκε σε ισχύ την 1^η Ιανουαρίου 1999.

- **Συναλλαγματική ισοτιμία:** η ισοτιμία μετατροπής ανάμεσα στο ευρώ και τα νομίσματα εκτός ζώνης του ευρώ, ή ανάμεσα σε διαφορετικά εθνικά νομίσματα εκτός ζώνης.

- **Συνθήκη του Μάαστριχτ:** η «Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Ένωσης» που επικυρώνει το στόχο της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης. Υπεγράφη το Φεβρουάριο του 1992 στο Μάαστριχτ και καθορίζει τα κριτήρια σύγκλισης για τη συμμετοχή στην ΟΝΕ.

Η οργάνωση της μετάβασης στο ευρώ στα άλλα κράτη μέλη

Αυστρία

Οι συζητήσεις ξεκίνησαν το 1996 υπό τη διεύθυνση του Υπουργείου Οικονομικών και της Κεντρικής Τράπεζας. Σύμφωνα με το Σχέδιο Μετάβασης, που δημοσιεύτηκε το Νοέμβριο του 1997, έγιναν οι ακόλουθες ενέργειες :

Χρηματοοικονομικές αγορές

- Το κράτος έχει μετατρέψει το δημόσιο χρέος και εκδίδει τίτλους σε ευρώ από το 1999.
- Όλες οι χρηματοοικονομικές αγορές πέρασαν στο ευρώ στις 4.1.1999.

Σχέσεις με τη δημόσια διοίκηση

- Οι δημόσιες υπηρεσίες δέχονται πληρωμές και φορολογικές δηλώσεις σε ευρώ από το 1999.
- Δεν έχει ακόμη ληφθεί απόφαση σχετικά με την αποδοχή δηλώσεων για τις ασφαλιστικές εισφορές σε ευρώ, κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου. Ήδη από το 1999, οι ασφαλιστικές εισφορές μπορούν να πληρώνονται σε ευρώ.
- Από το 1999, οι επιχειρήσεις μπορούν να τηρούν τα λογιστικά τους βιβλία σε ευρώ και να εκφράζουν σε αυτό τις νόμιμες δημοσιεύσεις και τις οικονομικές πληροφορίες τους.
- Από την 1.1.1999, μπορεί να συσταθεί επιχείρηση με κεφάλαιο σε ευρώ ή να μετατραπεί το εταιρικό κεφάλαιο υφιστάμενης επιχείρησης σε ευρώ.

Μέσα πληρωμών

- Οι αυστριακές τράπεζες προσφέρουν στους πελάτες τους λογαριασμούς και μέσα τραπεζικών πληρωμών σε ευρώ από την 1.1.1999.
- Η μετατροπή των καταθέσεων και των εισερχόμενων ποσών σε ευρώ, στη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου, θα γίνεται χωρίς χρέωση από τις αυστριακές τράπεζες. Τα εξερχόμενα ποσά σε ευρώ θα χρεώνονται όπως και τα εξερχόμενα ποσά σε σελίνια.

Δυνατότητες για τους ιδιώτες

- Οι ιδιώτες μπορούν να υποβάλλουν φορολογικές δηλώσεις και να καταβάλλουν τους φόρους τους σε ευρώ από το 1999.

Νομοθετικά μέτρα για τη μετάβαση στο ευρώ (θεσπίστηκαν τον Αύγουστο του 1999)

- Προσαρμογή των νόμων που αναφέρονται στα επιτόκια (προεξοφλητικό, LOMBARD, VIBOR, κλπ.)
- Προσαρμογή των νόμων σχετικά με το φόρο εισοδήματος και το φόρο εταιρειών, ώστε να είναι δυνατή η υποβολή φορολογικών δηλώσεων σε ευρώ.
- Προσαρμογή της νομοθεσίας που αφορά τις εταιρείες και το εμπόριο.
- Προσαρμογή της νομοθεσίας για τα νομισματικά θέματα, τις διεθνείς συναλλαγές και τις κεφαλαιαγορές.

Βέλγιο

Οι συζητήσεις άρχισαν το 1995 και συνεχίζονται, από το 1997, στο Commissariat general de l'euro (Επιτροπή για το ευρώ) και την ομάδα εργασίας Admi-euro που διευθύνει το Υπουργείο Οικονομικών. Σύμφωνα με το Σχέδιο Μετάβασης (Αύγουστος 1996) που διευκρινίζεται στις κατευθυντήριες γραμμές, τις οποίες θέσπισε η βελγική κυβέρνηση τον Ιούλιο του 1997, έγιναν οι ακόλουθες ενέργειες :

Χρηματοοικονομικές αγορές

- Όσον αφορά το δημόσιο χρέος, από την 1.1.1999, τα ομόλογα και τα έντοκα γραμμάτια του Δημοσίου εκδίδονται σε ευρώ. Τα ομόλογα που είχαν εκδοθεί πριν από την ημερομηνία αυτή μετατράπηκαν σε ευρώ, ενώ κάτι αντίστοιχο έχει προβλεφθεί και για τα έντοκα γραμμάτια του Δημοσίου.
- Όλες οι χρηματοοικονομικές αγορές πέρασαν στο ευρώ στις 4.1.1999. Έχουν ληφθεί μέτρα, ώστε, μέχρι το τέλος της μεταβατικής περιόδου τουλάχιστον, να υπάρχει δυνατότητα μετατροπής των δημοσιευμένων τιμών σε βελγικά φράγκα.

Σχέσεις με τη δημόσια διοίκηση

- Από την 1.1.1999, οι επιστροφές και οι πληρωμές προς και από τις δημόσιες υπηρεσίες γίνονται είτε σε βελγικά φράγκα είτε σε ευρώ, ανάλογα με την προτίμηση του φορολογούμενου. Από την 1.1.2002, όλες οι πληρωμές θα γίνονται σε ευρώ. Στη

διάρκεια της περιόδου απόσυρσης της εθνικής νομισματικής μονάδας, οι υπηρεσίες θα δέχονται πληρωμές τοις μετρητοίς σε βελγικά φράγκα.

- Από την 1.1.1999, οι δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες δέχονται δηλώσεις σε ευρώ, η επιλογή όμως του φορολογούμενου (επιχείρησης ή ιδιώτη) είναι αμετάκλητη. Ο κανόνας αυτός ισχύει για τις ακόλουθες καταβολές : φόρος εισοδήματος και εξομοιούμενοι φόροι, ΦΠΑ, έμμεσοι φόροι κατανάλωσης, οικολογικοί φόροι, τέλη εγγραφής, τελωνειακοί δασμοί, φόροι εξομοιούμενοι προς τα τέλη χαρτοσήμου, φόροι κληρονομιάς και ασφαλιστικές εισφορές.
- Όσον αφορά τα κατώτατα όρια και τις κλίμακες, εξακολουθούν να δημοσιεύονται σε βελγικά φράγκα στη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου. Οι δημόσιες υπηρεσίες ενημερώνουν τους ενδιαφερόμενους για το αντίστοιχο ποσό σε ευρώ (οι μετατροπές και οι στρογγυλοποιήσεις θα γίνονται μηχανικά).
- Οι επιχειρήσεις μπορούν να τηρούν τα λογιστικά τους βιβλία σε ευρώ από την 1.1.1999 και να εκφράζουν τις νόμιμες δημοσιεύσεις και τις οικονομικές πληροφορίες τους σε ευρώ.
- Από την 1.1.1999, μπορεί να συσταθεί εταιρεία με κεφάλαιο σε ευρώ ή να μετατραπεί το εταιρικό κεφάλαιο υφιστάμενης επιχείρησης σε ευρώ.

Συστήματα και μέσα πληρωμών

- Οι τράπεζες προσφέρουν στους πελάτες τους λογαριασμούς και μέσα τραπεζικών πληρωμών σε ευρώ από την 1.1.1999.
- Η εκκαθάριση των συναλλαγών των διατραπεζικών συστημάτων πληρωμών (ELLIPS, CEC, γραφείο συμψηφισμού) γίνεται σε ευρώ. Τα προαναφερθέντα συστήματα διατραπεζικών πληρωμών καθιέρωσαν το ευρώ από την 1.1.1999. Οι εκδότριες τράπεζες διαβιβάζουν, με κάθε εντολή πληρωμής, τον κωδικό της νομισματικής μονάδας της πρωτογενούς συναλλαγής και η πληροφορία αυτή μεταφέρεται μέσω του συστήματος.
- Η μετατροπή των πληρωμών από ευρώ σε BEF και αντίστροφα δεν συνεπάγεται κανένα έξοδο για τους πελάτες. Το ίδιο ισχύει και για τη μετατροπή σε ευρώ των καταθέσεων σε βελγικά φράγκα, με την προϋπόθεση ότι αυτή θα γίνει μόνο μία φορά.

Δυνατότητες για τους ιδιώτες

- Οι επιχειρήσεις μπορούν να χρησιμοποιούν το ευρώ για την πληρωμή των υπαλλήλων τους. Οι αποδοχές και ο υπολογισμός

των διαφόρων κρατήσεων μπορούν επίσης να εκφράζονται σε ευρώ από την 1.1.1999.

- Αντίθετα, οι αποδοχές και τα κοινωνικά επιδόματα που καταβάλλονται από τις δημόσιες υπηρεσίες θα υπολογίζονται σε βελγικά φράγκα μέχρι τις 31.12.2001 το αργότερο.
- Οι ιδιώτες μπορούν να υποβάλλουν φορολογικές δηλώσεις και να πληρώνουν τους φόρους τους σε ευρώ από την 1.1.1999.

Νομοθετικά μέτρα για τη μετάβαση στο ευρώ

- Ο Νόμος για το ευρώ της 30.10.1998 περιλαμβάνει διατάξεις που αφορούν :
 - Τη μετατροπή και τη στρογγυλοποίηση
 - Τα επιτόκια αναφοράς
 - Τις διοικητικές και φορολογικές ρυθμίσεις
 - Τα χρηματοοικονομικά προϊόντα και τις αγορές
 - Το εταιρικό κεφάλαιο των εταιρειών
 - Τη διπλή αναγραφή
 - Τη συνέχεια των συμβάσεων
 - Τις μετατροπές και τις ανταλλαγές από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα
 - Τις κοινωνικές ρυθμίσεις

Γαλλία

Τον Ιούλιο του 1996, η Τραπεζική και Χρηματοοικονομική Επιτροπή Ευρώ μαζί με τη Γαλλική Κεντρική Τράπεζα και άλλους χρηματοοικονομικούς φορείς της Γαλλίας, συνέταξαν συλλογικά, μία αναφορά με τις βασικές κατευθύνσεις του Σχεδίου Μετάβασης. Προτιμήθηκε η μέθοδος “ Big Bang ” για τα κρατικά ομόλογα, τις μετοχές, τις μακροπρόθεσμες επενδύσεις, τα αμοιβαία κεφάλαια και τα παράγωγα. Από τις 4 Ιανουαρίου 1999, όλες οι μετοχές, τα αποταμιευτικά ομόλογα και τα μετατρέψιμα ομόλογα διαπραγματεύονται σε ευρώ.

Χρηματοοικονομικές αγορές

- **Ομόλογα :** Τα περισσότερα ομόλογα αναφέρονται ως ποσοστό της ονομαστικής τους αξίας. Αυτό δεν άλλαξε με την εισαγωγή του ευρώ. Αντίθετα, τα μετατρέψιμα σε μετοχές ομόλογα είναι τα μοναδικά που αναφέρονται στην τιμή της αγοράς και αποτιμώνται σε ευρώ, όπως και οι μετοχές.

- **Μετοχές :** Το γαλλικό Χρηματιστήριο Αξιών απεικονίζει όλες τις μετοχές μόνο σε ευρώ με δύο δεκαδικά (euro cents), άσχετα με το αν μετατρέπονται σε ευρώ ή όχι από την εκδότρια εταιρεία.

Εκκαθάριση

- **Η συμφωνία (matching) εντολών :** Θα γίνεται αποκλειστικά σε ευρώ. Πριν από τη μετάβαση στο ευρώ, το matching των εντολών ακόμη και για συναλλαγές που εκκαθαρίστηκαν μετά τις 4.1.1999 έγινε σε γαλλικά φράγκα.
- **Εκκαθάριση :** Το σύστημα εκκαθάρισης λειτουργεί σε ευρώ με την ίδια τεχνική και λειτουργική βάση, όπως αυτή που εφαρμοζόταν στη Γαλλία έως τις 31.12.1998. Ο τελικός μεσάζων στέλνει στο Κεντρικό Αποθετήριο Αξιών (SICOVAM) οδηγίες εκκαθάρισης σε ευρώ. Για τα μη μετατρέψιμα πιστοποιητικά κατάθεσης, η ονομαστική αξία της ποσότητας ορίζεται σε γαλλικά φράγκα. Η εκκαθάριση στην ημερομηνία λήξης (value date) γίνεται αποκλειστικά σε ευρώ. Το SICOVAM επιβεβαιώνει στους συμμετέχοντες την εκκαθάριση σε ευρώ.

Τελευταία ημέρα διαπραγμάτευσης σε εθνική νομισματική μονάδα

Τελευταία ημέρα διαπραγμάτευσης στη γαλλική εθνική νομισματική μονάδα στη χρηματοοικονομική αγορά για μετοχές, ομόλογα και MONEP/MATIE ήταν η 30.12.1998. Το γαλλικό Χρηματιστήριο Αξιών παρέμεινε κλειστό στις 31.12.1998, σε αντίθεση με την εξωχρηματιστηριακή (OTC) αγορά και τους υπόλοιπους φορείς της χρηματαγοράς, που λειτούργησαν κανονικά. Για το λόγο αυτό η μηνιαία εκκαθάριση έγινε στις 30.12.1998.

Η τιμή μετατροπής για τις μετέχουσες χώρες κοινοποιήθηκε την 1.1.1999 και από τις 4.1.1999, όλες οι συναλλαγές πραγματοποιούνται σε ευρώ.

Μετατρέψιμα ομόλογα

- **Κρατικά ομόλογα :** Την 1.1.1999, όλες οι υπάρχουσες εκδόσεις ομολόγων είχαν μετατραπεί σε ευρώ από τη γαλλική κυβέρνηση. Οι νέες εκδόσεις κρατικών ομολόγων – από την 1.1.1999 και κατόπιν – επιβαλλόταν να είναι σε ευρώ.
- **Συμφωνίες επαναγοράς (repos) :** Τα repos, των οποίων το δεύτερο σκέλος της συναλλαγής εκκαθαρίστηκε μετά

την εβδομάδα μετάβασης στο ευρώ, μετατράπηκαν αυτόματα από τα συστήματα της αγοράς και τον θεματοφύλακα. Δεν υπήρξε μετατροπή του αρχικού συμβολαίου, έτσι ώστε να τηρηθεί η αρχή της συνέχειας των συμβάσεων.

- **Εκκρεμείς συναλλαγές :** Η διαδικασία μετατροπής δεν επηρέασε το αρχικό συμβόλαιο μεταξύ των δύο αντισυμβαλλόμενων. Παρ' όλα αυτά προκλήθηκαν μικρές διαφορές.

Εταιρικά Ομόλογα

Το γαλλικό Υπουργείο Οικονομικών ετοίμασε νομικές διατάξεις, ώστε να εξασφαλίσει τη χρήση μεθόδων μετατροπής των εταιρικών ομολόγων ιδίων με αυτές που ακολουθήθηκαν στη μετατροπή των κρατικών.

- **Μετοχές :** Η μετατροπή των μετοχών μπορούσε να αρχίσει από την 1.1.1999. Κατά την περίοδο μετατροπής, οι εταιρείες ήταν ελεύθερες να αποφασίσουν εάν, τότε και πώς επιθυμούν τη μετατροπή των μετοχών τους. Στις 31.12.2001, όμως, όλες οι εταιρικές μετοχές πρέπει να έχουν μετατραπεί σε ευρώ.
- **Ανακοινώσεις εταιρικών πράξεων :** Σε περίπτωση που οι εταιρείες δεν είχαν μετατρέψει τις μετοχές τους σε ευρώ μέχρι τις 31.12.1999, ήταν ελεύθερες να ανακοινώσουν την πληρωμή μερισμάτων και την έκδοση κουπονίων σε ευρώ και/ή σε γαλλικά φράγκα και να δώσουν εντολή πληρωμής στην εθνική νομισματική μονάδα. Οι εκδότριες εταιρείες μπορούν, κατά τη μεταβατική περίοδο, να ανακοινώνουν εταιρικές πράξεις σε ευρώ ή σε εθνική νομισματική μονάδα ή και στα δύο. Οι χρηματοοικονομικοί διαμεσολαβητές και οι συμμετέχοντες φορείς της αγοράς προώθησαν τέτοιου είδους πράξεις σε ευρώ.

Νομικές και ρυθμιστικές διατάξεις

Το γαλλικό Υπουργείο Οικονομικών ανέλαβε να διαμορφώσει το απαραίτητο νομικό πλαίσιο για τη μετάβαση στο ευρώ και συγκεκριμένα όλες τις διατάξεις που αφορούσαν το χρηματοοικονομικό σύστημα.

Γερμανία

Οι συζητήσεις άρχισαν το Νοέμβριο του 1995, υπό την αιγίδα του Υπουργείου Οικονομικών, για το συντονισμό του κυβερνητικού έργου για τη μετάβαση στο ευρώ. Η κυβέρνηση αποφάσισε να καταργήσει τις νομοθετικές διατάξεις που παρεμπόδιζαν τη χρήση του ευρώ στον ιδιωτικό τομέα, επιτρέποντας την προαιρετική χρήση του από την 1.1.1999.

Χρηματοοικονομικές αγορές

- Από την 1.1.1999, το κράτος προέβη στη μετατροπή των χρεών του και την έκδοση τίτλων σε ευρώ. Ορισμένα μέλη της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας δεν θα μετατρέψουν το σύνολο του χρέους τους, κυρίως τους τίτλους για τους οποίους δεν υπάρχει δευτερογενής αγορά.
- Όλες οι χρηματοοικονομικές αγορές πέρασαν στο ευρώ στις 4.1.1999.

Σχέσεις με τη δημόσια διοίκηση

- Οι δημόσιες υπηρεσίες δέχονται πληρωμές φορολογικών και ασφαλιστικών εισφορών σε ευρώ από την 1.1.1999.
- Αντίθετα, οι φορολογικές δηλώσεις και οι δηλώσεις για τις ασφαλιστικές εισφορές θα παραμείνουν σε μάρκα μέχρι την 1.1.2002. Από την 1.1.1999, ωστόσο, το ετήσιο εκκαθαριστικό του ΦΠΑ και η βεβαίωση παρακράτησης φόρου επί του μισθού μπορούν να συντάσσονται σε ευρώ.
- Οι γερμανικές επιχειρήσεις μπορούν να τηρούν τα λογιστικά τους βιβλία σε ευρώ. Επίσης, μπορούν να εκφράζουν στο ενιαίο νόμισμα τις νόμιμες δημοσιεύσεις και τις οικονομικές πληροφορίες τους από την 1.1.1999.
- Από την 1.1.1999, μπορεί να συσταθεί εταιρεία με κεφάλαιο σε ευρώ ή να μετατραπεί το εταιρικό κεφάλαιο υφιστάμενης επιχείρησης σε ευρώ. Η ελάχιστη ονομαστική αξία των μετοχών ορίστηκε από 5 DEM σε 1 ευρώ. Επίσης, επιτρέπεται η έκδοση μετοχών χωρίς ονομαστική αξία.
- Από την 1.1.1999, Οι επιχειρήσεις μπορούν να υποβάλλουν προσφορές σε ευρώ στα πλαίσια δημόσιων διαγωνισμών. Τα περισσότερα μέλη της Ομοσπονδίας ανακοίνωσαν ότι θα έχουν την ίδια προσέγγιση με την ομοσπονδιακή κυβέρνηση.

Συστήματα και μέσα πληρωμών

- Οι γερμανικές τράπεζες προσφέρουν στους πελάτες τους λογαριασμούς και τραπεζικά μέσα πληρωμών σε ευρώ από την 1.1.1999.
- Οι γερμανικές τράπεζες δεν θα χρεώνουν τη μετατροπή σε ευρώ των λογαριασμών καταθέσεων και των εισερχόμενων ποσών.

Δυνατότητες για τους ιδιώτες

- Οι ιδιώτες θα μπορούν να πληρώνουν τους φόρους τους σε ευρώ από την 1.1.1999.
- Συνεχίζονται οι συζητήσεις για να καθοριστεί η ημερομηνία μετάβασης στο ευρώ των φορολογικών δηλώσεων των ιδιωτών.

Νομοθετικά μέτρα για τη μετάβαση στο ευρώ

- Ο Νόμος της 15.6.1998, σχετικά με την εισαγωγή του ευρώ, τέθηκε σε ισχύ την 1.1.1999. Το κείμενο αυτό προβλέπει, μεταξύ άλλων, τα εξής :
 - Την αντικατάσταση του προεξοφλητικού επιτοκίου ως κεντρικού επιτοκίου αναφοράς με το βασικό επιτόκιο, την υποκατάσταση, δηλαδή, του Fibor από το Euribor
 - Την προσαρμογή των διαδικασιών νομικής ειδοποίησης σχετικά με την προαιρετική χρήση του ευρώ από το 1999
 - τις διατάξεις του εταιρικού δικαίου (ίδρυση επιχείρησης με κεφάλαιο σε ευρώ, μετατροπή του κεφαλαίου σε ευρώ, συμπεριλαμβανομένων και των αυξήσεων και μειώσεων κεφαλαίου)
 - τις διατάξεις του λογιστικού δικαίου (δυνατότητα τήρησης λογιστικών βιβλίων σε ευρώ, μη φορολόγηση των επιχειρήσεων, όταν προβαίνουν στην κατανομή των αποθεματικών του ισολογισμού μεταξύ των νομισματικών μονάδων της ζώνης του ευρώ)
 - το χρηματιστηριακό δίκαιο (δυνατότητα δημοσίευσης τιμών σε ευρώ, μεταβίβαση από τη δημόσια διοίκηση ορισμένων ρυθμιστικών εξουσιών της) : μερική εφαρμογή μετά την ψήφιση του νόμου, ώστε να ξεκινήσουν οι προπαρασκευαστικές εργασίες,

- διατάξεις που αφορούν την έκδοση νέων τραπεζογραμματίων (μέτρα προστασίας των καταναλωτών από πλαστό χρήμα)
 - την προσαρμογή της νομοθεσίας περί νομίσματος (λήξη της απαγόρευσης για τη σύναψη συμβάσεων με ρήτρα αναπροσαρμογής των τιμών)
 - την προσαρμογή του νόμου σχετικά με την εποπτεία του ασφαλιστικού τομέα (προσαρμογή των κανόνων κάλυψης έναντι των κινδύνων της αγοράς)
- Η κυβέρνηση εξετάζει την κατάργηση της νόμιμης ισχύος των κερμάτων και των τραπεζογραμματίων σε μάρκα από την ημερομηνία εισαγωγής του ευρώ σε φυσική μορφή, δηλαδή από την 1.1.2002. Το σχετικό νομοσχέδιο βρίσκεται στο στάδιο της επεξεργασίας. Θα αποτελέσει επαναστατική νομική καινοτομία. Το μάρκο θα συνεχίσει να γίνεται δεκτό, υπό ορισμένες προϋποθέσεις⁽¹⁾ τουλάχιστον μέχρι τα τέλη Φεβρουαρίου του 2002.

(1) Π.χ. αποδοχή από το εμπόριο πληρωμών σε μάρκα για ποσά κάτω των 20 DEM για κάθε συναλλαγή.

Δανία

Η Δανία, όπως και το Ην. Βασίλειο, καλύπτεται από ρήτρα opt out. Η χώρα αυτή δεν προσχώρησε στη ζώνη του ευρώ την 1.1.1999. Αν και οι αρχές δεν έχουν ξεκινήσει επίσημα τις προπαρασκευαστικές διαδικασίες για την εισαγωγή του ευρώ, το Υπουργείο Οικονομικών δημιούργησε μια επιτροπή επικοινωνίας, στην οποία συμμετέχουν εκπρόσωποι των βιομηχανικών και οικονομικών τομέων και η οποία θα εξετάσει τις συνέπειες της νομισματικής ένωσης για τη δανική κοινωνία. Στις 30.3.1998, το Υπουργείο Οικονομικών δημοσίευσε έκθεση για τη Δανία και το ευρώ, όπου περιγράφονται οι κυριότερες συνέπειες για τη χώρα, που απορρέουν από τη λειτουργία της ζώνης του ευρώ με 11 συμμετέχουσες χώρες, με στόχο την προετοιμασία των επιχειρηματικών και οικονομικών κύκλων, καθώς και των καταναλωτών ενόψει της καθιέρωσης του ευρώ.

Χρηματοοικονομικές αγορές

- Αποφασίστηκε η δημιουργία ενός συστήματος πληρωμών σε ευρώ: από την 1.1.1999, οι δανικές τράπεζες είναι σε θέση να δέχονται πληρωμές σε ευρώ

- Όσον αφορά τις κινητές αξίες και προκειμένου να καλυφθεί η ζήτηση για συναλλαγές σε ευρώ, μετά από σχετικό αίτημα εκδοτών, δημιουργήθηκε μια υποδομή σε ευρώ, παράλληλα με την υπάρχουσα σε δανικές κορώνες, από την 1.1.1999

Σχέσεις με τη δημόσια διοίκηση

- Οι επιχειρήσεις πρέπει να τηρούν τα λογιστικά τους βιβλία σε ευρώ και μπορούν παράλληλα να τηρούν και λογαριασμούς στο ενιαίο νόμισμα.

Ηνωμένο Βασίλειο

Το Ην. Βασίλειο δεν εντάχθηκε στη ζώνη του ευρώ την 1.1.1999. Ωστόσο, η Τράπεζα της Αγγλίας δημοσιεύει λεπτομερή ανάλυση των προετοιμασιών για τη μετάβαση στο ευρώ, που έχουν ήδη αρχίσει ή προβλέπονται μελλοντικά. Εξάλλου, υπουργική ομάδα, της οποίας προεδρεύει ο υπουργός Οικονομικών, συστάθηκε το Μάρτιο του 1998, ώστε να εποπτεύει τη διαδικασία προετοιμασίας των υπουργείων για τη μετάβαση στο ενιαίο νόμισμα.

Χρηματοοικονομικές αγορές

- Οι τιμές των ευρωπαϊκών τίτλων δημοσιεύονται σε ευρώ από το 1999. Το ίδιο ισχύει, αν το ζητήσει ο εκδότης, για τους εγχώριους τίτλους.

Σχέσεις με τη δημόσια διοίκηση

- Από το 1999, είναι δυνατή η σύσταση εταιρείας με κεφάλαιο σε ευρώ. Επίσης, υπάρχει δυνατότητα επαναπροσδιορισμού του κεφαλαίου των υφιστάμενων επιχειρήσεων σε ευρώ.
- Οι επιχειρήσεις μπορούν να τηρούν τα βιβλία τους σε ευρώ από την 1.1.1999, κάτι που δεν αποτελεί αλλαγή σε σχέση με την παρούσα κατάσταση, εφόσον υπάρχει η δυνατότητα τήρησης των βιβλίων σε άλλο νόμισμα εκτός της στερλίας. Μπορούν επίσης να εκφράζουν σε ευρώ τις νόμιμες δημοσιεύσεις και τις οικονομικές πληροφορίες τους.

- Επίσης, κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις, θα υπάρχει πιθανώς δυνατότητα καταβολής ορισμένων φόρων σε ευρώ.

Συστήματα πληρωμών

- Όσον αφορά την πληρωμή μεγάλων ποσών, έχουν ληφθεί μέτρα για την προσαρμογή του βρετανικού συστήματος συμψηφισμού στην ευρωζώνη είτε ενταχθεί το Ην. Βασίλειο είτε όχι.

Ιρλανδία

Τις διεξαγόμενες διαβουλεύσεις και συζητήσεις συντονίζει, από το 1995, το Υπουργείο Οικονομικών. Σύμφωνα με το Σχέδιο Μετάβασης, που δημοσιεύτηκε το 1997 και ενημερώθηκε το 1998, έγιναν οι ακόλουθες ενέργειες :

Χρηματοοικονομικές αγορές

- Το τρέχον δημόσιο χρέος μετατράπηκε σε ευρώ την 1.1.1999. Από την ημερομηνία αυτή, οι νέες εκδόσεις τίτλων γίνονται σε ευρώ.
- Όλες οι χρηματοοικονομικές αγορές εισήγαγαν το ευρώ στις 4.1.1999. Οι αποταμιευτές μπορούν, αν επιθυμούν, να πραγματοποιούν τις συναλλαγές τους σε λίρες Ιρλανδίας, στη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου.

Σχέσεις με τη δημόσια διοίκηση

- Οι φορολογικές και τελωνειακές υπηρεσίες δέχονται πληρωμές σε ευρώ από την 1.1.1999. Η επιλογή είναι αμετάκλητη.
- Οι φορολογικές υπηρεσίες δέχονται επίσης δηλώσεις σε ευρώ, στη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου, με την επισήμανση ότι η επιλογή του φορολογούμενου είναι αμετάκλητη.
- Οι κοινωνικές εισφορές μπορούν να δηλώνονται και να πληρώνονται σε ευρώ από το 1999.
- Οι επιχειρήσεις μπορούν να τηρούν τα λογιστικά τους βιβλία σε ευρώ από την 1.1.1999 και να εκφράζουν σε αυτό τις νόμιμες δημοσιεύσεις και τις οικονομικές πληροφορίες τους.

- Από το 1999, μπορεί να συσταθεί εταιρεία με κεφάλαια σε ευρώ ή να μετατραπεί το εταιρικό κεφάλαιο υφιστάμενης επιχείρησης σε ευρώ.

Συστήματα και μέσα πληρωμών

- Το ευρώ και η ιρλανδική λίρα μπορούν να χρησιμοποιούνται ανεξάρτητα από τη νομισματική μονάδα, στην οποία τηρούνται οι λογαριασμοί.
- Οι τράπεζες προσφέρουν στους πελάτες τους, από την 1.1.1999, όλες τις αιτούμενες υπηρεσίες σε ευρώ.

Δυνατότητες για τους ιδιώτες

- Οι ιδιώτες θα μπορούν να πληρώνουν φόρους και να υποβάλλουν τις δηλώσεις τους σε ευρώ μόνο μετά την 1.1.2002.

Νομοθετικά μέτρα για τη μετάβαση στο ευρώ

- Νόμος περί Κεντρικής Τράπεζας, νόμος σχετικά με την εναρμόνιση της ιρλανδικής νομοθεσίας με τη συνθήκη του Μάαστριχτ, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ την ημερομηνία έναρξης λειτουργίας της ΕΚΤ.
- Νόμος περί οικονομικής και νομισματικής ένωσης, που ψηφίστηκε το 1998.

Ισπανία

Οι συζητήσεις άρχισαν τον Ιούλιο του 1997 στο πλαίσιο διϋπουργικής επιτροπής, της οποίας προεδρεύει ο Υπουργός Οικονομικών. Σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο Μετάβασης, που εγκρίθηκε από την κυβέρνηση το Δεκέμβριο του 1997, έγιναν οι ακόλουθες ενέργειες :

Χρηματοοικονομικές αγορές

- Το κράτος έχει μετατρέψει το δημόσιο χρέος και πραγματοποιεί εκδόσεις τίτλων σε ευρώ από το 1999.
- Όλες οι χρηματοοικονομικές αγορές εισήγαγαν το ευρώ στις 4.1.1999.

Σχέσεις με τη δημόσια διοίκηση

- Οι επιχειρήσεις μπορούν να τηρούν τα λογιστικά τους βιβλία σε ευρώ και να εκφράζουν τις νόμιμες δημοσιεύσεις και τις οικονομικές πληροφορίες τους σε αυτό από την 1.1.1999.
- Οι εταιρείες μπορούν να δηλώνουν σε ευρώ το φόρο εταιρειών και το ΦΠΑ από το 1999. Όλοι οι φόροι μπορούν να καταβάλλονται σε ευρώ από το 1999, εφόσον στο έντυπο αναφέρεται το αρχικό ποσό σε πεσέτες.
- Οι δηλώσεις για τις ασφαλιστικές εισφορές θα παραμείνουν σε ευρώ μέχρι το 2002, αλλά ειδικά οι ασφαλιστικές εισφορές μπορούν να πληρώνονται σε ευρώ ήδη από το 1999.
- Από το 1999, μπορεί να συσταθεί εταιρεία με κεφάλαιο σε ευρώ ή να μετατραπεί το εταιρικό κεφάλαιο υφιστάμενης επιχείρησης σε ευρώ.

Μέσα πληρωμών

Οι ισπανικές τράπεζες προσφέρουν στους πελάτες τους λογαριασμούς, καθώς και μέσα τραπεζικών πληρωμών σε ευρώ από την 1.1.1999.

Η μετατροπή των καταθέσεων, των εισερχόμενων και εξερχόμενων ποσών σε ευρώ διενεργείται χωρίς χρέωση από τις ισπανικές τράπεζες.

Δυνατότητες για τους ιδιώτες

- Οι ιδιώτες θα υποβάλλουν φορολογικές δηλώσεις και θα πληρώνουν τους φόρους τους σε πεσέτες μέχρι το 2002.

Νομοθετικά μέτρα για τη μετάβαση στο ευρώ

- Θέσπιση του βασιλικού διατάγματος που εγκαθιδρύει το θεσμικό πλαίσιο και τη στρατηγική για τη μετάβαση των δημοσίων υπηρεσιών στο ευρώ, τον Απρίλιο του 1997.
- Νομοθεσία σχετικά με τις εταιρείες ψηφίστηκε στις 25.10.1998.

Ιταλία

Οι συζητήσεις άρχισαν από το 1996 στο πλαίσιο της επιτροπής για το ευρώ του Υπουργείου Οικονομικών. Οι εργασίες της επιτροπής ακολουθούν δύο βασικούς άξονες :

- Να διευκολυνθεί η επιλογή εκείνων που σκοπεύουν να χρησιμοποιήσουν το ευρώ από την 1.1.1999
- Να προσδιοριστεί με ακρίβεια το χρονοδιάγραμμα της μετάβασης

Σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο Μετάβασης, που δημοσιεύτηκε το Νοέμβριο του 1997 και ενημερώθηκε το Μάιο του 1998, έγιναν οι ακόλουθες ενέργειες :

Χρηματοοικονομικές αγορές

- Από την 1.1.1999, οι εκδόσεις όλων των τίτλων του Δημοσίου γίνονται σε ευρώ. Το ανεξόφλητο υπόλοιπο του διαπραγματεύσιμου δημοσίου χρέους σε λίρες μετατράπηκε και αυτό σε ευρώ. Το μη διαπραγματεύσιμο δημόσιο χρέος θα μετατραπεί σε ευρώ την 1.1.2002.
- Το σύνολο των χρηματοοικονομικών αγορών πέρασε στο ευρώ στις 4.1.1999. Οι πελάτες έχουν την ευχέρεια να συνεχίσουν τις συναλλαγές τους με τους χρηματοοικονομικούς διαμεσολαβητές σε λιρέτες.
- Οι ιδιώτες ή δημόσιοι εκδότες τίτλων, εκτός από το κράτος, έχουν τη δυνατότητα να επανεκφράσουν το χρέος τους στη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου, διαδικασία η οποία πρέπει να έχει ολοκληρωθεί πριν από τις 31.12.2001.

Σχέσεις με τη δημόσια διοίκηση

- Οι δημόσιες υπηρεσίες δέχονται πληρωμές σε ευρώ ήδη από το 1999. Μπορούν επίσης να κάνουν πληρωμές σε ευρώ, αν το ζητήσει ο φορολογούμενος.
- Οι δημόσιες υπηρεσίες δέχονται τις φορολογικές δηλώσεις και τις δηλώσεις για τις ασφαλιστικές εισφορές σε ευρώ από το 1999. Η επιλογή του ευρώ είναι αμετάκλητη. Οι υπηρεσίες αναλαμβάνουν τη μετατροπή των δηλώσεων σε λιρέτες για την επεξεργασία τους, εφόσον το δημόσιο λογιστικό θα παραμείνει μέχρι το τέλος της μεταβατικής περιόδου σε αυτήν τη νομισματική μονάδα.
- Οι επιχειρήσεις μπορούν να τηρούν τα βιβλία τους και να εκφράζουν τις νόμιμες δημοσιεύσεις και τις λογιστικές πληροφορίες τους σε ευρώ από το 1999. Η επιλογή αυτή είναι αμετάκλητη.
- Από το 1999, μπορεί να συσταθεί εταιρεία με κεφάλαιο σε ευρώ ή να μετατραπεί το εταιρικό κεφάλαιο υφιστάμενης επιχείρησης σε ευρώ. Το ελάχιστο κεφάλαιο σε ευρώ

ανέρχεται σε 100.000 ευρώ για τις ΑΕ και 10.000 ευρώ για τις ΕΠΕ.

Συστήματα και μέσα πληρωμών

- Οι τράπεζες προσφέρουν στους πελάτες τους λογαριασμούς, καθώς και μέσα τραπεζικών πληρωμών σε ευρώ από το 1999.
- Οι διατραπεζικές διαδικασίες για την πληρωμή μεγάλων ποσών, καθώς και η αυτοματοποιημένη διαδικασία κίνησης λογαριασμών τροποποιήθηκαν, ώστε να είναι δυνατή η διεκπεραίωση συναλλαγών σε ευρώ και λιρέτες. Ένα πεδίο για το « νόμισμα » επιτρέπει τον προσδιορισμό της νομισματικής μονάδας, στην οποία είναι εκφρασμένες οι εντολές πρωτογενώς.
- Για την πληρωμή μικροποσών, προβλέπονται δύο χωριστές διαδικασίες συμψηφισμού, ανάλογα με τη νομισματική μονάδα που χρησιμοποιήθηκε.
- Η μετατροπή των καταθέσεων σε ευρώ στη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο χρέωσης. Αντίθετα, η μετατροπή στο τέλος της μεταβατικής περιόδου θα γίνεται δωρεάν.

Δυνατότητες για τους ιδιώτες

- Οι ιδιώτες μπορούν να υποβάλλουν φορολογικές δηλώσεις και να πληρώνουν τους φόρους τους σε ευρώ από το 1999. Η επιλογή αυτή είναι αμετάκλητη.

Νομοθετικά μέτρα για τη μετάβαση στο ευρώ

- Το Δεκέμβριο του 1999, τέθηκε σε ισχύ ο νόμος που εξουσιοδοτεί την κυβέρνηση να εισάγει τα μέτρα για το ευρώ.
- Νομοθετικό διάταγμα της 24.6.1998

Λουξεμβούργο

Οι συζητήσεις άρχισαν το 1996 στο πλαίσιο εθνικού συντονιστικού οργάνου που υπάγεται στο Υπουργείο Οικονομικών. Σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο Μετάβασης, που δημοσιεύτηκε τον Ιούλιο του 1997, έγιναν οι εξής ενέργειες :

Χρηματοοικονομικές αγορές

- Όλα τα δάνεια που εκδίδει το Λουξεμβούργο (OLUX) και τα οποία δεν θα έχουν αποπληρωθεί κατά την εισαγωγή του ενιαίου νομίσματος μετατράπηκαν σε ευρώ την 1.1.1999. Τα υπόλοιπα δάνεια, εκτός των OLUX, που λήγουν μετά τις 31.12.2001 παραμένουν σε φράγκα Λουξεμβούργου. Για τα δάνεια με ημερομηνία λήξης μετά την 1.1.2002, η αποπληρωμή θα γίνει σε ευρώ, όπως και η καταβολή των τόκων, από την 1.1.2002.
- Το σύνολο των χρηματοοικονομικών αγορών πέρασε στο ευρώ στις 4.1.1999.

Σχέσεις με τη δημόσια διοίκηση

- Οι δημόσιες υπηρεσίες δέχονται εισπράξεις και δηλώσεις είτε σε φράγκα Λουξεμβούργου είτε σε ευρώ από την 1.1.1999. Η επιλογή είναι αμετάκλητη. Σε περίπτωση πληρωμών σε ευρώ, χρησιμοποιούνται μετατροπείς εισόδου και εξόδου, εφόσον οι εσωτερικοί λογαριασμοί των υπηρεσιών του Δημοσίου θα παραμείνουν σε φράγκα μέχρι το τέλος της μεταβατικής περιόδου.
- Οι επιχειρήσεις μπορούν να τηρούν τα βιβλία τους και να εκφράζουν τις νόμιμες δημοσιεύσεις και τις οικονομικές πληροφορίες τους σε ευρώ από την 1.1.1999. Η επιλογή του ευρώ είναι αμετάκλητη.
- Από το 1999, μπορεί να συσταθεί εταιρεία με κεφάλαιο σε ευρώ ή να μετατραπεί το εταιρικό κεφάλαιο υφιστάμενης επιχείρησης σε ευρώ.

Συστήματα και μέσα πληρωμών

- Οι τράπεζες προσφέρουν στους πελάτες τους λογαριασμούς, καθώς και όλα τα μέσα τραπεζικών λογαριασμών σε ευρώ από το 1999.
- Τα διατραπεζικά συστήματα πληρωμής μεγάλων ποσών (LIPS Gross) και μικρών ποσών (LIPS-Net) λειτουργούν σε ευρώ από την 1.1.1999. Σε περίπτωση μεταφοράς ποσού εκφρασμένου στη νομισματική μονάδα χώρας της ζώνης του ευρώ, το αρχικό ποσό και ο κωδικός της αρχικής νομισματικής μονάδας κοινοποιούνται από την εκδότρια στην παραλήπτρια τράπεζα.
- Οι υφιστάμενοι λογαριασμοί που τηρούνται σε φράγκα ή άλλη νομισματική μονάδα της ευρωζώνης μετατρέπονται σε ευρώ χωρίς χρέωση. Η μετάβαση στο ενιαίο νόμισμα

είναι αμετάκλητη. Το ίδιο ισχύει και για τις μετατροπές ποσών.

- Η οριστική ανταλλαγή των κερμάτων και των τραπεζογραμματίων σε φράγκα Λουξεμβούργου και Βελγίου με κέρματα και τραπεζογραμμάτια σε ευρώ θα γίνει από τις τράπεζες και το εμπόριο. Η ανταλλαγή αυτή θα γίνεται δωρεάν για τους πελάτες των τραπεζών και τους κατόχους λογαριασμών ταχυδρομικών επιταγών. Στο μέτρο του δυνατού, από την 1.1.2002, οι καταστηματαρχές θα δίνουν ρέστα μόνο σε ευρώ, όποια κι αν είναι η νομισματική μονάδα της πληρωμής (ευρώ ή φράγκα). Το στάδιο της κυκλοφορίας και των δύο νομισματικών μονάδων δεν προβλέπεται να ξεπεράσει τον ένα ή τους δύο μήνες. Στο τέλος αυτού του σταδίου, τα κέρματα και τα τραπεζογραμμάτια σε φράγκα Λουξεμβούργου θα μπορούν ακόμα να ανταλλάσσονται στην Κεντρική Τράπεζα του Λουξεμβούργου για μια πενταετία.

Δυνατότητες για τους ιδιώτες

- Οι ιδιώτες μπορούν να υποβάλλουν φορολογικές δηλώσεις και να πληρώνουν τους φόρους τους σε ευρώ από το 1999. Η επιλογή αυτή είναι αμετάκλητη.

Νομοθετικά μέτρα για τη μετάβαση στο ευρώ

- Δεν απαιτούνται

Ολλανδία

Οι συζητήσεις διεξάγονται από το Φεβρουάριο του 1996 στο πλαίσιο ενός εθνικού φορέα. Σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο Μετάβασης, που δημοσιεύτηκε τον Ιανουάριο του 1997, και το έγγραφο που αφορά τις νομικές πτυχές της εισαγωγής του ευρώ, το οποίο δημοσιεύτηκε τον Ιούνιο του 1997 και ενημερώθηκε τον Απρίλιο του 1998, έγιναν οι εξής ενέργειες :

Χρηματοοικονομικές αγορές

- Το κράτος εκδίδει τους τίτλους του σε ευρώ από την 1.1.1999. Διεξάγονται σήμερα συζητήσεις σχετικά με τη μετατροπή του δημοσίου χρέους.
- Η διαπραγμάτευση και η εκκαθάριση στο χρηματιστήριο του Άμστερνταμ γίνονται σε ευρώ από τις 4.1.1999.

Σχέσεις με τη δημόσια διοίκηση

- Οι δημόσιες υπηρεσίες δέχονται πληρωμές σε ευρώ από την 1.1.1999.
- Οι φορολογικές υπηρεσίες δέχονται δηλώσεις σε ευρώ, τις οποίες μετατρέπουν κατόπιν σε φιορίνια για την περαιτέρω επεξεργασία τους.
- Όσον αφορά τις δηλώσεις για τις ασφαλιστικές εισφορές, δεν προβλέπεται ενιαία ημερομηνία για τη μετάβαση στο ευρώ, εφόσον οι οργανισμοί κοινωνικών ασφαλίσεων θα μεταβούν στο ενιαίο νόμισμα την 1.1.2002, ενώ ορισμένες ιδιωτικές ασφάλειες έχουν περάσει στο ευρώ από το 1999.
- Οι επιχειρήσεις μπορούν να τηρούν τα λογιστικά τους βιβλία και να εκφράζουν τις νόμιμες δημοσιεύσεις και τις οικονομικές πληροφορίες τους σε ευρώ από το 1999.
- Από το 1999, μπορεί να συσταθεί εταιρεία με κεφάλαιο σε ευρώ ή να μετατραπεί το εταιρικό κεφάλαιο υφιστάμενης επιχείρησης σε ευρώ.

Συστήματα και μέσα πληρωμών

- Οι τράπεζες προσφέρουν στους πελάτες τους λογαριασμούς και μέσα τραπεζικών πληρωμών σε ευρώ από την 1.1.1999.
- Η μετατροπή των καταθέσεων σε ευρώ θα διενεργείται χωρίς χρέωση από τις ολλανδικές τράπεζες στη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου.
- Διεξάγονται μελέτες, προκειμένου να προσδιοριστεί ο τρόπος με τον οποίο θα γίνονται οι πληρωμές μεταξύ επιχειρήσεων, μέσω του INTERPAY, μετά την 1.1.1999.
- Όσον αφορά τα τυποποιημένα μέσα μεταφοράς πιστώσεων (εντάλματα πληρωμής, είσπραξη τραπεζικών εμβασμάτων κ.λ.π.), οι συναλλαγές θα εξακολουθήσουν να πραγματοποιούνται σε φιορίνια μέχρι την ημερομηνία που θα αρχίσουν να κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια και τα κέρματα σε ευρώ.

Δυνατότητες για τους ιδιώτες

- Οι ιδιώτες μπορούν να υποβάλλουν φορολογικές δηλώσεις και να πληρώνουν τους φόρους τους σε ευρώ από το 1999.

Νομοθετικά μέτρα για τη μετάβαση στο ευρώ

- Νόμος περί Κεντρικής Τράπεζας.

Πορτογαλία

Οι συζητήσεις διεξάγονται από τον Ιανουάριο του 1997 υπό τη διεύθυνση του Υπουργείου Οικονομικών. Σύμφωνα με το Σχέδιο Μετάβασης για τη δημόσια διοίκηση, που δημοσιεύτηκε το Νοέμβριο του 1997 και ενημερώθηκε τον Απρίλιο του 1998, έγιναν οι εξής ενέργειες :

Χρηματοοικονομικές αγορές

- Από την 1.1.1999, οι τίτλοι του Δημοσίου εκδίδονται σε ευρώ. Την ίδια ημερομηνία έγινε και η μετατροπή του δημοσίου χρέους σε ευρώ.
- Όλες οι χρηματοοικονομικές αγορές πέρασαν στο ευρώ στις 4.1.1999.

Σχέσεις με τη δημόσια διοίκηση

Οι επιχειρήσεις μπορούν :

- Να τηρούν τα βιβλία τους σε ευρώ από την 1.1.1999.
- Να πληρώνουν τους φόρους τους σε ευρώ από το 1999, ανεξάρτητα από τη νομισματική μονάδα που χρησιμοποιήθηκε για τη συμπλήρωση της δήλωσης.
- Επίσης, να υποβάλλουν τις δηλώσεις ΦΠΑ και φόρου εταιρειών σε ευρώ. Η επιλογή είναι αμετάκλητη.

Συστήματα και μέσα πληρωμών

- Οι τράπεζες προσφέρουν στους πελάτες τους λογαριασμούς, καθώς και όλα τα μέσα τραπεζικών πληρωμών σε ευρώ από το 1999.
- Η μετατροπή σε ευρώ των καταθέσεων και των εισερχόμενων και εξερχόμενων ποσών αναμένεται ότι θα διενεργείται χωρίς χρέωση από τις πορτογαλικές τράπεζες.

Δυνατότητες για τους ιδιώτες

- Οι ιδιώτες μπορούν να πληρώνουν τους φόρους τους σε ευρώ από το 1999, αλλά θα χρειαστεί να περιμένουν μέχρι το 2002 για να υποβάλλουν τις φορολογικές δηλώσεις τους σε ευρώ.

Νομοθετικά μέτρα για τη μετάβαση στο ευρώ

- Νόμος για την Κεντρική Τράπεζα (Ιανουάριος 1998)
- Νομοθετικό διάταγμα για τα πιστωτικά ιδρύματα και τις εταιρείες χρηματοπιστωτικού τομέα.

Σουηδία

Η Σουηδία δεν εντάχθηκε στη ζώνη του ευρώ το 1999. Πρέπει, ωστόσο, να υπογραμμιστεί ότι, ανεξάρτητα από τη συμμετοχή της Σουηδίας στο ενιαίο νόμισμα, οι σουηδικές τράπεζες μπορούν να διεκπεραιώνουν συναλλαγές, και να προσφέρουν τις διάφορες υπηρεσίες σε ευρώ από την 1.1.1999.

Εξάλλου, τον Αύγουστο του 1997, δημιουργήθηκαν πέντε ομάδες εργασίας και μια συντονιστική ομάδα σε κυβερνητικό επίπεδο, για να προετοιμάσουν την ενδεχόμενη εισαγωγή του ευρώ στη Σουηδία.

Όσον αφορά τις σουηδικές επιχειρήσεις, εξετάζεται η δυνατότητα να τηρούν τα λογιστικά τους βιβλία σε ευρώ, παρόλο που η Σουηδία δεν έχει ενταχθεί στην ευρωζώνη.

Φινλανδία

Οι συζητήσεις διεξάγονται υπό τη διεύθυνση του Υπουργείου Οικονομικών. Σύμφωνα με το Σχέδιο Μετάβασης, που δημοσιεύτηκε τον Απρίλιο του 1997 και ενημερώθηκε το Δεκέμβριο του ίδιου χρόνου, έγιναν οι εξής ενέργειες :

Χρηματοοικονομικές αγορές

- Όλες οι χρηματοοικονομικές αγορές πέρασαν στο ευρώ στις 4.1.1999.

Σχέσεις με τη δημόσια διοίκηση

- Οι δημόσιες υπηρεσίες δέχονται πληρωμές και φορολογικές δηλώσεις σε ευρώ από την 1.1.1999.
- Οι επιχειρήσεις μπορούν να τηρούν τα βιβλία τους και να εκφράζουν τις νόμιμες δημοσιεύσεις και τις οικονομικές πληροφορίες τους σε ευρώ από την 1.1.1999.
- Από την 1.1.1999, μπορεί να συσταθεί εταιρεία με κεφάλαιο σε ευρώ ή να μετατραπεί το εταιρικό κεφάλαιο υφιστάμενης επιχείρησης σε ευρώ.

Συστήματα και μέσα πληρωμών

- Οι τράπεζες προσφέρουν στους πελάτες τους λογαριασμούς και μέσα τραπεζικών πληρωμών σε ευρώ από την 1.1.1999.
- Η μετατροπή των καταθέσεων, των εισερχόμενων και εξερχόμενων ποσών σε ευρώ, στη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου, διενεργείται χωρίς χρέωση από τις φινλανδικές τράπεζες.
- Όλοι οι τραπεζικοί λογαριασμοί και οι δανειακές συμβάσεις θα μετατρέπονται αυτόματα σε ευρώ από την 1.1.2002, το αργότερο.

Δυνατότητες για τους ιδιώτες

- Μετά από συμφωνία μεταξύ της επιχείρησης και των υπαλλήλων της, οι μισθολογικές καταστάσεις μπορούν να συντάσσονται σε ευρώ στη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου.
- Εφόσον το εισόδημά τους εμφανίζεται σε ευρώ, οι ιδιώτες μπορούν να υποβάλλουν φορολογική δήλωση και να πληρώνουν τους φόρους τους σε ευρώ.

Νομοθετικά μέτρα για τη μετάβαση στο ευρώ

- Νομοθεσία περί εταιρειών
- Νόμος περί υποσχετικών
- Νόμος περί τόκων
- Νόμος που εγγυάται τη συνέχεια των βασικών επιτοκίων αναφοράς.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Ιστοσελίδες :

AMUE : <http://www.amue.org>

Εμπορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης: <http://www.traders-the.gr>

Ενώσεως Ελληνικών Τραπεζών (ΕΕΤ) : <http://www.hba.gr>

Ευρωπαϊκού Κέντρου Πληροφοριών του Εμπορικού και Βιομηχανικού

Επιμελητηρίου Αθηνών (ΕΒΕΑ) : <http://www.acci.gr>

Ευρωπαϊκού Κέντρου της Περιφέρειας Ν. Αιγαίου : <http://www.eurho.gr>

Ευρωπαϊκής Επιτροπής : <http://europa.eu.int/euro>

Ευρωπαϊκών Κέντρων Πληροφοριών : <http://www.eic.gr>

Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας : <http://www.euro-hellas.gr> και

<http://ypetho.gr>

Υπουργείου Οικονομικών : <http://www.mof.glk.gr>

Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών (ΣΕΒ) : <http://www.fgi.org.gr>

Ένωση Ελληνικών Τραπεζών

Μασσαλίας 1 & Σόλωνος, Αθήνα 106 80, τηλ. (01) 338.6500

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Αντιπροσωπία στην Ελλάδα, Βασιλίσσης Σοφίας 2, Αθήνα 106 74,

τηλ. (01) 727.2100

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Γραφείο στην Ελλάδα, Λεωφ. Αμαλίας 8, Αθήνα 105 57, τηλ. (01) 331.1541

Τράπεζα της Ελλάδος

Πανεπιστημίου 21, Αθήνα 102 50, τηλ. (01) 320.1111

Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας

Δ/ση Σχέσεων με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, Νίκης 5-7, Αθήνα 101 80,

τηλ. (01) 333.2000

Υπουργείο Οικονομικών

Καραγεώργη Σερβίας 10, Αθήνα 101 84, τηλ. (01) 337.5000

Παραπάνω, δίνονται κάποιες χρήσιμες διευθύνσεις, για όποιον επιθυμεί περισσότερες πληροφορίες σχετικά με θέματα που αφορούν το ευρώ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. « ΕΥΡΩ : Ένα νόμισμα για την Ευρώπη »
Σαχινίδης Φίλιππος Δ. , Γκίκας Α. Χαρδουβέλλης
ΑΘΗΝΑ, Εθνική Τράπεζα της Ελλάδας 1998
2. « Το Ευρώ και Εμείς » (Ένωση Ελληνικών Τραπεζών)
Εκδόσεις ANT. ΣΑΚΚΟΥΛΑ
Αθήνα – Κομοτηνή
3. « Ευρώ και Τουριστικές Επιχειρήσεις » (Αναλυτικός Οδηγός
Προετοιμασίας)
Μία έκδοση των : EUROBANK, Association for the MONETARY
UNION OF EUROPE και του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών
Επιχειρήσεων (ΣΕΤΕ)
4. Αποσπάσματα από την ομιλία της Μπέττυ Χατζηνικολάου,
Προέδρου Δ/σης Έρευνας και Ανάπτυξης του Ελληνικού
Οργανισμού Τουρισμού.
5. Έρευνα του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού σχετικά με την
εισαγωγή του ευρώ
6. Περιοδικό : « Τουρισμός και Οικονομία »
Τεύχη : Ιανουαρίου 1999 & Οκτωβρίου 2000
7. Αφιέρωμα : « Το λεξικό του ευρώ » στην εφημερίδα Κυριακάτικη
Ελευθεροτυπία.

Πηγές

1. Βιβλιοθήκη Πανεπιστημίου Πειραιά
2. Βιβλιοθήκη ΤΕΙ Πάτρας
3. Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Αθηνών
4. Γραφεία Ευρωπαϊκής Ένωσης
5. ΕΟΤ